

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne
 Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski
 wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
 w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 286

Poznań, sobota dnia 25 czerwca 1932

Rok XXVII

Młodzież szkolna

Tragiczny wypadek samobójstwa w jednej z uczelni poznańskich zwrócił uwagę społeczeństwa na warunki, w jakich żyje i wychowuje się młodzież dzisiejsza. Jeżeli chodzi o wymieniony wypadek konkretny, to kuratorjum poznańskie ustaliło, że samobójstwo nastąpiło nie z winy zakładu, i że przyczyną tego faktu były inne, nie kwestjonując zresztą zgoła wartości moralnych i intelektualnych zmarłej uczennicy. Niemniej wypadki tragicznego odbierania sobie życia wśród uczniów, a nawet uczenie mnożą się w ostatnich czasach w sposób niepokojący i zmuszają do głębszego zajęcia się tą sprawą.

Oczywiście nie można składać odpowiedzialności za te smutne objawy jednostronnie na szkołę. Są one przede wszystkim wyrazem chorobliwej psychozy i neurastenji, która opanowuje współczesne społeczeństwa, żyjące w tak trudnych i niezwykłych warunkach. Należy tej psychozie przeciwdziałać w sposób umiemy i właściwy. A z punktu widzenia wychowawczego nie byłoby najlepiej, gdyby nauczyciel w swojej pracy był stale moralnie teroryzowany myślą, że uczeń gotów się wykołocić, o ile spotka go w nauce przykreść. Właściwa miara w ocenie trudnego zagadnienia pedagogicznego jest zawsze wskazana i konieczna.

Mając to wszystko na uwadze, nie można jednak zapominać, że młodzież dzisiejsza istotnie żyje w warunkach życiowych nieraz bardzo ciężkich, że rozwija się w okresie, któremu brak spokoju i pogody, że nerwy jej narażone są wciąż na ostre reakcje, a umysł skierowywany jest na objawy niedobre, mogące budzić najgorsze refleksje. Dlatego też nietylko ze strony szkoły, ale całego społeczeństwa i wszystkich tych, którzy stykają się z młodzieżą, potrzebny jest wielki wysiłek, by odgrodzić młodzież od tego, co gotowe ją paczyć, by dawać jej możliwie jak najwięcej słońca i wiary w życie.

Tymczasem społeczeństwo dzisiejsze grzeszy niebywałym egoizmem w stosunku do młodzieży. Coraz bardziej otrząskane z różnymi objawami chorób społecznych i degeneracji, w ciągłej pogoni za coraz ponętniejszymi sensacjami, z przewrażliwionymi nerwami i moralnym zblazowaniem, zagłuszaniem niezdrową podniętą, nie zastanawia się wcale, że na to wszystko patrzy dziecko i że pod wpływem tego widoku nabiera nieraz wstrętu do życia, wyrażającego się albo w melancholji, albo w cynizmie.

W kinach, a nawet już w teatrach apoteozuje się przestępców, umiemy w wyzyskiwaczy, oszustów i złodziei. Każda prostytutka przedstawiona jest prawie już z reguły jako dziewczyna z dobrem sercem, ofiara społeczeństwa, a kobieta uczciwa jako geś, lub obłudnica. Złodziej, bandyta staje się bohaterem.

W prasie, skazanej z natury rzeczy na notowanie głównie wszelkiego rodzaju aktualnych wypadków, coraz śmiej wysuwają się pisma sensacyjne, nie liczące się z żadnymi skrupułami i odsłaniające w całej ohydzie bagno lub tragizm życia ludzkiego. „Prasa krwawa”,

Nowy projekt w sprawie odszkodowań?

London, 25. 6. (Tel. wł.) Wedle informacji agencji „Exchange Telegraph Company” z Lozanny w międzynarodowych kołach konferencji rozważany jest obecnie nowy plan.

Według tego planu Niemcy jako ostateczne odszkodowanie miałyby zapłacić ryczałtową sumę w wysokości 2.4 miliardów marek, przyczem 1.8 mi-

liardów poszłyby na zapłatę długów wojennych Ameryki, a pozostałe 600 milionów przekazano na fundusz odbudowy gospodarczej Europy.

Spiata tej sumy nastąpiłaby jednak dopiero po przywróceniu w Niemczech normalnych warunków, a ponadto, gdyby wierzytiele sumę tę istotnie potrzebowali.

Stanowcza postawa Bawarii

Berlin, 25. 6. (PAT.) Ogłoszenie odpowiedzi rządów krajowych na ultimatum min. v. Gayle odroczone zostało do wtorku.

Bawarska rada min. uchwaliła wczoraj odrzucić postulaty rządu Rzeszy w sprawie uchylecia zakazu noszenia mundurów. Dziś przed południem rząd bawarski zadeklaruje swe stanowisko na posiedzeniu sejmiku krajowego.

W kołach politycznych oczekują ogłoszenia w dniach najbliższych przez rząd Rzeszy dekretu, ograniczającego autonomię władz policyjnych krajów związkowych.

Monachjum, 25. 6. (Tel. wł.) — Na plenum landtagu przedłożył dziś przed południem premier Held deklarację, w której oświadczył, że rząd ba-

warski po szczegółowym rozpatrzeniu przyszedł do wniosku, iż zarówno ze względów prawnych jak i rzeczowych nie może przychylić się do wniosku rządu Rzeszy w sprawie zniesienia zakazu noszenia mundurów oraz zgromadzeń publicznych i pochodów oddziałów umundurowanych. Postanowiono zakaz ten w całości nadal podtrzymać.

Deklarację rządu przyjęła izba z entuzjazmem za wyjątkiem komunistów i oczywiście hitlerowców których ostatnio wykluczono na kilkanaście posiedzeń sejmiku wskutek przybycia mimo zakazu na obrady w mundurach partyjnych.

Na wniosek jednego z posłów izba wyraziła rządowi pełne votum zaufania.

Ferment wewnętrzny w Niemczech rośnie

Berlin, 25. 6. (PAT.) Bójki między nar. socj. a komunistami powtórzyły się w ciągu godzin wieczornych. W różnych częściach miasta grupy komunistyczne zaatakowały nar. socj., przyczem przychodziło do wymiany strzałów rewolwerowych. Szereg osób odniosło rany.

Berlin, 25. 6. (PAT.) Delegacja posłów nar. socj. interwenjowała wczoraj u ministra spraw wewn. Rzeszy i żądała wydania jak najostrzejszych zarządzeń represyjnych przeciw wzra-

stającej z dniem każdym coraz bardziej akcji terrorystycznej komunistów.

Według komunikatu partii hitlerowskiej min. v. Gayl przyrzekł, że w ciągu 24 godzin władze policyjne wydadzą odpowiednie zarządzenie. Do srody zakaz demonstracji ma być uchylony na obszarze całej Rzeszy.

Równocześnie przyjął przywódca nar. soc. oddziałów szturmowych pik. Bredow, zastępujący min. Reichswehry Schleichera.

staje się istotnie wyrazem współczesnej choroby społecznej, zwłaszcza w Polsce. Pismom uczciwym coraz trudniej przeciwdziałać tej szkodliwej robocie, ograniczać dział sensacji, bo samo społeczeństwo jest ich żądne. To, co uchodziło przed wojną za lekturę szumowin, dziś czytane jest skwapliwie przez tak zwane sfery z towarzystwa. Obniżenie smaku, kultury i przyzwoitości jest zdumiewające. Nierzadko spotka się w domu ziemianina lub inteligenta miejskiego „Tajny Detektyw”. Trzeba było też widzieć te panie z towarzystwa, które emocjonowały się na sensacyjnych procesach kokot-przestępczyni.

A na to wszystko patrzy dziecko. I dochodzi do wniosku, że życie jest jednym pasmem występów i zbrodni, że świat składa się z samych złodziei i bandytów, że z uczciwością nie zajdzie się daleko. O tem, że na świecie żyją miliony ludzi rzetelnych, w pocie czoła pracujących na chleb, idących prostą drogą, o tem się nie mówi, ani nie pisze, bo to i nudne i banalne.

Przed takim obrazem współczesnego życia załamuje się więc nieraz wrażliwa dusza dziecka, — załamuje się, albo się paczy. Potrzebna jest silna reakcja moralna przeciw tym objawom. Potrzebne są specjalne środki wychowawcze.

Pesymizmowi należy przeciwstawić optymizm. Rozkładowi moralnemu —

wiarę w życie. Należy wzmocnić to wszystko, co stanowi o wartości etycznej człowieka i co daje mu moralny, życiowy podkład. Należy w niego wpoić wiarę w naród i wiarę w siebie. Słowem, należy w nim rozwijać charakter. Charakter człowieka prawego, uczciwego, nie uginającego się przed lada przeciwnością, umiającego iść drogą choćby i twardą, tak, jak mu nakazuje sumienie.

Czy to wszystko robi się obecnie? Niestety, musimy stwierdzić, że od pewnego czasu coraz natarczywiej usiłują wtargnąć na teren szkolny wpływy zgubne i szkodliwe. A więc przede wszystkim mnożą się objawy podważania autorytetu religijnego. Ostatnio donosiliśmy np. o wyłożeniu w gimnazjum krekukacyjnym w Wolsztynie „Wiadomości Literackich”, jako najodpowiedniejszej lektury dla młodzieży, choć wiadomo, jaką kampanję prowadziło pismo przeciw Kościołowi, duchowieństwu, a zwłaszcza przeciw nauce katolickiej o małżeństwie. Mnożą się również objawy wskazujące, że stara się rozciągnąć na terenie gimnazjalnym wpływy tej młodzieży „sanacyjnej”, której ostatni atak na Prymasa Polski i biskupa łomżyńskiego wywołał oburzenie i protest świata akademickiego w Poznaniu.

Z drugiej strony widzimy, jak inny odłam młodzieży „sanacyjnej” prag-

nie pozyskać młodzież szkolna, propagując wśród niej cynicznie całkowite rozpasanie i rozwydrzenie, chcąc rzekomo dostroić się do wymogów świata współczesnego.

W tym samym czasie charakter młodzieży wystawiany jest na jeszcze jedną próbę, na niezwykle nacisk, dążący do złamania „nieprawomyślnych” przekonania. Przy egzaminach daje się piśmienne tematy z bieżącej polityki, nastrojone na nutę „sanacyjną”.

Uczeń słabszy, z zagrożoną promocją i z giętkim charakterem, rzuca się na taki temat, pisze panegiriki, nie wierząc oczywiście w to, co pisze, — dobiera najbardziej soczystych wyrazów, od których mdło się robi, i czeka spokojnie na wynik egzaminu. Uczeń zdolny powiada sobie: „Nie potrzebuję pisać dytyrambów o Piłsudskim, bo i tak złożę” i wybiera inny temat.

Ale dokąd to wiedzie? Młodzież uczy się obłudy; łamią się słabsze charaktery. Człowiek przyzwyczajony od najmłodszych lat do serwilizmu, lub co najmniej oportunistu. Gorzej, gdy rodzice z obawy o swoje stanowiska, zmuszają dzieci do takiej giętkości, gdy uczą ich kłamać, radzą im pisać wbrew przekonaniu, byleby nie utracić opinii „prawomyślnych”.

Z tego wszystkiego ma się zrodzić mocarstwowość Polski? Tchórze, lokaje, oportuniści Polski mocarstwowość nie zbudują. Polsce potrzebni są przede wszystkim ludzie z charakterem. I ten charakter — powtarzamy — należy rozwijać i umacniać, w obliczu niebezpieczeństw, jakie Polsce grożą, w obliczu kryzysu moralnego, jaki ona przeżywa. Dlatego coraz baczniejszą uwagę zwracać należy na to, co dzieje się z młodzieżą szkolną i na to, jak ona się wychowuje.

Piszemy o objawach smutnych, ale jednocześnie o dziedzinie pełnej nadziei. I dlatego zakończymy te przykre refleksje nutą szczerego optymizmu. Wierzymy w naród i wierzymy w jego młodzież. Wierzymy, że mimo pokus, na które jest wystawiona, mimo ciężkich warunków, w jakich żyje i uczy się, w wielkiej swojej przewadze rozumie ona dobrze grożące jej niebezpieczeństwa, a jest tak silna i zdrowa moralnie, że brudowi ulicy nie ulegnie, charakteru swego nie ugnie, sumienia swego nie zaprzeda. Próby przeszczepienia na jej grunt pierwiastków demoralizujących wywołają z jej strony jeszcze silniejszą reakcję duchową, która przyniesie całej Polsce upragnione i tak potrzebne odrodzenie moralne.

Wszelką korespondencję

przeznaczoną dla redakcji pisma naszego prosimy adresować — nie do poszczególnych redaktorów, lecz ogólnie do redakcji z ewentualnym nadmienieniem działu pisma. Skierowywanie listów pod osobistym adresem może, szczególnie w obecnym okresie wakacyjnym, spowodować zwłokę w załatwieniu sprawy lub uczynić je już całkiem niemożliwe. Zwracamy na to szczególną uwagę organizacyj, wysyłających komunikaty, zapraszające redakcję na zebrania itp. Dotyczy to wydania naszego zarówno wieczornego, jak porannego.

Flota niemiecka w Gdańsku

Pisząc o odwiedzinach floty niemieckiej w Gdańsku, podkreślaliśmy ostatnio kilkakrotnie, że największy czas, by Polska przeszła od systemu bezpłodnych protestów do zdecydowanej, realnej kontrofensywy dyplomatycznej na terenie międzynarodowym, któraby sparaliżowała dalsze podkopywanie naszych uprawnień w stosunku do Gdańska.

O potrzebie zmiany dotychczasowych metod polityki polskiej, świadczy także zachowanie się komisarza Ligi Narodów w Gdańsku hr. Gravinny, który coraz bardziej ulega wpływom i sugestjom nacjonalistycznych czynników niemieckich. Świeżo właśnie nadeszła wiadomość, że p. Gravinna, wydał śniadanie na cześć dowódców eskadry niemieckiej, mimo, że wizyta tej eskadry w Gdańsku ma charakter wyraźnej prowokacji wobec Polski. Wykazuje to choćby sam sposób przyjęcia Niemców przez wolne miasto, opisany przez naszego korespondenta, jak następuje:

Gdańsk, 24 czerwca.

Wbrew woli Polski i wbrew zdrowemu rozsądkowi, który sprzeciwia się dolewaniu oliwy do ognia, senat gdański zaprosił do Gdańska eskadrę niemieckich okrętów wojennych. Wizytę upozorowano udziałem marynarzy niemieckich w 500-letnim jubileuszu szpitala św. Jakuba, służącego rzekomo od wieków chorem żeglarzom niemieckim. W przewodnikach po Gdańsku nie znajdujemy wielu szczegółów o tym „sławnym” szpitalu marynarzkim. Sam budynek, znajdujący się przy Schüsseldamm, jest nowoczesny i mieści skromne schronisko dla starców. Pensjonarjuszom schroniska, przeważnie bezdomnym robotnikom fabrycznym, nie śniło się nigdy, że będą przedmiotem owacyj ze strony niemieckiej floty wojennej. Pięćsetletni jubileusz wymyślił senat gdański, żeby upozorować jakoś demonstrację floty niemieckiej, wymierzoną przeciw Polsce i mającą na celu podtrzymanie i ożywienie w Gdańsku nastrojów odwetowych.

Chociaż przez cały dzień 23 czerwca, padał przykry deszcz, nacjonalistyczni Gdańczanie od rana byli na nogach. O godzinie 7 zaroila się przystań statków pasażerskich w śródmieściu i niebawem mętne, smagane deszczem fale Motławy prwały cztery parowce, zapchane ludźmi, spieszącymi się, żeby już na redzie portu gdańskiego zobaczyć niemieckie okręty wojenne.

W Nowym Porcie, przed stacją pilotów, nadzwyczajny ruch, chociaż w poszczególnych basenach statków handlowych bardzo mało i beczynnie stoją elektryczne żorawie i skomplikowane, automatyczne urządzenia przeladunkowe. Ruch robią przede wszystkim liczne motorówki policyjne, krążące po Martwej Wiśle, i umundurowani hitlerowcy, którzy paradują dumnie grupami, po trzech i czterech. Piloci portowi cmią na brzegu fajki i wspominają radośnie chwile, kiedy służyli w niemieckiej marynarce wojennej. Ludność cywilna, zebrana tłumnie, mimo deszczu, wyciąga głowy i usiłuje poprzez mgłę, dojrzeć na redzie niemieckie okręty.

Dzięki uprzejmości komandora flotów, Polaka, p. Ziolkowskiego, oglądam okręt linjowy „Schlesien” przez bardzo silną lunetę. Wkoło pływającej, stalowej forticy, skaczą po wzburzonych falach maleńkie motorówki i żaglowe jachty. Widać bryzgi balwanów, zalewających pokłady tych stateczków. „Schlesien” wygląda nadzwyczaj groźnie i zwrócony jest rufą do Gdańska, a dziobem w stronę Gdyni.

Na brzegu toczą się tymczasem dysputy, czy z powodu złej pogody okręty nie wjadą przedpołudniem do portu i czy wyznaczone rewizyty nie odbędą się w przystani. Sprawa ważna, bo gdyby zrezygnowano z przybycia prezydenta senatu Ziehma podczas postoju eskadry na redzie, to „Schlesien” nie mógłby dać salwy armatniej na cześć Gdańska, ponieważ w samym porcie strzelanie nie jest dozwolone. Chociaż jednak pogoda nie uległa zmianie i prezydent senatu Ziehm nosi śmy kryzyk, to jednak odważono się zaaplikować mu niemłą podróż, żeby tylko, broń Boże, Gdańsk nie pozbawić przyjemności usłyszenia 21 strzałów z niemieckich armat.

Wejście eskadry niemieckiej do portu było jednym wielkim wjazdem triumfalnym. W awangardzie płynął statek „Anna” naszpikowany hitlerowcami z banderą hitlerowską na fok-maszcie, a za nim dopiero okręt linjowy „Schlesien”, ciągnięty przez dwa wielkie holowniki: „Weichsel” i „Ernst”. W pewnym odstępie płynęły dalej torpedowce T 90 i G 10. Wkoło kręciła się niezliczona ilość parowców, motorówek, żaglówek i łodzi wiosłarskich. Ludność, bramująca kilometrowej długości brzezi kilkakrotnym łańcuchem, pełna entuzjazmu, krzyczała na całe gardło „Heil” i zapamiętała powiewała chusteczkami. Zaobserwować można było drobny, ale charakterystyczny szczegół, że prawie wszyscy wyciągali z kieszeni zawczasu przygotowane, czyste, świeżo prasowane chusteczki.

Wieczorem senat gdański wydał w ratuszu galowe przyjęcie, a organizacja wojskowa „Stahlhelm”, nie chcąc się dać zaćmić hitlerowcom, którzy na powitanie floty wystali dwa statki z dwoma tysiącami ludzi, urządziła wielki pochód z pochodniami, tradycyjny niemiecki „Fackelzug”. Pochód doszedł do miejsca postoju okrętów wojennych w porcie i tam dowódca gdańskiego „Stahlhelmu” zameldował się zastępcy dowódcy okrętu linjowego „Schlesien”, Ritterowi. Po obustronnych mowach, oficerowie i załogi niemieckiej eskadry wtórowali „stahlhelmowcom” w okrzykach na cześć Niemiec i Gdańska.

W drugi dzień pobytu oficerowie eskadry niemieckiej złożyli wieńce na grobie zmarłych z krążownika „Magdeburg” i grobie niejakiego komandora Weikhama, który wsławił się miałem, że w roku 1870 w Zatoce Gdańskiej zatopił francuskie okręty handlowe.

Główna uroczystość przewidziana jest na niedzielę. Na rogu ulicy Węglowej i św. Ducha odsłonięta będzie tablica pamiątkowa ku „czci” gdańskiego pirata Pawła Beneke, który odznaczył się rozbojami morskimi w XV wieku i między innymi złupił na jednym z żaglowców angielskich sławny obraz Memlinga, „Śąd Ostateczny”, zdobiący obecnie główny ołtarz „Marienkirche” w Gdyni.

Chorągwie hitlerowskie powiewają z wielką swobodą z wielu okien gdańskich kamienic. Umundurowanych hitlerowców i stahlhelmowców spotyka się co krok. Całe miasto przestało pracować i upaja się świadomością bytności okrętów niemieckich w porcie i obecności niemieckich marynarzy w mieście. W Gdańsku jest teraz jedno wielkie, kilkudniowe święto. F o b.

Napaść p. Rosenberga na Polskę

Na łamach głównego organu hitlerowców „Völkischer Beobachter” ukazał się niesłychanie napaściwy artykuł naczelnego redaktora tego pisma Alfreda Rosenberga, skierowany przeciw Polsce w związku z wizytą angielskich statków wojennych w Gdańsku i wpięnięciem kontrtorpedowca „Wicher” do portu gdańskiego. P. Rosenberg oświadcza, że Anglii już na samym początku swego pobytu w Gdańsku mieli okazję poznać „bezczelność” polską (!) polegającą właśnie na przybyciu „niezameldowanego” kontrtorpedowca „Wicher”.

„W obliczu tego wydarzenia — pisze p. R. — pojmię się może w Anglii, co się dzieć musiało w ciągu ostatniego dziesięciolecia pod panowaniem Polaków („Polackenherrschaft”) i zrozumie się może, że nie ma się tu do czynienia z państwem europejskim, ale z najbardziej pod każdym względem upodzielzoną (!) społeczeństwem, które ciężko zagraża organicznemu rozwojowi Europy (!) i wskutek zrabowania ziemi niemieckiej udaremnia prawdziwy pokój na wschodzie (!)”.

W dalszym ciągu naczelnicy publicysta hitlerowski wspomina o dziesiątej rocznicy „niesprawiedliwości”, dokonanej wobec Śląska przez przydzielenie części tej ziemi Polsce i wyraża nadzieję, że „złamanie słowa” (!), jakiego miała się dopuścić w tej sprawie Liga Narodów, zostanie „naprawione”.

„Oczekujemy — kończy p. Rosenberg — że wszystkie państwa dojdą do przekonania, iż hegemonja nad Europą Francji w sojuszu z jej wasalami musi się skończyć”.

P. Rosenberg jest, jak wiadomo, kandydatem na przyszłego hitlerow-

skiego ministra spraw zagranicznych i zabiega specjalnie o nawiązanie bliższych stosunków z Anglią, którą pragnąłby uczynić sojusznikiem „trzeciej Rzeszy”. W tym celu jeździł nawet niedawno do Londynu. Wątpić jednak należy, czy ordynary i obelżywy ton, jakiego używa w swych enuncjacjach, naśladując „najlepsze” przedwojenne wzory dyplomacji „Herrnvolku”, przypadnie do gustu Anglikom.

Związek Harcerstwa Polskiego nie ma być organizacją narodową!

Obejmuje już Litwinów, Rosjan i Ukraińców, nawiązuje kontakt z Niemcami i Żydami!

Spółczesność polskie ma prawo i obowiązek interesować się sprawami Harcerstwa, a to tembardziej, że organizacji tej, ogarniającej dziesiątki tysięcy młodzieży i tak zasłużonej dla Polski, cora zbardziej grozi wypaczenie.

Młodzież ta to nasze dzieci, nie więc dziwne, że starsze społeczeństwo chce wiedzieć, co się z jego dziećmi w ramach organizacji harcerskiej dzieje i w jakich zasadach młodzież ta jest wychowywana.

Harcerstwo w toku swego przeszło dwudziestoletniego rozwoju zdobyło sobie wielką życzliwość i poparcie społeczeństwa polskiego, przede wszystkim dzięki temu, że zaraz na początku swej działalności oparło swą ideologję na chrześcijańskich podstawach religijnych i na czynnym patriotyzmie.

„Mam szczerą wolę całym życiem służyć Bogu i ojczyźnie” — tak brzmią pierwsze słowa przyrzeczenia harcerskiego, którego tekst został ustalony na zjeździe naczelnictwa skautowego we Lwowie jeszcze w 1914 roku, niemal w przededniu wielkiej wojny.

W statucie Związku Harcerstwa Polskiego jako jeden z naczelnych celów został umieszczony cel — „pielegnowania żywej czujności sumienia narodowego”.

Na dobro Harcerstwa Polskiego należy zapisać, że przez długie lata jego kierownicy nie tylko zdołali skutecznie obronić ideologję harcerstwa polskiego i samodzielność organizacji od wszelkich zakusów, nie wyłączając P. O. W. i „Strzelca”, lecz pogłębili jego charakter religijny i narodowy.

Konferencja starszyny harcerskiej, odbyta w grudniu 1925 r. w Łodzi, uznająca za cel pracy harcerskiej wyrobienie charakteru jednostki, a przez to odrodzenie duchowe całego społeczeństwa polskiego, przeciwstawiła się tendencjom postronnych reformatorskich czynników i jeszcze raz stwierdziła konieczność bezwzględnego przestrzegania prawa harcerskiego, a w dziedzinie ideologii harcerskiej powzięła uchwałę, stwierdzającą, iż: „Harcerstwo musi oprzeć się na ideałach wybitnie chrześcijańskich i narodowych”.

„Sanacja”, po opanowaniu naczelnych władz harcerskich, daży już od dwóch lat do zmieniienia narodowego charakteru Harcerstwa, na co niejednokrotnie zwracano uwagę na łamach niezależnej prasy polskiej.

Każda wzmianka na ten temat budziła w obecnych władzach harcerskich, znajdujących się pod kierownictwem wojewody Grażyńskiego, żywy niepokój, którego dowodem były „wyjaśnienia” i „sprostowania”. I nic dziwnego: obecni kierownicy Związku tylko dzięki temu narazie uzyskali pewien wpływ wśród harcerzy, że starannie ukrywali swe „sanacyjne” oblicze, podając się za działaczy „bezpartyjnych” i „apolitycznych”.

Urząd jednak światło dzienne jeszcze jeden dokument, który stwierdza należyte istotny charakter działalności owich działaczy. Dokument ten — to „Atlas organizacji społecznych”, pod redakcją Adama Skwarczyńskiego, Warszawa 1932, z zasiłku Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej. W Komitecie redakcyjnym tego „Atlasu” biorą udział m. in.: Marjan Wierzbiański, obecny naczelnik inspektor Harcerstwa, i harcerz Antoni Olbromski, obec-

Nabywajcie książeczki premjowe

ROMANALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
MIASTA POZNANIA

w Oddziale przy ul. 27 Grudnia 19.

Wylosowanie 50 premij po 100 zł
dnia 31. X. 1932.

ny naczelnik głównej kwatery harcerzy. W wydawnictwie tem na str. 31 o Związku Harcerstwa Polskiego czytamy:

„Młodzież mniejszości narodowych litewskiej i rosyjskiej tworzy w ramach Związku Harcerstwa Polskiego odrębne drużyny, posługujące się specjalnymi regulaminami.

„Młodzież ukraińska należy do drużyn Z. H. P. na Wołyniu. Z młodzieżą niemiecką i żydowską Z. H. P. daży do nawiązania kontaktu, przeczem znaczący trzeba, że Żydzi w Polsce organizują się w drużyny, prowadzone systemem „Haszomer Hacair” i „Haszomer Holeami”. „Zadaniem Związku jest stanie się organizacją polską w sensie państwowym a nie narodowym”.

Takie to „zadanie” postawiło sobie obecne naczelnictwo Z. H. P. z wojewodą Grażyńskim na czele. Do takich to „państwowych” celów daży obecny naczelnik głównej kwatery sędzia Olbromski i inspektor Harcerstwa Wierzbiański. Zona insp. Wierzbiańskiego jest naczelniczką głównej kwatery żeńskiej.

Widowisko jest naprawdę tragiczne: młodzież harcerska, śpiewając swój ukochany hymn harcerski „Rotę”, niemal codziennie w całej Polsce ślubuje i oświadcza: „Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród; nie damy pogrześć mowy, polski mi naród, polski lud, królewski szczerp piastowy”, a jej dzisiejsi kierownicy robią wszystko, aby z hymnu tego zostały tylko puste dźwięki, maćona przez hymny mniejszości narodowych.

Wierzmy, że wśród polskich harcerzy, polskiego społeczeństwa oraz niezależnej prasy polskiej wobec takich dokumentów i takich faktów zbudzi się tem większa czujność sumienia narodowego i Harcerstwo polskie pozostanie i chrześcijańskim i narodowym.

Echa zajęć w Makowie

Z Krakowa donoszą:

W poniedziałek, 20 czerwca, zjawił się w lokalu Stronnictwa Narodowego znany już Polsce i z procesu brzeskiego i z konfliktów z młodzieżą komisarz policji, Olearczyk, z agentem, aby przeprowadzić w lokalu rewizję w poszukiwaniu listu, jaki prezes koła krakowskiego Stronnictwa Narodowego, p. W. Sikora, rozesał do członków Stronnictwa, wzywając ich do ofiar na rzecz aresztowanych członków i ich rodzin. Oczywiście „dowody” skonfiskowano. Zarząd Stronnictwa postanowił wystąpić ze skargą i domagać się uchylenia konfiskaty. Akcja niesienia pomocy ciężko dotkniętym członkom organizacji będzie oczywiście prowadzona z całą energją.

Red. Zajacek wypuszczony został z aresztu w Wadowicach w ostatni czwartek, po 2-tygodniowym przytrzymaniu. Ale w tych samych Wadowicach siedzi jeszcze 17 aresztowanych za — rozruchy w Makowie.

Red. Zajacek jest internowany w Bielsku, nie wolno mu się wydaleć poza miejsce zamieszkania. Więzienia inne zwolniły członków Str. Narodowego.

W krakowskich sądach trwają ciągle przesłuchania. Na wiceprezydenta sądu apelacyjnego kandyduje sędzia, dr. Czuchajowski, na sekretarza apelacji idzie najmłodszy z sędziów grodzkich, ale zato prezes „Strzelca”, sędzia Janicki.

Obóz Wielkiej Polski Kobiet

Kurs Kandydatek

Lekcja dziś, w sobotę, 25. b. m., o godz. 20 w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65, w podwórzu, prawo, I piętro.

Obecność kandydatek obowiązkowa.

Ojciec Św. o kryzysie światowym

Citta del Vaticano, 25. 6. (KAP.) W czasie posłuchania udzielonego przedstawicielom międzynarodowego kongresu piekarzy Ojciec św. wygłosił przemówienie.
Nawiązując do niedawno otrzymanej w darze aktualnej książki p. t. „Providence divine et la confiance dans l'aide Divine” („Opatrzność Boska i wiara w Jej pomoc”) powiedział, że w momencie, gdy świat cały bezradny staje wobec trudności, z których na pierwszy rzut oka, zdawałoby się, niema wyjścia, należałoby, aby ludzkość tem większą ufność pokładała w Opatrzności.
Temat poruszony we wspomnianej książce tembardziej jest aktualny,

kiedy przed Papieżem stają przedstawiciele tych, co przygotowują chleb — najlepszy przykład dobrodziejstw Opatrzności. Ojciec św. sędzi jednak, że obok kongresu tych, co chleb przygotowują, bardziej jeszcze na czasie byłby kongres tych, co chleb spożywają, kongres, na którym omówionoby szereg wskazań praktycznych, zwłaszcza w dziedzinie uregulowania stosunku między producentem a konsumentem.
Dziedzina ta jest bardzo ważną i z tego względu, że istota wspomnianego stosunku stała się jedną z przyczyn straszliwego kryzysu trapiącego dziś świat cały.

Kongres eucharystyczny w Dublinie

Uroczystości w drugim dniu kongresu — Odpowiedź na breve papieskie

Dublin, 25. 6. (KAP.) W drugim dniu oficjalnego trwania kongresu, pontyfikalną mszę św. w pro-katedrze odprawił ks. kardynał-legat w asystencji sześciu kardynałów. Następnie rozpoczęły się zebrania kongresowe oddzielnych grup, a nad wieczorem — masowe zgromadzenie mężczyzn w Phoenix-Parku, w którym wzięły udział tysiące tłumy. Polacy stanowili oddzielną grupę.

Wieczorem budynki wszystkich kościołów i cały Dublin były wspaniale iluminowane. O północy rozpoczęły się w kościołach msze św. z adoracją Najśw. Sakramentu.

W odpowiedzi na breve papieskie arcyb. Dublina, ks. Edward Byrne,

wysłał do Ojca św. depeszę treści następującej:

„Arcybiskup Dublina, promotor 31 międzynarodowego kongresu eucharystycznego, rozpoczętego dziś w Dublinie, w imieniu swoim, oraz prałatów, kapłanów, zakonników i wiernych tu zebranych, ze czcią powinna przesyłać Waszej Świątobliwości wyrazy wdzięczności za wielką łaskawość i miłość, której wyrazem jest list apostolski odczytany przez kardynał-legata, i za zaszczyt uważa dla siebie, że może przestać Waszej Świątobliwości w imieniu całego kongresu zapewnić synowskiego przywiązania i wierności dla Twojej, Ojciec święty, Dostojnej Osoby“.

Premier Herriot w Paryżu

Paryż, 25. 6. (Tel. wł.) Przybył tu dziś premier francuski Herriot. Przedpołudniem odbędą się konferencje międzyministerjalne oraz z prezydentem republiki.

Paryż, 25. 6. (Tel. wł.) Dziś odbyło się tu pod przewodnictwem prezydenta republiki posiedzenie rady ministrów na którym premier francuski

Herriot zdał sprawozdanie z przebiegu przeprowadzonych w Genewie i w Lozannie rozmów oraz konferencji.

Na popołudnie zapowiedziana jest rada gabinetowa. Rząd francuski rozpatrywać będzie obecną sytuację w polityce zagranicznej.

Herriot udaje się w niedzielę zpowrotem do Lozanny.

Antypolski zjazd Stahlhelmu

„Niemcy za żadną cenę nie mogą dopuścić, by obok nich istniała Polska jako mocarstwo“

Lipsk, 25. 6. (PAT.) W Mittelweidzie odbył się okręgowy zjazd Stahlhelmu, którego przebieg miał charakter wybitnej prowokacji antypolskiej.

Referat p. t. „Czego chce Polska“ wygłosił b. pułkownik armji cesarskiej Adler, obecnie wyższy urzędnik we Frankfurcie n/Odrą. Mówca, gwałtownie atakując „zaborcze zamiary“ Polaków, oświadczył m. in.:

W ciągu następnych 10 lat rozstrzygnie się ostatecznie kwestja korytarza i Gdańska. Niemcy za żadną cenę nie mogą dopuścić, by obok nich istniała Polska, jako mocarstwo. Należy więc

natychmiast przeprowadzić przysposobienie wojskowe całego narodu, przy czym obojętnym powinno być, czy mi się tę spełnić ma Stahlhelm, czy też szturmówki hitlerowskie. Obie organizacje świadome są swojej roli dziejowej na wschodzie Rzeszy gdzie rozegra się przyszła walka o byt Niemiec.

Końcowe ustępy tego prowokacyjnego przemówienia czynnego oficera policji niemieckiej stanowiły niejako manifest odwetu na Polsce. „Uroczystość“ zakończyła się manifestacyjnym odśpiewaniem hymnu narodowego „Deutschland über alles“.

Komuniści wypowiadają wojnę rządowi Papena

Lipsk, 25. 6. (PAT.) Pod hasłem zdecydowanej i bezwzględnej walki przeciwko dyktaturze rządu Papena, odbył się w Kamienicy, twierdzy komunizmu niemieckiego, doroczny komunistyczny „kongres walki czynnej“, na który zjechało około 300 wybitniejszych działaczy komunistycznych z całej Rzeszy.

Z wygłoszonych referatów wynika, że komuniści niemieccy zapowiadają walkę na śmierć i życie przeciwko wszelkim próbom zamachu na ich żywotne interesy zawodowe i socjalne. Robotnik niemiecki, nauczone przykre doświadczeniami lat ostatnich, zde-

cydowany jest na wszelkie następstwa.

W kwestji polityki zagranicznej — oświadczył poseł komunistyczny Selman — robotnik niemiecki, rychlej, czy później, wystąpi czynnie z bezwzględnym żądaniem rewizji granic oraz zniesienia traktatu wersalskiego. Konferencja lozańska odsłoniła komunistom całą obłudną politykę baronów nacjonalistycznych z Papenem na czele, którzy wbrew wszelkim obietnicom w Lozannie nie pisnęli o tem ani słowem. Jesteśmy jedyni, na których naród niemiecki w dziedzinie zrealizowania hasła rewizjonistycznych liczyć może i powinien.

Rewolucja wojskowa w Sjamie

Londyn, 25. 6. (PAT.) Rewolucja, jaka wybuchła w Sjamie, ma charakter wojskowy. Powstańcy zaarrestowali ministrów i członków rodziny królewskiej i uwięzili ich jako zakładników. Według krążących pogłosek miał być również aresztowany cesarz, przebywający na wypoczynku na wybrzeżu morskiem.

Od szeregu miesięcy w całym kraju panowało niezadowolenie w związku

ze światowym kryzysem gospodarczym oraz specyficznymi warunkami kraju. Deficytowi budżetowemu starano się zaradzić zapomocą zwiększenia podatków. Zarządzenie to okazało się bezskuteczne.

Rząd przystąpił do kompresji wydatków. Wraz ze zmniejszeniem rozmaitych pozycji budżetu przystąpiono do zwolnienia pewnej ilości wojska i urzędników cywilnych.

Te ostatnie zarządzenia wywołały wrzenie. Sytuacja stała się w kraju do tego stopnia napięta, że minister finansów nie zawahał się oświadczyć cesarzowi, że obecność jego nie jest konieczna w stolicy.

Rozmowy nad Lemanem

Lozanna, 25. 6. (PAT.) Druga narada francusko-niemiecka potwierdziła optymistyczne wrażenia, odniesione rano.

Min. Martin w przemówieniu swoim wykazał, że kryzys gospodarczy nie oszczędził również Francji. Następnie Herriot zreasumował stanowisko Francji.

Po tych przemówieniach wywiązała się dyskusja co do programu przyszłych rozmów.

Delegaci niemieccy w wywodach swoich podkreślili, że wbrew pewnym państwom, które nie interesują się odbudową Europy, Rzesza przykłada do tego dużą wagę, gdyż uzależniona jest od całokształtu sytuacji gospodarczej w Europie.

Niemieckie manewry

Berlin, 25. 6. (Tel. wł.) Sztab generalny Reichshevy przygotował w tym roku wielkie manewry w Prusach Wschodnich. Odbędą się one w końcu lata i obejmować będą ćwiczenia i gry wojenne serji pułków i brygad. Manewry dywizyj odbędą się dnia 5 i 6 września w okolicach Elbląga.

Wyznaczenie tegorocznych manewr właśnie na terenie Prus Wschodnich nabiera szczególnego posmaku po znanych alarmach kół nacjonalistycznych i wojskowych o rzekomem zagrożeniu Prus Wschodnich przez polską wojska.

Zjazd oficerów rezerwy

Gdynia, 25. 6. (Tel. wł.) W dniu 3 i 4 lipca odbędzie się tutaj ogólnopolski zjazd związku oficerów rezerwy. Przewiduje się przyjazd około 500 delegatów. Otwarcie zjazdu odbędzie się w sali kina „Morskie Oko“. Przemawiać ma m. in. b. min. Kwiatkowski, S. B.

Nowy kodeks karny?

Warszawa, 25. 6. (PAP.) Projekt nowego kodeksu karnego stanowić będzie, jak się dowiadujemy, przedmiot obrad szeregu zebrań rady ministrów. Być może wpłynę on już na porządek najbliższego posiedzenia.

Prawdopodobnie obrady przeciągną się do połowy lipca. Projekt nowego kodeksu karnego — o ile zostanie przez rząd uchwalony — wydany będzie w formie dekretu około 1 sierpnia b. r.

Przesilenie w Portugalji

Lizbona, 25. 6. (PAT.) Gabinet podał się do dymisji.

Do Przemysła

Warszawa, 25. 6. (Tel. wł.) Min. spraw wojskowych wyjechał na kilka dni do Przemysła. (w)

Przepowiednia pogody na niedzielę: Pogoda nieutrzymana i w ciągu dnia zmienna, skłonność do nieznacznych opadów.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.91 zł.; w Gdańsku na Warszawie 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.60 zł., gotówką 208.50 zł. za 100 guld. gd. w dewizach 174.21 do 174.67 zł., gotówką 173.87 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 25. 6. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych doznała zwyczajki 5 proc. Poż. konwers., notując 35—35% w placeniu, również poszukiwano 4 proc. Poż. inwest. po 85.— przy braku materiału. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. płacono za 8 proc. listy dol. stare 58 proc., natomiast ofiarowano 4 proc. listy zast. konw. po 25—25%; w końcu handlowano 6 proc. listy żytnie po zwykłym kursie 12%, po którym pozostały jeszcze w zaoferowaniu.

Z akcji bankowych handlowano Bank Polski po 70.— w transakcjach. W obrotach nieoficjalnych płacono za 4 proc. Premjówki dol. 48%.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiry procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 35—35% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56% P.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 25—25% O.
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12.50 O.
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 85.— P.
Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 70.— +
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 25. 6. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 713 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69.95 kg. (119.1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74.8 kg. (127.1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74.35 kg. (126.4 f. w. h.); 5) jęczmienia poz. i pom.: a) 64 do 66 kg. (74.1 f. w. h.); b) 68 kg.; 6) owsa poz. i pom. 43.55 kg. (74.1 f. w. h.).

Ceny transakcyjne.
Pszenica 15 tonn par. Poznań . . . 25,75
Ceny orientacyjne

Zyto	23,50—24,00
Usposobienie stałe	
Pszenica	24,75—25,75
Usposobienie stałe	
Jęczmień 64—66 kg.	19,00—20,00
Jęczmień 68 kg.	20,00—21,00
Usposobienie słabe	
Owies	20,00—20,50
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 65% wł. work.	35,50—36,50
Usposobienie stałe	
Mąka pszenna 65% wł. work.	38,00—40,00
Usposobienie stałe	
Otreby żytnie	13,25—13,50
Otreby pszenne	11,75—12,75
Otreby pszenne (grube)	13,00—14,00
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	14,00—15,00

Ogólne usposobienie stałe.
Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, pszenicy 255 tonn maki żytniej 70 tonn, maki pszennej 125 tonn, otrąb żytnich 40 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 25. 6. 1932 r.

Waluty
Dolary St. Zjedn.: tr. 8.88%, sp. 8.90%, kup. 8.86%.

Dewizy:			
	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,15	124,46	123,84
Londyn	32,25	32,43	32,11
Nowy Jork			
czek	8,916	8,936	8,896
Nowy Jork			
kabel	8,921	8,941	8,901
Paryż	35,07	35,16	34,98
Praga	26,37	26,44	26,32
Szwajcaria	173,75	174,18	173,32
Berlin	211,00		

Tendencja niejednolita.
Papiry wartościowe i obligacje:
3% poz. bud. 34,50
4% poz. inw. szt. ser. 96,50
5% poz. konw. 36,00
4% poz. dolarowa 47,25 47,50
6% poz. dol. 50,50
7% poz. stabil. 44,00 43,63

Tendencja niejednolita.
Akcje w złotych:
Bank Polski 0,00—70,00
Starachowice 0,00—6,00
Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 25. 6. 1932 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	255,00—257,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march.	188,00—190,00
Tendencja bez obrotów.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	162,00—172,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	160,00—164,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	30,75—34,75
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia 70%	25,50—27,50
Tendencja mocna.	
Otreby pszenne	9,90—10,50
Tendencja cicha.	
Otreby żytnie	10,10—10,50
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00—23,00
Groch drobny jadalny	21,00—24,00
Groch pastewny	15,00—19,00
Peluszka	16,00—18,00
B'b	15,00—17,00
Wyka	16,00—18,00
Łubin niebieski	10,00—11,00
Łubin żółty	14,50—16,00
Kuchy lniane 37%	10,30—10,60
Kuchy z orzecha ziemnego	10,60
Kuchy mielone (mączka)	10,80
Wytloki suche paryt. Berlin	8,70
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20
Śrót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,10

Ogólna tendencja niejednolita.

Oszustwo niemieckie czy skandal polityczny?

Czytelników naszych informowaliśmy swego czasu o paszkwilu antypolskim napisanym przez współpracownika berlińskiej „Vossische Zeitung” F. W. von Oertzena, a zatytułowanym „Das ist Polen”. Świeżo zaś, omawiając drugą książkę tego samego autora p. n. „Polen an der Arbeit”, zwróciliśmy uwagę na to, że p. Oertzen bawił przez dłuższy czas w Polsce i że był wówczas beniaminkiem naszego ministerstwa spraw zagranicznych, korzystając z wszelkich ułatwień i udogodnień. Rezultat był taki, że ów wypielegnowany przez „sanację” publicysta, powróciwszy do Niemiec, skorzystał z zebranych przez siebie w Polsce materiałów do napisania książki „Das ist Polen”, w której pewne fakty prawdziwe pomieszał z najbrzydlivszymi atakami na państwo polskie i naród polski. Książka ta zyskała sobie duży rozgłos i w ten sposób nieznaną dotychczas nikomu reporter berliński zrobił karierę, wyrządzając zarazem dużą szkodę interesom naszym zagranicą.

Ostatnio zaszedł fakt wręcz niebywały: oto — według źródła niemieckiego — mimo zakazu rozpowszechniania książki „Das ist Polen” na obszarze Polski, udało się Niemcom zorganizować prawidłowy jej kolportaż wewnątrz granic naszego państwa, przyczem propaganda za jej kupowaniem prowadzona jest z Berlina przy pomocy kartek, wysyłanych pod adresami różnych osób, zamieszkałych w Polsce.

Świeżo właśnie szereg osób w Poznaniu i województwie poznańskim otrzymał z Berlina pocztówki w języku polskim treści następującej, pisane na maszynie i odbite na powielaczku:

„Szanowny Panie!

„Das ist Polen” — oto książka w Polsce zakazana z powodu trafnego określenia metod obecnych rządów marszałka Piłsudskiego. Autor F. W. von Oertzen, który długie lata przebywał w Polsce, po powrocie do Niemiec ogłosił swe spostrzeżenia w powyższej książce. Między innymi opisuje fakt i sposób... generała Zagórskiego.

„Mimo usilnych starań władz polskich niewpuszczenia tego dzieła do Polski, posiadam 10.000 egzemplarzy w Polsce i mogę za dostawę gwarantować.

„Cena 22 — zł. franko dom za poprzednim nadesłaniem gotówki, najlepiej w liście wartościowym. Ofertę niniejszą radził mi p. Poniat - Schmidt z Werder do Pana skierować.

„Z poważaniem
Melitta Tornau,
Berlin - Neukölln i t. d.”

Następuje dokładniejszy adres.

Jak widać z przytoczonego wyżej tekstu pocztówki, zredagowano ją w ten sposób, by pobudzić ciekawość adresatów przez wskazywanie na te ustępy książki Oertzena, w których mo-

wa jest o obecnych stosunkach wewnętrznych w Polsce.

W związku z całą sprawą powyższą otrzymujemy z pewnej strony informacje treści następującej:

„Pocztówka, polecająca książkę Oertzena, rozesłana została po Polsce w 50 000 egzemplarzy. Na pozór wygląda oferta ta jak zwykła reklama, choć książki zakazanej, w rzeczywistości jest to celowa agitacja rządu niemieckiego, prowadzona za pośrednictwem agenta politycznego Lecha Poniat-Schmidta, którego władze polskie w listopadzie r. ub. wydalili za jego aroganckie wystąpienia przeciw polskie. P. Poniat-Schmidt jest też naszej policji politycznej dobrze znany, jako drukarz ulotek komunistycznych i już kilka razy występował w roli obrońcy komunizmu, jako „świadek” przed sądami w Poznaniu i Groduzianu. Po wydaleniu go z Polski kupił sobie luksusową willę w Werder (Havel), choć — o ile mi wiadomo — w Poznaniu majątku wielkiego nie posiadał. Prawdopodobnie pieniądze na willę otrzymał od rządu pruskiego na cele agitacyjne przeciw polskie.

„Nadto płać „biedne Niemcy” Poniat-Schmidtowi miesięcznie kwotę 2 400 marek niemieckich. Poza tym agent ów, jako wytrawny konspirator polityczny potrafił usiadać była artystki filmowej, Melittę Tornau, której nazwiska używa dla swej niecznej roboty.

„Poniat-Schmidt przyjeżdża też do Polski pod pozorami interesów handlowych, w rzeczywistości zaś celem organizowania bojówek niemieckich na terenie b. dzielnicy pruskiej. Między innymi nawiązał kontakt z dyrektorem Polskiego Monopoli Tytoniowego i pertraktuje z nią pozornie celem importu wyrobów P. M. T. do Niemiec, w rzeczywistości zaś celem otrzymania wizy do Polski i nadużywania swego pobytu na agitację antypaństwową.”

Tyle nasz informator. Nie wątpimy, że władze nasze zajmą się energicznie tą aferą i stwierdzą, czy propaganda książki „Das ist Polen” na terenie Polski jest zwykłym nabieraniem ludzi w celach oszukańczych (w zacytowanej kartce mowa jest o wysyłaniu gotówki zgóry nieznaną zupełnie osobie), czy też mamy tu istotnie do czynienia z celową robotą polityczną.

W związku z tem, zwracamy się też do dyrektora Polsk. Monopoli Tytoniowego zapytaniem, czy prawdziwa jest wiadomość o pertraktacjach, prowadzonych przez tę instytucję z panem Poniat-Schmidtem.

Z praktyki podatkowej

Od p. Stanisława Nyki, poważnego kupca poznańskiego, otrzymaliśmy poniższy opis jego zatargu z urzędem skarbowym I w Poznaniu w sprawie wymiaru podatku dochodowego. Występowaliśmy już niejednokrotnie przeciwko nieusprawiedliwionej dowolności w praktyce naszych władz skarbowych i przeciwko nie liczącemu się z rzeczywistością położeniem i dobrą wolą podatników postępowaniu tych władz. Z przytoczonych poniżej wywodów p. Nyki wynika również, iż aparat skarbowy pracuje zbyt wolno i niedokładnie, mając na widoku przede wszystkim interes skarbu, a zbyt lekko przechodząc do porządku nad słusznymi potrzebami płatnika. A teraz oddajemy głos p. Nyce:

Dochód mój w ciężkim już roku gospodarczym 1930 wykazałem bilansowo sumiennie i złożyłem odpowiednią deklarację. Tymczasem przybył do mojej firmy w połowie listopada ub. r. rewident skarbowy, który skonstruował sztucznie dochód blisko czterzy razy wyższy, nie uwzględniając moich zastrzeżeń i wyjaśnień.

Mimo licznych moich zabiegów i interwencji urząd skarbowy podtrzymał swój niesłuszny wymiar podatkowy i dnia 31. 12. 1931 r. doręczono mi nakaz zapłaty z ustalonym przez komisję szacunkową dochodem złotych 99 718,00 i kwotą podatku dochodowego państwowego, wynoszącego złotych 17 888,00 plus 10 proc. — zł 1 789,00 od szacunku powyższego magistrat nadesłał nakaz płatniczy na miejski podatek zł 4 985,90. Tak samo Związek Gmin Kościelnych Rzymsko-Katolic-

kich na podatek kościelny zł 1 790,00 razem zł 26 453,50.

Przeczytawszy te astralne cyfry, które świadczyły o nieuwzględnieniu słusznych i uzasadnionych moich przedłożeń, w oczach mi pociemniało, gdyż osiągnięcie takich cyfr dochodu było w obecnych, ciężkich czasach tylko niedoścignionym ideałem. W terminie prawnie przewidzianym wniosłem odwołanie, równocześnie na osobnym wniosku złożyłem prośbę o wstrzymanie egzekucji. Odpowiedzią ze strony urzędu skarbowego było przysłanie komornika dnia 24. 3. 1932, który sam niedowierzał, czy zachodzi tu nieporozumienie, czy błąd. Dnia następnego, 25. 3., udałem się do p. naczelnika urzędu z interwencją i przedkładając mu szereg dowodów słuszności mej sprawy, prosiłem o wstrzymanie egzekucji do czasu rozpatrzenia odwołania. Przyznam, że spotkałem się z przyjęciem i zrozumieniem rzeczowem. Jednakże p. naczelnik oświadczył mi, że nie może niczego zadeć, póki nie będzie uskuteczniła powtórna rewizja, a ponieważ służący mu do dyspozycji personel rewizyjny jest mocno zaabsorbowany innymi pilnymi pracami, przyrzekł przysłać rewidenta dopiero z końcem kwietnia.

Tymczasem jednak, chcąc mi pójść na rękę i nie niepokoić w pracy, polecił złożyć podanie o rozłożenie na raty wymierzonego podatku. Taki zwrot sprawy był dla mnie przykrą niespodzianką. Wierząc jednakże słowom p. naczelnika, że epa skutecznej rewizji wymiar podatku automatycznie się zredukują, wniosłem dnia 29. 3.

poleconą mi prośbę o rozłożenie na raty. Mimo to jednak urząd nadesłał mi dnia 4. 4. upomnienie z doliczeniem kosztów w sumie zł 40,00.

Następnego dnia zwróciłem się o sobiście do urzędu z prośbą o wyjaśnienie, na co spotkałem się z odpowiedzią, że wniosek o rozłożenie płatności na raty jakoby nie wpłynął. Na mój energiczny sprzeciw polecono mi przyjść dnia następnego; wówczas wniosek się znalazł, na skutek czego umorzono koszty upomnienia zł 40,00. Dzień później jednakże, dnia 7. 4., zjawił się komornik celem dokonania egzekucji. Przedstawiliśmy mu stan rzeczy i pożegnał nas. Rozpoczyna się jednakże tragedia:

Podatek państwowy podzielono mi na 18 rat, podatek komunalny na 9 rat miesięcznych. Zbliży się płatność trzeciej raty, a urząd, mimo kilkakrotnych starań, odwołania prawnie nie zatwierdza, tłumacząc się ciągle brakiem rewizorów. Podobne traktowanie zniszczyć może i najzdrowszą egzystencję. Na przedstawienie moje w urzędzie z dnia 20. 5., że konsekwencją niemożności rewizji winno być wstrzymanie spłat ratalnych i egzekucji, sporządzono protokół, w którym przyjmuje się, wobec nieuznania mojej książkowości oszacowanie z urzędu na podstawie osiągniętego obrotu i norm podatkowych z czasów normalnych, wyliczając dochodu złotych 53 657,00.

Jakkolwiek szacunek ten podwójnie przekracza dochód deklarowany, zdecydowałem się protokół ten podpisać w przekonaniu, że nie będę narażony na rujnowanie się w spłaceniu wysokich rat i może na lata wysunięte oczekiwanie zwrotu nadpłaconych sum. Tymczasem dnia 31. 5. wezwano mnie do urzędu, żądając zagwarantowania podzielonych na raty rzekomych za-

List gen. von Toysena

„Times” londyński zamieszcza w numerze z dnia 18 bm. list generała armii niemieckiej, von Toysena, który usiłuje naprawić wrażenie, jakie sprawił w Anglii: powołanie do rządu von Papena i jego tytułowanych ministrów, oraz mowa, wygłoszona za pośrednictwem Radja przez hitlerowca Strassera.

Von Toysen tłumaczy powołanie von Papena, jako wynik tego zwrotu na prawo, który znalazł swój wyraz podczas wyborów do sejmu pruskiego, i zapewnia, że będzie to rząd, idący w polityce zagranicznej śladami Brueninga, zaś w polityce wewnętrznej dążyć będzie do poprawienia stosunków gospodarczych, „nie cofając się przed narażeniem interesów kapitału ulokowanego w przemyśle i traktując interesy rolnictwa z punktu widzenia potrzeb całego narodu”.

„Rząd obecny będzie szedł dalej cierniową drogą, prowadzącą do wolności. Rząd ten będzie gotów do współpracy z innymi narodami, które mają na oku interesy całego świata, lecz nie będzie skłonny do sprzedaży za gospodarcze ustępstwa, polityczki i t. p. życiowych interesów Niemiec. Gdyby pomimo dążeń do współpracy ze strony Niemiec, okazało się, że inne narody zamykają się w sobie, budują wysokie bariery celne i, zamiast zwalczać podstawy powszechnego niedostatku, który nastąpił po Wersalu, myślą tylko o tem, jak się ratować z powszechnego upadku gospodarczego, wówczas Niemcy będą musiały postawić na pierwszym miejscu swój własny interes”.

„Times” porównuje ten list z mową Strassera i przyznaje mu znaczną wyższość pod względem politycznej formy:

„Jest to język rozsądnego męża stanu. Jeżeli generał von Toysen przemawia w imieniu junkrów pruskich, a nie mamy podstawy wątpić, że tak jest, musieli oni przekonać się, że reformy społeczne i gospodarcze są potrzebne nawet we Wschodnich Prusach i że, kiedy się straciło szablę, niema sensu potrząsać drewnianymi kijami. Na nieszczęście dla ich politycznej pozycji głosy mas nie padły na nich podczas ostatnich wyborów”.

Przypominając opozycję, jaką spowodowały pierwsze kroki von Papena ze strony państw południowych, oraz stanowisko nieprzejednane Centrum i stronnictw lewicowych, „Times” bardzo sceptycznie ocenia losy gabinetu von Papena, lecz kończy swe uwagi przypuszczeniem, że rząd ten będzie skłonny do spełnienia swych zobowiązań wobec zagranicy.

Tyle „Times”.
Generał niemiecki rozpisuje się o cierniowej drodze do „wolności”. Jeżeli stan obecny jest niewolą Niemiec nie trudno odcyfrować, jak wygląda „wolność” i czym kosztem ma ona być uzyskana.

To jest nożyk,
którego szukasz.

Gładko - pewnie - prędko!

Służy również do aparatów
z 3-ma otworami.

nr 11 118

ległości. Do dnia dzisiejszego pozostają bez skorygowanego orzeczenia.

Dotąd nie miałem nigdy z władzami skarbowymi zatargów, płacąc regularnie należności podatkowe. Być tedy może, że akuratność moja źle była tłumaczona, nasuwając władzy wymiarowej możliwość wywierania większego nacisku, a może też przyczynił się do tego fakt, że większość firm branży naszej się zachwiała, gdy ja zachowałem jeszcze swoje przedsiębiorstwo w stanie jako tako płynnym. Zatem na mnie czas!

Doprawdy gorczą napawa stosunek władz podatkowych do sumiennych i uczciwie swój obowiązek wobec państwa spełniających obywateli.

Niemcy dopiero w przyszłości mają „postawić na pierwszym miejscu swój własny interes” — znaczy to, że stan obecny i obecną politykę Rzeszy uważa von Toysen za akcję natury altruistycznej, w której Niemcy poświęcają swój interes dla interesów ogólnych. Tak więc i dążenie do rewizji granic i niepiacenie reparacyj są to dowody altruizmu politycznego. Jakżeż będzie wyglądał ów „własny interes”?

Ale polityczna wrażliwość prasy angielskiej przytępiona została tak dalece, że dla tych kwiatków stylu niemieckiego znajduje się miejsce na łamach pisma angielskiego.

Z Stronnictwa Narodowego

Koło Wilda

W lokalu p. Zawadki odbyło się miesięczne zebranie pod przewodnictwem prezesa p. Jeskiego. Referat na bardzo aktualny temat „Czy nie będzie lepiej” wygłosił p. mecenas dr. Szeib. Nad referatem wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, w której przemawiali pp. Wieczorek, Tomkiewicz, Poleska, Szeib junior, Łamaszewski, Jeske, Nowak, Olszewski, Bober, Czarnecki i inni, poczem raz jeszcze zabrał głos referent, wyjaśniając zagadnienia poruszone w dyskusji. Obecnych na zebraniu było zgórą 100 osób, na kandydatów zapisało się jedenastu.

Koło na Łazarzu

Miesięczne zebranie odbyło się w sali p. Przybylskiego. Obrady prowadził prezes p. insp. Wł. Michalski. — Interesujący referat na temat kwestji ruskiej wygłosił p. Helman. W dyskusji zabierali głos pp. H. Szeib, Jeske, Nowak, K. Kosmala, J. Urbanowicz i inni. Na zakończenie przewodniczący zakomunikował, że przyszłe zebranie odbędzie się po przerwie letniej w pierwszą środę po 15 września.

nr 11 312

Na statku i w Londynie

Z pielgrzymką na Kongres Eucharystyczny

Londyn, 21 czerwca. Statek „Saturnia“, na który nas „zaokrętowano“, jak podaje program techniczny pielgrzymki, przedstawia pod względem językowym istną wieżę Babel. W rozmowach krzyżuje się mowa narodów wszystkich części świata. Przeważają Amerykanie, mimo kryzysu. Razem jest nas na statku około 2000 osób.

Na statku jest kaplica okrętowa z Najśw. Sakramentem. Opiekę duchową pełni stały kapelan okrętu. Dla księży - pielgrzymów, których na statku jest około 150 (w tym 10 biskupów) zostało zainstalowanych w salonach statku kilkanaście ołtarzy, na których odprawia się Msza św. Zresztą, należy stwierdzić, cały statek jest dostosowany do charakteru i potrzeb pielgrzymki. Panuje na nim powaga i skupienie, w kaplicy zawsze jest wiele osób. Naturalnie „Saturnia“ pod tym względem nie jest jedyną. Wiele statków, zarówno z Ameryki, jak i z Francji, Niemiec, krajów południowych Europy, dąży wprost na Kongres Eucharystyczny do Dublina. Dowiedzieliśmy się właśnie, że legat papieski, ks. kardynał Lauri (dawny nuncjusz w Warszawie) wyruszył na Kongres z portu Boulogne s/Mer.

Zarząd linii włoskiej, do której należy „Saturnia“, przydzielił naszym XX. biskupom specjalne apartamenty na statku. Członkowie pielgrzymki otoczeni są opieką, ciesząc się ze wszelkich możliwych ułatwień. Przy przejeździe przez kanał La Manche do Londynu sprzyjała wyjątkowa pogoda.

Wieczorem 20 bm. przybyliśmy do Southampton, skąd wyjechaliśmy do Londynu. Na dworcu w Londynie oczekiwali przybycia pielgrzymki przedstawiciele ambasady polskiej, rektor Misji Polskiej, wielu naszych rodaków.

W ciągu pół dnia 21 bm. pielgrzymka zwiedziła Opactwo Westminster-skie, parlament, zamek królewski Buckingham, Muzeum Brytyjskie, kościół św. Pawła i t. d. Naturalnie z braku czasu było to zwiedzanie bardzo pobieżne, zabytki jednak wspaniałej architektury i sztuki niewątpliwie pozostawiają trwałe wrażenie u tych, którzy poraz pierwszy oglądali stolicę Anglii.

Ponieważ Ks. Prymas Hlond pozostał na statku w Southampton, ambasador Skirmunt specjalnie udał się na „Saturnię“, by złożyć tam dostojnemu protektorowi pielgrzymki swe uszanowanie.

X. ZYGMUNT KACZYŃSKI.

Proces przeciwko Kotlińskiemu, Mikulskiemu i towarzyszą

Dzień dwudziesty i pierwszy

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Gdynia, 24 czerwca.

Wczoraj, w dwudziestym dniu procesu, odbyła się wizja lokalna na poczcie. W deszczu zebrano się na podwórzu pocztowym i wykuto w asfalcie dwie dziury: jedną w miejscu wskazanym przez prokuratora, a drugą w punkcie, wybranym przez obronę. W pierwszym wypadku stwierdzono, że warstwa asfaltu posiada prawidłową grubość 36 milimetrów, a w drugim, że asfalt nabożono o 4 milimetry grubiej, „aniżeli wymagało tego zamówienie kierownictwa budowy. Wynik tej wizji wywołał uśmiech na ustach oskarżonych.

Przy sposobności sąd obejrzał mieszkanie urzędników pocztowych i przekonał się naocznie, że mieszkają w królewskim luksusie. Rozsuwane, szklane drzwi, posadzki, kosztowne tapety, kafelwane ściany w kuchniach i porcelanowe wanny. Wszystko to urządzono za pieniądze publiczne.

Dzisiaj, w dwudziestym i pierwszym dniu procesu, przesłuchano najpierw jako świadka inż. Karola Witkowskiego, który z ramienia N. I. K. P. brał udział w międzyministerjalnej komisji, która w roku 1928 badała sprawę budowy poczty w Gdyni. Świadek podkreśla, że była to pierwsza komisja i praca jej miała charakter wyrwykowy. Zdaniem inż. Witkowskiego zerwanie umowy ze spółką Mikulski i Machajski przy pierwszej serji żelbetonów było nieuzasadnione i miało jedynie na celu osiągnięcie 254 złotych za metr, zamiast pierwotnych 154 złotych. — Co do kasy kierownictwa budowy, to świadek zeznał, że znalazł kwity, podpisane przez kasjera Gronka i wyplacone przez niego, oraz jakieś

kwity, które wogóle nie były podpisanymi. Dalej oświadcza, że przepisy kontroli wymagają pozostawienia adnotacji w księgach kasowych (Jak wiadomo księgi kasowe, przedłożone przez kasjera Gronka adnotacji tych nie posiadają, chociaż badane były jeszcze przez inne komisje. — Red.). W dalszym ciągu świadek zeznał, że praca w komisji była bardzo utrudniona ponieważ tak kierownictwo budowy poczty, jak i poszczególni delegaci komisji utrudniali pracę przez nagłe wyjazdy i t. p.

Po przesłuchaniu inż. Witkowskiego, sąd udał się na dworzec celem dokonania oględzin robót kamieniarskich i ślusarskich. Jako rzeczoznawca dla spraw kamieniarskich fungował p. Job z Bydgoszczy. Co do robót ślusarskich, za które płacono 4,60 za 1 kg wyrobionego żelaza, to przekonano się, że przeważały prace mało skomplikowane. Dokładne obejrzenie dworca gdyńskiego, będącego właściwie jedną kombinacją przeróżnych fantastycznych dachów, dało temat do uzasadnionych uwag o bezcelowym wydawaniu pieniędzy na budowę przeróżnych ganków, kolumnad, wieżyczek i t. p. Każdy z biorących udział w wizji przychylił się do zdania pewnego kolejarza, że na dworcu gdyńskim strychy i piwnice są owszem, ale reszta to naprawdę do niczego. Jak twierdzi ówczesny kierownik budowy, a obecnie oskarżony, Kotliński, dworzec w Gdyni zbudowano w stylu „kaszubsko-polskim“. W każdym razie dla budynku tak wyłącznie przeznaczonego dla użytku publicznego, jakim jest każdy dworzec, „styl“ ten nie nadaje się w żadnym wypadku.

F. o. b.

zanik poczucia własnej godności i skłonność do wyburków niemoralnych lub do zawadactwa, tak często kończącego się krw. rozlewem. Z tem łączy się nieraz brak poczucia obywatelskich swych obowiązków wobec narodu i państwa, przykre i dość częste fakty defraudacji grosza publicznego, a nieraz nawet zdrady własnego państwa. W obecnych czasach kryzysu, wymagających bardzo ostrej kalkulacji kupieckiej, silnego nieraz napięcia nerwów i równowagi ducha, działanie napojów alkoholowych objawia się też nieraz w postaci bezradności i pesymizmu i popycha niejednego do czynów rozpaczliwych.

Jeżeli uwzględnimy dzisiejsze nasze położenie gospodarcze i polityczne, wówczas tem natarczywiej nasuwa się przekonanie o konieczności trzeźwości narodu naszego. Dlatego z tem większą sympatją odnosimy się do tych, którzy w tym kierunku pracują oddawna cicho, a wytrwale. Życzymy całemu ruchowi abstynenckiemu, opartemu tak wyraźnie o światopogląd katolicki, aby przez uroczystości Dnia abstynenckiego pozyskał zwolenników jak najwięcej. Rozumiemy doskonale, iż ruch ten wywierać będzie tem silniejszy wpływ na poglądy i zwyczaje naszego społeczeństwa, im gestsza będzie sieć jego organizacji, im żywotniej działać będą poszczególne placówki. Szczęść Boże!

Walne zebranie Związku Lekarzy

Z końcem ubiegłego miesiąca odbyło się w Warszawie doroczne walne zebranie Związku Lekarzy, na które przybyło ok. 160 delegatów z całego kraju. Jak podaje ostatni numer „Nowin Społeczno-Lekarskich“, przebieg zebrania był następujący:

Zagał obrady przez zarządu głównego dr. Antoni Turski powitaniem uczestników zjazdu; szczególnie zaś serdecznie powitał przedstawiciela Stowarzyszenia polskich lekarzy i dentyстів w Ameryce dr. Jana Dziurę, reprezentującego przeszło 300 lekarzy Polaków za Oceanem. Przewodniczącym walnego zebrania został wybrany jednomyślnie dr. Piasecki z Włocławka; poza tem weszli do prezydium obecni na sali honorowi członkowie Związku, m. in. także prof. dr. Karwowski z Poznania, oraz dalej delegat z Ameryki dr. Dziura, dr. Metelski z Warszawy, dr. Wiecki z Bydgoszczy, dr. Safarewicz z Wilna, dr. Kożuchowski z Lublina i dr. Zieliński z Krakowa; na sekretarza powołano dr. Świerczewskiego z Warszawy i dr. Znanieckiego z Inowrocławia.

Na wstępie przewodniczący zebrania poświęcił krótkie wspomnienia zmarłym w ciągu roku członkom Związku, jak śp. dr. Jan Bączkiewicz w Warszawie, dr. Jan Olewiński w Radomiu, dr. Bejlin w Łucku i dr. Z. Wąsowicz w Krynicy, których pamięć zebrani uczcili przez powstanie z miejsc. Następnie zostały doręczone przy oklaskach zebrania dyplomy członków honorowych: prof. A. Karwowskiemu z Poznania, dr. Grzybowskiemu z Krakowa, dr. Muttermilchowi z Warszawy i dr. W. Piaseckiemu z Włocławka.

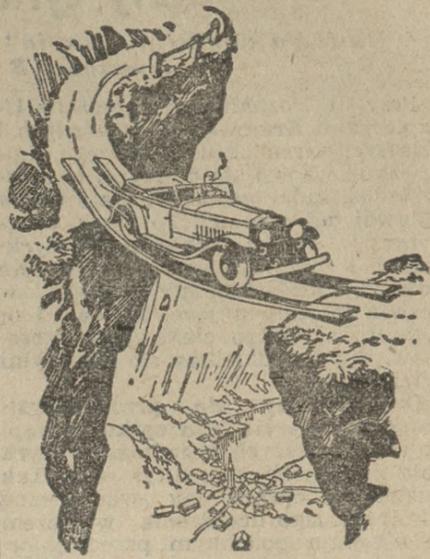
Nastąpiły potem kolejno sprawozdania sekretarza zarządu głównego, sekretarza generalnego Związku, przedstawiciela głównej komisji lekarzy szpitalnych, skarbnika i komisji rewizyjnej. Zarządowi głównemu udzielono absolutorjum. Dr. Świątecki z Bydgoszczy wygłosił referat o położeniu lekarzy na terenie Polski zachodniej, który wywołał poważne wrażenie i żywą wymianę zdań. Głos zabierał w tej sprawie także dr. Białasik z Pleszewa, potwierdzając dane referenta co do niskich wynagrodzeń lekarzy. Dr. C. Rydlewski z Poznania referował przebieg ostatniego dorocznego zebrania międzynarodowej organizacji lekarskiej.

Przyjęto poprawki do statutu oraz regulaminu sądu koleżeńkiego. Delegat min. pracy i opieki, dyrektor departamentu ubezpieczeń inż. Drecki, złożył w tej części obrad oświadczenie, dotyczące stosunku lekarzy do kas chorych. Jak z tego wynika, istnieje zamiar unormowania w porozumieniu z zainteresowanymi czynnikami praw i obowiązków lekarzy ordynujących.

Po uchwaleniu szeregu wniosków, zgłoszonych przez zarząd główny, i przeprowadzeniu wyborów uzupełniających do władz Związku, zakończono walne zebranie w pełnej harmonii, świadczącej o gruntownym zespoleniu wewnętrznym organizacji.

NIEMIECH NIKOGO NIE ZABRAKNIĘ — W KARNYCH SZEREGACH O. W. P.J.

Grafologia dla automobilistów

Czy jesteś panem swoich nerwów?

Zależy Panu na dokładnej odpowiedzi, prosimy porównać Swój charakter pisma z niżej reprodukowanym.

Autorem poniższego pisma jest automobilista, stawiany za przykład człowieka zdyscyplinowanego o niezwykle zimnej krwi, którego nic z równowagi nie zdoła wyprowadzić.

Z przyjemnością komunikuję W Panom z własnej inicjatywy, że do smarowania naszych 3 autobusów będących w ruchu przez całą dobę, stosujemy od wiosny ubiegłego roku wyłącznie Mobiloil, przyczem rezultat przewyższa nasze oczekiwania. Nie mogę nie przypuszczać, że między olejami różnych fabrykantów istnieje tego rodzaju różnica

Kształtowanie liter mało indywidualne zdradza albo charakter niewyrobiony, skłaniający do szablonu albo też odzwierciedla się w tem piśmie człowiek, który z zasady opanowuje się i jako zadanie życiowe uważa uzależnienie temperamentu swego od własnej woli we wszystkich spotkaniach go mogących okolicznościach. W tym wypadku chodzi jednak o człowieka wybitnie opanowanego, co pozna je grafolog z tego, że w ogólności pismo nie czyni wrażenia prymitywnego. Z dalszej analizy wynika, że autora cechuje również niemała doza temperamentu. Ogólnie pionowy kąt pisma rzadko tylko ulega wahaniom — jednak zawsze w kierunku prawym. Domyślać się należy, że piszący — gdyby sobie pofolgował — pisałby skośnie, względnie pismo jego niegdyś było skośne, dzięki czemu niekiedy wpada w dawne przyzwyczajenie. Obecne pionowe stawianie liter, jest następstwem wewnętrznego pragnienia, opanować siebie samego oraz sytuację świadomą trzeźwością, co zresztą cechuje go zarówno w myślach jak i w czynkach. (Jak wiadomo świadczy pismo pionowe zawsze o opanowaniu i samokrytycyzmie, natomiast skłaniające w prawo o mniej lub więcej opanowanym temperamencie). Reasumując powyższe śmiało rzec możemy, że w tym wypadku chodzi o człowieka o wybitnie zimnej krwi.

Zimnokrwistość spotykamy często u automobilistów, a specjalnie wśród lotników i motocyklistów. Automobilisci o zimnej krwi zaklinają się na Mobiloil. Są oni odważni, logiczni i praktyczni oraz poznali dzięki wieloletniemu doświadczeniu Mobiloil z wszystkimi jego zaletami.

Mobiloil

światowej sławy produkt firmy

Vacuum Oil Company S. A.

Z okazji „Dnia abstynenckiego“

Z inicjatywy Katolickiego Związku Abstynentów odbywają się w Poznaniu i na prowincji w najbliższą niedzielę 26 czerwca z okazji święta patrona zwiazkowego, św. Jana Chrzciciela, uroczyste obchody „Dnia abstynenckiego“. Na programy obchodów składają się przeważnie nabożeństwa kościelne, zebrania uroczyste oraz zabawy towarzyskie pod gołęb niebem.

Poznańskie organizacje przeciwalkoholowe urządzają wspólnie u Fary nabożeństwo, poczem udają się w pochodzie do Domu Królowej Jadwigi, gdzie nastąpią śpiewy oraz deklamacje i wygłosi mowę programową dr. Józef Kostrzewski, profesor uniwersytetu. Nakoniec powzięte będą głosowne rezolucje.

Dobrze się stało, że właśnie w obecnym czasie kryzysu gospodarczego i moralnego katolickie organizacje przeciwalkoholowe zwracają uwagę społeczeństwu na to zagadnienie nie-

stety zawsze jeszcze aktualne i wymagające długoletniego, wytrwałego wysiłku zbiorowego. Jesteśmy sobie świadomi wszyscy, że sztuczny spadek konsumpcji napojów alkoholowych, jaki obecnie się zaznacza, jest wynikiem zewnętrznych okoliczności, że natomiast nie zaznaczył się jeszcze dotąd w zadawalającej mierze zwrot pożądanym w poglądach ogółu oraz w opinii publicznej, która zawsze jeszcze z dziwną pobłażliwością traktuje wyburki alkoholowe dorosłych i młodzieży. Także zwyczaj nasz towarzyski, które narazie ze względów oszczędnościowych w mniejszych rozmiarach ułatwiają pijaństwo, niewątpliwie z chwilą powrotu czasów pomysłniejszych, znowu mogłyby przybrać wygląd dawny, tak niepożądany i szkodliwy.

Naogół nie docenia się też zgubnej roli częstego zaglądania do kieliszka na charakter pijącego. Za mało uważa się na to, że amatorów kieliszka cechują zanik idealizmu i samolubstwo, dochodzące niekiedy do brutalności w stosunku do żony i dzieci,

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Stały cyrk w Poznaniu

Budowa cyrku „Olimpia“ jest na ukończeniu — Cyrk pomieści 3 tysiące widzów

Przy ul. Poznańskiej naprzeciw Ubezpieczalni Krajowej na obszernych i rozległych terenach dawniejszego „Lunaparku“ wznosi się olbrzymi kopulasty kolos, który gromadzi stale tłumy ciekawej publiczności. To nowy, będący prawie już na wykończeniu, cyrk-variant, który niebawem otworzy swe podwoje. Zasięgnęliśmy „języka“ w sprawie tej imponującej budowy i o-trzymaliśmy sporo ciekawych szczegółów, którymi dzielimy się z naszymi czytelnikami.

Dowiadujemy się, przedewszystkiem, że otwarcie tego cyrku nastąpi już w najbliższych tygodniach. Cyrk zdoła pomieścić około 3 tys. osób. Tak konstrukcja cyrku, jak wewnętrzne techniczne jego urządzenia w niczem nie ustępują podobnym przedsiębiorstwom zagranicznym. A więc „Olimpia“ — taka bowiem będzie nazwa cyrku — będzie pierwszym tego rodzaju przedsiębiorstwem w Polsce, zakrojonym na wielką skalę.

Dla wygody widzów cyrk urządzi-

ny będzie w ten sposób, że z każdego miejsca oglądać będzie można bez przeszkód widokiska. Urządzenia wewnętrzne zostały w ten sposób skonstruowane, że każdej chwili mogą one być zamienione na obszerną scenę. Urządzenie to ma więc tę zaletę, że prócz imprez czysto cyrkowych urządzić będzie można na automatycznej scenie przedstawienia rewijowe, zabawy ludowe, zawody bokserskie, zapasy i t. d.

O przyszłym programie wspomina nasz informator ogólnie, że atrakcje będą pierwszorzędne i dotąd w Poznaniu nie widziane.

Nad architektoniczną stroną cyrku czuwa architekt inż. J. Schneider. Po za cyrkiem powstaje jeszcze na jego tyłach, na pięknym rozległym terenie teatr letni, mogący pomieścić około 5 tys. osób. Pracę około urządzenia teatru letniego już rozpoczęto i najdalej w drugiej połowie lipca nastąpi jego otwarcie. (z)

Proces 14 komunistów w Gnieźnie

Pierwszy dzień rozprawy

Gniezno, 24 czerwca.

Dzisiaj rozpoczął się przed sądem okręgowym w Gnieźnie proces przeciwko 13 komunistom gnieźnieńskim. Rozprawie przewodniczył sędzia Wielicki. Władze zarządziły środki ostrożności, ściągając do gmachu sądowego oddział policji. Na ławie oskarżonych zasiadli: Jan Bammus zdeklarowany komunistą, odsiadujący 1 rok twierdzy we Wronkach za agitację komunistyczną, Józef Kaczmarek, Stanisław Zasadzki, Stefan Rybacki, Walenty Domański, Stanisław Miłostan, Kazimierz Różański, Artur Schulz, Jan Bogoniewski, Roman Lewandowski, Karol Brączkowski, Cecylja Raszewska i Józef Rezulak wszyscy z Gniezna.

Akt oskarżenia zarzuca oskarżonym, że w roku 1931 działali wspólnie jako członkowie Komunistycznej Partji Polskiej, przygotowując zdradę stanu, tworząc komitet dzielnicowy K. P. P. z zamiarem obalenia przemocy obecnego ustroju, odbywając zebrania komitetu, zbierali składki na cele partii komunistycznej, przyciągali młodzież przedporobową, urządzali masówki na ulicach miasta Gniezna i zachęcali zebranych do walki z rządem a poborowych do nieposłuszeństwa w wojsku. Czynami temi dopuścili się oskarżeni zbrodni §§ z 17, 47, 85, 86, 73 k. k.

Po odczytaniu aktu oskarżenia, sąd przystąpił do badania oskarżonych. Nikt z oskarżonych nie przyznawał się do winy; każdy z nich oświadczył, że jest lojalnym obywatelem. Bammus twierdził, że komunistą nie jest i sekretarzem K. P. P. nie był. Józef Kaczmarek zaprzeczył, jakoby pełnił funkcję skarbnika. Stanisław Zasadzki, szewc z zawodu, nie wie, co to jest K. P. P., ulotki przyniósł wprawdzie do jego mieszkania Raszewska, lecz bibułę zużył jako podpałkę i na wykrajanie wzorów. Stefan Rybacki, właściciel samochodu ciężarowego, twierdził, że nie przewoził ulotek z Łodzi i o bojówkach nic nie wie. Walenty Domański zaprzeczył, że organizował masówki po ulicach miasta Gniezna. Znany komunistą Artur Schulz zaprzeczył, jakoby namawiał poborowych do nieposłuszeństwa w wojsku. Tak samo reszta oskarżonych wypierała się wszelkiego udziału w agitacji komunistycznej. Cecylja Raszewska twierdzi, że znalazła bibułę na podwórzu, gdzie mieszka oskarżony Zasadzki, i nazywa konfidanta policyjnego Kopczyńskiego prowokatorem.

Na rozprawę powołano tak ze strony oskarżyciela jak i obrońców wielu świadków. (br.)

KALENDARZYK

Sobota, 25 czerwca 1932.

Słońce: wschód 3,30; — zachód 20,19; — długość dnia 16 godz. 49 min.
Księżyc: wschód 23,38; — zachód 11,35; — ostatnia kwadra.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 15 st. Cels. Pochmurno. Wiatr północno-zachodni. Ciśnienia atmosferyczne umiarkowane 750 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. Cels., najniższa plus 10 st. Cels. Ilość opadu nieznaczna.
Kal. rzk.: Prosper B.; jutro Jan i Paweł.
Kal. słow.: Wlastimil; jutro Rozmysław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka „Pod Złotym Lwem“, Stary Rynek 75. — Apteka Sapieżyńska, pl. Sapieżyński 1. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76. — Apteka „Pod Eskulapem“, pl. Wolności 13.
Wilda: Apteka „Pod Koroną“, G. Wilda nr. 61.
Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą“, ul. Kraszewskiego 12.
Łazarz: Apteka „Przy parku Wilsona“, ul. Marsz. Focha 47.
W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

OSOBISTE

— **Z Koła Farmaceutów Stud. U. P.** W dowód zasług położonych na polu aptekarstwa wielkopolskiego i młodej farmacji Kół Farmaceutów S. U. P. nadało p. radcy Józefowi Jasińskiemu z Poznania dyplom członka honorowego Koła.
— **Z szkoły drogerijnej.** Dnia 23 bm. odbył się egzamin kursu foto-chemicznego w szkole drogerijnej w Poznaniu przy ul.

Śniadeckich. Do egzaminu stanęło 4 kandydatów, którzy wszyscy go złożyli; są to pp.: Stanisław Kotecki, Stanisław Jankowiak, Stefan Smorawiński i Gwidon Pepliński. Egzamin odbył się pod przewodnictwem prezesa komisji szkolnej obwodu I. p. I. Kasprówicza, w obecności pp. sekr. H. Głowackiego, prof. J. Czachowskiego, prof. T. Maciejewskiego i prof. Lorkiewicza. Egzaminował kierownik kursu foto-chemicznego p. mag. L. Kozłowski. Z decernatu szkolnego był obecny p. prezes Ks. Gadebusch. Po egzaminie odbyła się uroczystość wydania świadectw i dyplomów drogistowskich absolwentom szkoły drogerijnej.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Z Narodowej Organizacji Kobiet, Koła prawy brzeg Warty.** Zebranie planarne odbędzie się we wtorek, 28 bm. o godz. 20 na salce Domu Katolickiego na Śródcie.
— **Koło Absolwentek VI szkoły Wydz.** Walne zebranie sekcji pracy w niedzielę, 26 bm. o godz. 10,45.
— **Stow. Porządku Publ. Dzielnic VI Jeżyce-Lazarz** uprasza swych członków o gremjalny udział w dorocznym obchodzie „Pogotowia Narodowego“ (St. P. P.) (Obchód ten odbędzie się w dniu 29 bm. Rozpocznie się mszą św. o godz. 9,30 w kościele poddominikańskim.
— **Z Koła lokalnego Akuserek.** W sobotę, dnia 2 lipca, odprawi się o godz. 8 msza św. w kościele Matki Boskiej Bolesnej na Łazarzu. Po mszy sw. będzie wspólna kawa w kawiarni Parku Wilsona, poczem zwiędzi się palniarnie. Wstęp na koszt związku. W poniedziałek, dnia 4 lipca b. r. o godz. 17 odbędzie się zebranie planarne w klinice dla kobiet, przy ul. Polnej 17.

ŻYCIE SOKOLE

— **Sokół i Sokolice, Jeżyce.** Wspólna wycieczka familijna do Strzeszyna od-

będzie się w niedzielę 26 bm. Zbiórka o godz. 7 rano. Rynek Jeżycki.

WYSTAWY

— **W salonie Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych przy Placu Wolności 18,** mieści się obecnie wystawa przemysłu ludowego. Obok tego wystawiono kolekcję wnetrz Józefa Wodzińskiego, zbiór obrazów Wilłoda Tomaszewskiego i w mniejszej ilości obrazy Augustynowicza, Graczyńskiego, Maszkowskiego, Nehringa i Oseckiego. Wystawa otwarta w dniu powszednie od godz. 11—17, w niedzielę i święta od godz. 12—15. Wstępne wynosi 1 zł., dla młodzieży kształcącej się 50 groszy.

WIECZORY, KONCERTY

— **Herbatka na cel dobroczynny.** W niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 17 odbędzie się w cukierni Fangrata, Aleje Marcinkowskiego 8, w salce na I. piętrze herbatka na cel dobroczynny, pod protektorem księżnej Czartoryskiej, hr. Pruszyńskiej i hr. Plater Zyberkowej. W programie tańce i różne niespodzianki. Cena biletu wstępu wraz z podwieczorkiem 2 zł. Czysty dochód przeznacza się na kuchnię dla niezamożnych Polaków z Kresów Wschodnich.

— **Kiermasz harcowski.** V-te drużyny harcowskie im. ks. J. Poniatowskiego urządzają w środę, dnia 29 bm. wielki kiermasz w ogrodzie strzeleckim w Szlaku. Na program składają się popisy humorystyczne, loteria fantowa, kulanie kręgli, strzelanie do tarczy, różne zabawy dla dzieci etc. Przygrywać będzie przez cały czas własna orkiestra dęta. Wstęp do ogrodu 20 groszy. Dzieci niżej lat 10 mają wstęp wolny. Początek o godz. 3 po południu. Powrót wspólny z lampjonami i orkiestrą.

— **Parostatkim z Hallerczykami!** Jakkż wiadomo, dnia 29 bm. odbędzie się wycieczka parostatkim do uroczono położonej miejscowości za Wiórki tuż przed Puszczykowem. Będzie to jedna z nielicznych — przyjemnych a wesołych rozrywek. Komitet przygotował szereg imprez m. i. pokazowy mecz bokserski — zawody w koszykówkę — strzelanie do tarczy o premje, gry w siatkówkę, bilardonik, kręgielnię i t. p. Wszystko to z przejazdem w obie strony łącznie z tańcami za 1,50 zł. Na miejscu bufet obficie zapatrzonny. Orkiestra dęta tudzież klub mandolinistów przygrywać będą podczas jazdy i na miejscu. Pozostałe jeszcze bilety nabyć można w sekretarjacie Związku, ul. Garncarska 3, tel. 20-73 oraz w firmie St. Pelczyński, ul. 27 Grudnia 1.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wacława Kałuźnego,** syna Antoniego i Marjanny Kałuźnych, ur. w 1899 roku, który w roku 1914 wżgl. 1915 przebywał w Poznaniu, wżgl. Poznańskiem jako jeniec wojenny armji rosyjskiej poszukuje rodzina Ktokolwiek wiedziałaby o losie wspomnianego, zechce zawiadomić Polskiej Czerwony Krzyż, Poznań, Wały Zygmunta Augusta 2, m. 5. Wszystkie pisma prosimy o powtórzenie powyższego.

— **Biblioteka T. C. L. im. J. I. Kraszewskiego,** Wrocławska 17, otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19; w soboty od 12—15. Kaucja 3,—, abon. 1,50, wpis 50 groszy. Członkowie T. C. L. korzystają z książek bezpłatnie. Wpis do T. C. L. w Bibliotecę.

— **Centralny Związek Zawodowych Ogrodników Oddział Wielkopolski** urządza dnia 3 lipca br. wycieczkę naukową do Państwowej Szkoły Ogrodnictwa w Kozłminie. Wyjazd punktualnie o godz. 7 rano autobusem z ul. Marszałka Focha przy Dworcu Zachodnim.

— **Gdzie można nabyć maski gazowe?** Wobec wzmogłej działalności propagandowej wśród społeczeństwa polskiego w związku z obroną przeciwlotniczą i przeciwgazową, pobudzone zostało zainteresowanie środkami tej obrony. Niejednokrotnie słyszy się zapytania, gdzie można kupić maskę przeciwgazową, gdzie można się dowiedzieć jak bronić dzieci przed trucizną, lub jak ochraniać żywność, zwierzęta jak wreszcie zabezpieczać własne mieszkania i przyspasabianie w nich schrony. Do udzielenia tych informacji powołana jest istniejąca już od 10 lat na terenie Polski Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej, przeto podajemy do wiadomości jak najszerszych warstw, że maski nabywać można w każdym Komitecie Powiatowym L. O. P. P. na terenie naszego województwa, bądź też w Komitecie Wojewódzkim L. O. P. P. w Poznaniu, Wały Zygmunta Staroego 4, Dyrekcja Kolejowa pokój nr. 37.

Przy zamawianiu maski przeciwgazowej należy ypodawać obwód głowy w centymetrach (miara czapki) bowiem maski są różnych wymiarów; cena maski bez przesyłki dla członków L. O. P. P. 20 zł., dla nieczłonków 25 zł.

Co do innych informacji, dotyczących budowy schronów, obron ydzideł, żywności zwierząt itp. udzielają ich instruktorzy L. O. P. P. w komitetach powiatowych.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Ogrodu Zoologicznego.** Zwracamy uwagę, że w niedzielę, dnia 26 bm. wynosi wstępne do Ogrodu Zoologicznego tylko 50 groszy od osoby, a dzieci poniżej lat 10 placą w tym dniu tylko po 25 groszy.

Ludzie, cierpiący na zaparcie stołca i związane z tem przekrwienie organów podbrzusza, uderzenia do głowy, bóle głowy i bicie serca, jak również z cierpieniami błony śluzowej kiszek, na rozpadliny odbytu, hemoroidy i fistuly, piją po ćwierć szklanki naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“ zrana i na wieczór. nw 11320

W zwierzyńcu jest mnóstwo ciekawych nowych zwierząt, których dotąd w Poznaniu jeszcze nie widziano, a mianowicie małpy kapucynki z Ameryki połudn i dwa makaki z wyspy Celebes. Poza tem przyciągają widzów dwie foki siwe z naszego Bałtyku i mnóstwo młodych zwierząt, które dopiero przed paru dniami ujrzały światło dzienne. Są tam młode jelenie z pięknymi białymi centkami, młode owce grzywiaste na sztucznym alpinarjum, małpy, bizon amerykański, kangur czerwony, kózki i koniki. Zaś na stawach uwija się mnóstwo gąsiek, kaczek i łabędzi. Po południu koncertować będzie znana orkiestra Sternalskiego. Niech zatem każdy pospieszy do Ogrodu Zoologicznego.

— **Wycieczka dzieci.** Działwa parafji farnej urządziła w niedzielę 19 bm. wycieczkę na Malte. Barwny pochód, uformowany z dziewczynek i chłopców w liczbie 700, poubierany w papierowe czapeczki, wykonane artystycznie przez panie z Zarządu Tow. Dziec. Pana Jezusa, wstążki, wianki i baciłki, przy akompanjamentie orkiestry S. M. P. Fara, ruszył z Nowego Rynku. Na czele pochodu kroczył ks. patron Matuszczak oraz pp. z Zarządu. Na Malcie zatrzymano się przed pomnikiem N. Serca Jezusowego. Po odśpiewaniu pieśni dziecięcej rozbiegły się po lesie i łące, zażywając świeżego powietrza. By dzieciom czas uprzyjemnić, zgotowano dla nich cały szereg niespodzianek. O godz. 5,30 przybył do swych kochanych „jagniątek“ ks. prałat Stycheł, proboszcz parafji i protektor towarzystw, witany entuzjastycznie przez działwę, rodziców i druhow z Tow. Rob. Pol. przy Farze. Wśród milej zabawy czas szybko upłynął i po zachodzie słońca barwny pochód z pozapalanymi lampjonami wrócił do miasta. M. M.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Najechnany przez samochód.** Na ul. Szkolnej samochód wojskowy nr. 6121 najechnał p. Władysława Wolfa (ul. Łanowa 35a). Wskutek pokaleczeń na ręce i prawe nożde p. Wolf udać się musiał pod opiekę lekarską. (kl)

— **Tragedja reemigrantki.** W ciągu ubiegłej nocy zachorowała na dworcu poznańskim z objawem ciężkiej choroby umysłowej reemigrantka z Francji 40-letnia Anna Wareszczuk z Markowa. Ciężko chorą zaopiekowało się pogotowie ratunkowe i przewiozło ją do zakładu psychiatrycznego na Grobli. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Agitacja komunistyczna.** Władze bezpieczeństwa przytrzymały w Poznaniu większą ilość ulotek komunistycznych przeznaczonych do propagandy wyrotowej na t. zw. dzień antywojenny w dniu 1 lipca Trzech osobników osadzono w areszcie. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

— **Skazanie włamywaczy.** W pierwszej instancji dwaj złodzieje i włamywacze poznańscy, Dłużewicz i K. Sikorski zasądzeni zostali, pierwszy na 5 lat ciężkiego więzienia, a drugi na 3 lata ciężkiego więzienia. Obaj wnieśli apelację i sprawa wskutek tego ponownie była rozważana. Oskarżeni twierdzili, że pierwotne zeznania niezupełnie były prawdziwe, bo zostały one wymuszone biciem przez policję. Sąd wszakże nieudził wiary oskarżonym, i wyrok co do winy zatwierdził. Dłużewicz zasadzony został na dwa lata, a Sikorski, którego bronił adwokat Fersten, na 20 miesięcy więzienia z policzeniem aresztu śledczego. (z)

JARMARKI

— **Sieraków n. W.** pow. Międzychód. W czwartek, dnia 7 lipca rb. odbędzie się jarmark na konis, bydło, świnię i towary kramne.

— **Gostyń.** Jarmark ogólny odbędzie się w Gostyniu w czwartek, dnia 30 bm.

Z Poznańskiego

— **Koźmin.** (Prymicje). Pierwszą ofiarę mszy św. złożył Bogu ks. Feliks Szleszkowski. Podczas nabożeństwa wygłosił podniosłe kazanie ks. prob. W. Kowalski, b. wikariusz w Koźminie. Po mszy św. udzielił neoprezbiter błogosławieństwa rodzicom, rodzinie i wiernym.

— **(Z Sokola).** Żeńskie Tow. gimn Sokół obchodziło uroczyste pierwszą rocznicę swego istnienia. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem, odprawionem przez ks. Płaczka, kapelana gniazda. Wszystkie sokolice przystąpiły do komunji św. Wieczorem odbyła się w sali p. Mroczkowiaka akademja. Na program składały się odczyty p. prezesa Cz. Echausta i p. J. Podlewskiego, deklamacje oraz występ chóru koła śpiewaczego pod dyrekcją p. Fr. Figaszewskiego. Piękne przemówienie wygłosił naczelnik okręgowy p. W. Wrona, wskazując na wielkie zna-

Wzorem wielkich pism zagranicznych

Działowi wiadomości potocznych i prowincjonalnych poświęciliśmy w ostatnim czasie dużo uwagi, wprowadzając w nim szereg ulepszeń i uzupełnień, by dział ten stał na jak najwyższym poziomie informacyjnym wzorem wielkich pism zagranicznych. Szczególną uwagę zwróciliśmy na rozszerzenie zasięgu wiadomości prowincjonalnych, obejmując kroniką naszą nie tylko ziemie zachodnie, ale również miasta i powiaty: Kalisz, Kolo, Konin, Wieluń, Słupca itd. Inicjatywa ta spotkała się z żywym uznaniem naszych czytelników.

Na dokonanych zmianach i ulepsze-

niach bynajmniej jednak nie zamierzamy poprzestać. Starania nasze pójdą i nadal w tym kierunku, aby dział wiadomości potocznych i prowincjonalnych pisma naszego stał się najwyższym łącznikiem w życiu codziennym pomiędzy nami a naszymi czytelnikami i stanowił dla nich najszybsze i najlepsze źródło informacji ze wszystkich przejawów tego życia.

Przyjaciół i Zwolenników pisma naszego prosimy o zwrócenie na to uwagi znajomym swym, którzy dotąd „Kurjera Poznańskiego” jeszcze nie abonują.

czenie Sokoła i nawołując do gorliwości. Prezeska p. Pełagja Kulowa ofiarowała Sokołowi piękny album. Całość wypadła bardzo dobrze i zrobiła na dość licznie zebranych miłe wrażenie.

— (Jeszcze likwidacja). Po zniesieniu starostwa koźmińskiego przychodzi kolej na inne instytucje. Jak się dowiadujemy, z dniem 1 lipca br. będzie zlikwidowane seminarium nauczycielskie. Zakład głuchoniemych z Kościana przeniesiony będzie do Koźmina i mieścić się będzie w dotychczasowym semin. nauczycielskim. (s. a.)

— * **Miłostaw.** (Jeszcze o balonie). Balon niemiecki, który opadł pod Miłostawem należał do „Luftfahrtvereinu” w Gelsenkirchen i był jednym z 12 balonów, uczestniczących w zawodach sportowych. W gondoli znajdowało się trzech pasażerów, mianowicie dr. fil. Alfons Gallas, dr. med. Hans Ortloff, i kierowca balonu dr. Hugo Kaulen. (y)

— * **Murowana Goślina.** (Wizytacja kościoła). We wtorek 21 bm odbyła się wizytacja kościoła przez ks. biskupa Dymka. Na przyjęcie Dostojnego Gościa towarzyszącego urządziły piękne bramy triumfalne, ulice i domy przyozdobiono bardzo bogato. Przyjazd ks. Biskupa poprzedziła banderka konna oraz cykliści. Przy wjeździe do miasta powitał ks. Biskupa ksiądz proboszcz Adamek, następnie w rynku przed figurą Matki Boskiej w imieniu całego miasta burmistrz p. Ratajczak. Po przywitaniu odprowadzono ks. Biskupa w procesji do kościoła, gdzie ks. Biskup wyraził podziękowanie za przyjęcie i udzielił parafjanom błogosławieństwa. Następnie odbyła się procesja żałobna, poczem ks. Biskup udzielił wiernym bierzmowania. Wieczorem zebrały się delegacje miejscowych towarzystw katolickich i składały ks. Biskupowi sprawozdanie z swych prac. Następnego dnia o godz. 8 odprawił ks. Biskup uroczystą mszę św. poczem udał się w procesji na cmentarz, by dokonać poświęcenia jego nowej części. Po południu ksiądz Biskup pożegnał nasze miasto odprowadzony przez banderę konną do kościoła w Białejźnie a następnie do Długiej Gośliny. (wg)

— * **Pniewy.** (Zabawa dla dzieci). Magistrat łącznie z miejscowym nauczycielstwem urządził w niedzielę w lesie Rudka zabawę dla dzieci. W zabawie tej uczestniczyło około 800 dzieci, które wyruszyły przy dźwiękach orkiestry pochodem przez miasto. Pogoda dopisała. Tutejsza szkoła niemiecka odmówiła udziału w zabawie.

— (Zjazd Powiatowy O. W. P.). W niedzielę, 26 b. m. Obóz Wielkiej Polski w Pniewach urządził zjazd na powiat szamotułski; podczas zjazdu odbędzie się również poświęcenie sztandaru wydziału powiatowego. Tutejsze kierownictwo dokłada wszelkich starań, aby zjazd wypadł bardzo uroczysto.

— * **Rogoźno.** (Wycieczka). W ub. niedzielę urządziło tutejsze Kolo Śpiewacze wraz z klubem mandolinistów wycieczkę do lasu w Bogniewie. Przy sprzyjającej pogodzie zabawiono się do wieczora.

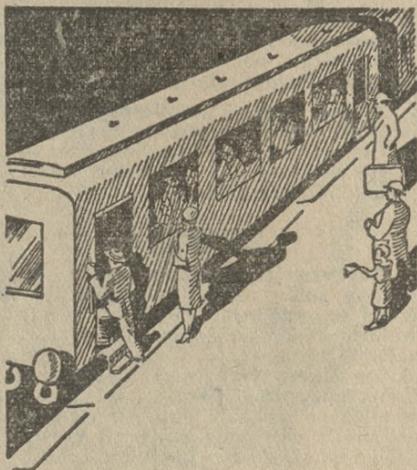
— (Zabawa). W ogrodzie p. Jarosza odbyła się zabawa drużyn harcerskich miejscowego gimnazjum i seminarjum. Zysk kasowy przeznaczono na cele kolonji letniej.

— (Pogrzeb). W środę, 22 bm odbył się pogrzeb śp. Marji Paskali Hedy, przelozonej szpitala miejscowego, przy licznych udziałach duchowieństwa i miejscowego społeczeństwa. Sp. Zmarła pracowała przez kilka lat jako siostra przelozona tutejszego szpitala i zaskarbiła sobie wdzięczność miasta i licznych pacjentów, którzy korzystali z opieki szpitalnej. Zmarła w 61 roku życia. (aka.)

— * **Szamotuły.** (Dzieciobójstwo). Niejaka Anna Z. z Pacholewa poraziła w dniu 19 bm. dziecko płci męskiej. Aby się pozbyć dziecka, uderzyła niemowlę próżną butelką w głowę poczem założyła mu z szmat pętlę wokół szyi i udusiła je. Zwyradniała matkę nie inaczej kara. (sc)

— (Pożar). U gospodarza p. Stanisława Libery z Bielaw wybuchł w ostatnich dniach pożar wskutek wadliwej budowy komina. Spalił się sufit. (sc)

— * **Gniezno.** (Nieudałe lato). Przed niedawnym czasem wydano z tutejszego gimnazjum dwóch uczniów, synów pp. Idzińskiego i Zielezińskiego. Wymienieni upili się i w stanie nietrzeźwym wszczęli awanturę, bluźniąc przeciwko Matce Boskiej. Skoro o powyższym dowiedziela

Wakacje już się rozpoczęły. Każdy wyjeżdżający chętnie się dowiaduje, co się w domu dzieje w czasie jego pobytu na letnisku. Radzimy wczesne podanie zmiany adresu celem wysyłki gazety bez przerwy lub też zamówienie „Kurjera Poznańskiego” pod opaską.

się dyrekcja gimnazjum, wszczęto dochodzenia, które zakończyły się wydaleniem z szkoły.

— * **Ujście.** (Pokaz wojny gazowej). Z okazji Tygodnia L. O. P. P. urządzono w ubiegłą niedzielę pokaz gazowy. Gdy ludność wychodziła z kościoła z wielkiego nabożeństwa, huknęły strzały i rozpoczęła się walka uliczna i gaz izawiająca. Gazy dymne zaalarmowały straż pożarną, która momentalnie zjechała na alarm trabkowi.

— (Wielki odpust). Tegoroczny wielki odpust przypada na niedzielę, dnia 3 lipca. Specjalne pociągi będą kursować z Rogoźna, Szamotuł i Poznania. (um)

— * **Września.** (Z Tow. Powst. i Wojsaków). W dniu 3 lipca obchodzić będzie Tow. Powst. i Wojsaków im. Wł. Wiewiórowskiego we Wrześni 10-letni jubileusz swego istnienia. Zarząd dokłada starań, aby uroczystość wypadła wspaniale. Program jest następujący: Rano o godz. 7.30 okręgowe zawody lekko-atletyczne, o godzinie 10 zbiórka towarzyszt w lokalu Odeon i wymarsz do kościoła, o godzinie 11.45 przegląd tow. defilada na rynku, następnie uroczyste zebranie w sali Odeon, obiad żołnierski, wymarsz do ogrodu Bractwa Kurkowego na koncert orkiestry 68 p. p., połączony z uroczajeniami. O godz. 21.15 zabawa taneczna.

Z Kaliskiego

— * **Słupca.** (Młodość zakończyła się kradzieżą). Niejaki 60-letni G. z osady Łądek pow. konińskiego, zapoznał się z dwiema dziewczynkami i zawarł sobie niemi głowę. Rezultatem zapałów była utrata 320 zł, które mu skradziono. Złodziejki ujęto w Słupcy; znaleziono przy nich już tylko 60 zł

— (Zapisy do szkoły handlowej). Dyrekcja Średniej Koedukacyjnej Szkoły Handlowej w Słupcy, ogłasza o terminie zgłoszeń kandydatów do tej szkoły. Podania zatem o przyjęcie, z załączeniem świadectwa szkolnego, metryki, świad. szczenięcia ospy i 2 fotografii, kandydaci mogą składać do dyrekcji szkoły do 30 sierpnia rb.

— **Konin.** (Ku przestrodze). Żydowski „Nasz Przegląd” z dnia 20 czerwca, zamieszcza notatkę z Konina treści następującej: „W radzie adwokackiej znajduje się sprawa przeciw pewnemu adwokatowi z Konina, który nie płaci weksli i dopuszcza weksle do protestu. Ponieważ powierzenie pieniędzy i dokumentów w stosunkach z adwokatami posiada pierwszorzędna rolę, więc tego rodzaju postępowanie konińskiego adwokata p. Sz. wywołuje ogólne oburzenie innych adwokatów. Nie dbający o dobre imię zawodu mecenas posiada doskonałe zarobki, bogatą rodzinę a dopuszcza do protestu weksle przez brak poczucia odpowiedzialności. Grozi mu wyrzucenie z adwokatury.

Ażebym który chrześcijan nie wpadł żydowskiej pijawce w szpony i nie dał się wyssać, przeto ostrzega się tą drogą żeby żydowskiego adwokata którego tu dobrze

znają omijać i popierać hasło „swój do swego po swoje”. Gdyby raz wreszcie chciało społeczeństwo polskie przejrzeć na oba oczy i popierać polskie firmy i wszystko co polskie wogóle.

— **Nędza wśród bezrobotnych.** Dużo kłopotu mają władze w Koninie z bezrobotnymi. W tych dniach zebrało się kilkudziesięciu bezrobotnych i przyszli przed starostwo dopominając się pracy, ale ponieważ ani p. starosta ani jego zastępcy nie zastano, więc udali się do magistratu gdzie również na nieszczęście nie zastano burmistrza. Oświadczone bezrobotnym, że jest chory!

Głodni nie mając się do kogo udać, poszli do kilku piekarni, gdzie zabrali sobie chleba. Policja z trudem zajęła zlikwidowała. (fr)

Inspektoraty kontroli skarbowej

Ustanowienie stałych dyżurów (godzin przyjęć)

Do izby skarbowej w Poznaniu dochodziły stale zażalenia i skargi, z powodu niemożności załatwienia spraw urzędowych w Inspektoratach Kontroli Skarbowej w oznaczonych zgry dniach i godzinach. Charakter bowiem służby urzędników kontroli skarbowej, będących w stałych rozjazdach służbowych, powodował niekiedy nieprodukcyjną stratę czasu na podróże interesentów do siedziby inspektora kontroli skarbowej, nieobecne często w kancelarii służbowej.

Idąc po linii życzeń osób zainteresowanych i dla ich wygody, Izba Skarbowa zarządziła wprowadzenie w kancelariach inspektoratów kontroli skarbowej stałych dyżurów (godzin przyjęć), w czasie których inspektor lub jego zastępca załatwiać będzie interesentów. Poniżej zamieszczamy wykaz inspektoratów kontroli skarbowej w okręgu izby skarbowej w Poznaniu ze wskazaniem dni i godzin dyżurów.

Poznań — I.—VI. obwód (Al. Marcinkowskiego 31) codziennie od godz. 9 do 11.

Sęszew (Ryżowa 8) w czwartki i soboty 9—11.

Srem VIII. obwód (Młyńska 2) poniedziałki, piątki i soboty 9—11.

Srem IX. obchód (Boczna z rynku) poniedziałki, piątki i soboty 9—11.

Sroda (Kilińskiego 20) codziennie 9—11.

Swarzędz (Wrzesińska 5) środy i soboty 9—11.

Rogoźno (Wielka Poznańska 267), wtorki piątki i soboty 9—11.

Czarnków (Gausa 1 — I. pt.) wtorki, piątki i soboty 9—11.

Chodzież (Notecka 15) wtorki piątki i soboty 9—11.

Oborniki (Dworcowa 52) poniedziałki, czwartki i soboty 9—11.

Wągrówiec (ul. Bydgoska) poniedziałki, czwartki i soboty 8—10.

Skoki (Szosa Wągrowiecka 156) środy i soboty 8—10.

Margonin (Poznańska 6) środy i soboty 8—10.

Międzychód (aleje Lipowe 38 — I. p.) wtorki, piątki i soboty 9—11.

Sieraków (Rynek 4) czwartki i soboty 9—11.

Wronki (Dworcowa 7) poniedziałki i soboty 9—11.

Szamotuły (3 Maja 5) wtorki, piątki i soboty 9—11.

Buk (Dworcowa 17) poniedziałki i soboty 9—11.

Grodzisk (Bukowska 31) wtorki, piątki i soboty 9—11.

W dniu dzisiejszym wyjeżdża do Katowic na Ogólnopolski Kongres Bractw Kurkowych delegacja Bractw Kurkowych z Wielkopolski. Delegaci zabierają ze sobą okazały wieniec, który złożą na płycie grobowca, Nieznanego Powstańca Śląskiego w Katowicach. (kl)

Pniewy (Poznańska 12) wtorki i soboty 9—11.

Nowy Tomyśl (ul. Dworcowa 16) czwartki i soboty 9—11.

Leszno (Osiecka 20) środy, piątki i soboty 9—11.

Gostyń (3 Maja 120) wtorki, piątki i soboty 9—11.

Czempin (Kolejowa 4) środy i soboty 9—11.

Kościan (Cmentarna 6) środy i soboty 9—11.

Rawicz (Kolejowa 19) środy i soboty 9—11.

Śmigiel (Sobieskiego 14) środy, piątki i soboty 9—11.

Wolsztyn (Al. Poniatowskiego 16) poniedziałki, środy i soboty 9—11.

Jarocin (Al. Tad. Kościuski 5) poniedziałki, piątki i soboty 9—11.

Zerków (Kościelna 1) poniedziałki i soboty 10—12.

Koźmin (Aleksandra 4) poniedziałki, czwartki i soboty 9—11.

Krotoszyn (Zdunowska 65) poniedziałki, czwartki i soboty 11—13.

Pleszew (Marcinkowskiego 1) poniedziałki, czwartki i soboty 8—10.

Ostrów (Zdunowska 32) codziennie 9—11.

Ostrzeszów (Zamkowa 192) poniedziałki, czwartki i soboty 9—11.

Kępno (Staszycza 3) codziennie 9—11.

Gniezno (Warszawska 16) codziennie 9—11.

Września (3 maja 8) poniedziałki, czwartki i soboty 9—11.

Znin (Potockiego 4) poniedziałki, czwartki i soboty 9—11.

Inowrocław (Zbychora 11) codziennie 9—11.

Mogilno (Kościuski 19) wtorki, piątki i soboty 9—11.

Dwa samobójstwa

W Krzykotowie w pow. mogileńskim zastrzelił się rolnik Andrzej Orzechowski. Przyczyna rozpaczyliwego kroku nie została jeszcze stwierdzona.

W leśniczówce Zdroje w pow. bydgoskim powiesił się nieznanym z nazwiska osobnik. Władze zarządziły dochodzenia w celu ustalenia tożsamości samobójcy. (kl.)

Z Gdyni

Zarabiają w Polsce, leczą się w Gdańsku — Nadmiar uroczystości

Gdynia, 24 czerwca.

Opinia publiczna Gdyni poruszona została wiadomością, że dwaj bardzo zamożni obywatele, panowie P. i M., leczą się w gdańskich szpitalach, pierwszy w „Städtisches Krankenhaus”, a drugi w „Marienkrankenhaus”. Zmuszeni jesteśmy tą sprawą poruszyć, ponieważ obaj ci panowie dorobili się pieniędzy właśnie na tem, że Polacy osiedlili się nad morzem. Pierwszy jest dyrektorem przedsiębiorstwa, sprzedającego w Gdyni parcele budowlane, drugi właścicielem apteki. Jeżeli już kto nie chce oddać się w opiekę lekarzom gdynskim i powierzyć miejscowemu szpitalom, to ma jeszcze do dyspozycji szpitale i lekarzy, napewno dorównujących gdańskim, w Bydgoszczy, Poznaniu i Warszawie.

W pierwszej połowie lipca w Gdyni nie minie dzień, żeby nie miała się odbyć jakaś uroczystość. W dniu 2-go lipca uroczyste pożegnanie ekipy o-

limpijskiej, udającej się do Los Angeles. W dniu 3 i 4 lipca zjazd oficerów rezerwy, od 3 do 9 lipca tydzień L. O. P. P., 9 lipca „wianki”, 10 lipca zlot „Sokołów” dzielnicy pomorskiej i zawody pływackie, 14 lipca zjazd legionistów i t. d. Oprócz tego tydzień grunwaldzki i kilka akademii.

Czy to trochę nie za dużo, tembardziej, że dotychczasowe imprezy zjazdowe w Gdyni, urządzone przez różne, zwolowane ad hoc, komitety i ludzi, pracujących tylko z urzędowego obowiązku, wypadły bardzo słabo?

Gdy tylko stało się wiadomem, że w dniu 10 lipca ma się odbyć zlot „Sokołów”, natychmiast zadysponowano, cztery dni później, zjazd legionistów. Podobnie urządzenie świętojańskich wianków w dniu 9 lipca nie można uważać za szczęśliwy pomysł. W kalendarzu imprez gdynskich panuje taki sam chaos, co w całej gospodarce miejskiej. S. B.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

BUSOLA NA MORZU DZIEJÓW...

Przeciw megalomanji a dla pociechy — Nauka polska ma warunki rozwoju — Trzy warunki, a pierwszy najważniejszy — Sławni ludzie z zapadłych kątów — Dzieje romantyzmu i... dyletantyzmu — Od dzielnic do całości.

Zasady perspektywy obowiązują świadomość dziejową ludzi żyjących. Dlatego jest dobrze rzucać okiem wstecz zarówno dla ustrzeżenia się od megalomanji, jak i dla zaczerpnięcia otuchy na przyszłość. Refleksję tę o budził we mnie szkic historyczny profesora Franciszka Bujaka p. t. „Rozwój nauki polskiej w latach 1800 do 1880” (Warsz. 1932. Odbitka z XV tomu „Nauki Polskiej”). W IV tomie „Nauki Polskiej” (od str. 81) czytałem rozprawę tegoż autora „O pracy naukowej na prowincji”.

Profesor Fr. Bujak, obecnie prezes Polskiego Tow. Historycznego, jest uczonym, który bada życie polskie w historycznym rozwoju — jest biologiem narodu naszego. Dziwnie życzyliwa dla tego życia ma rękę, jakąś ciepłą bezpośredniość; nie z książek jedynie bierze wiedzę o życiu, ale z obcowania wewnętrznego z narodem, przyczem cel badań i nateżenie ich zawdzięcza inspiracjom życiowym. — Nie robi z siebie maga i świata nauki nie maskuje mgłą ezoteryczności. — Więc np. gdy mówi o możliwościach pracy na prowincji, nie rozdziera szat nad tem, że warunki tej pracy są w Polsce opłakane, lecz zaczyna dobrać doświadczenia: „Trzeba wskazać, że nauka ma u nas istotnie pomyslny warunki rozwoju”. Dlaczego? Kultury polską cechuje mnogość ośrodków kulturalnych, które dzięki warunkom historycznym kolejno na jakiś czas obejmowały przodownictwo. Ma znamiona kultury ziemiańskiej, rozproszoną po całym obszarze: stolice biskupie, klasztory, rezydencje. Istnieje przeto względna łatwość oparcia się w pracy o zbiory, a nawet atmosfera. Polska pod tym względem podobna jest do Niemiec i do Włoch.

Trzy są warunki — powiada autor — potrzebne do pracy naukowej: 1) trzeba chcieć pracować, 2) trzeba umieć pracować i 3) trzeba móc pracować. „Najważniejszym jest warunkiem pierwszy”. Oto wszystko. Potem następuje ujmujący wykład, jak łatwo przy zamilowaniu wyrobić sobie kwalifikacje potrzebne do radzenia sobie z aparatem naukowym, jaki się nadarza. A wreszcie — cały wieńiec przykładów osobistych, zadziwiający pracowitością skolekcjonizowania tych dowodów pracowitości i zasług.

Prof. Bujak przytacza i opisuje prace szeregu Polaków na Syberji, a potem sławnych pracowników w zapadłych kątach kraju. Istotnie zachęcający przykład stanowią także osobistości, jak: Wład. Biegański, lekarz w Częstochowie, J. Talko-Hryniewicz, obecny prof. antropologii w Krakowie, a lekarz w Zwinogrodzku na Ukrainie, jak Wład. Dybowski dzierżawca w Nowogrodzkiem, Bogumił Eichler, botanik na Podlasiu, Fr. Błociński, lekarz na Ukrainie, Jerzy Pobjeż, bernardyn na Żmudzi i przyrodnik, J. Paczowski, botanik na Wołyniu (potem profesor Uniw. Poznańskiego). Prócz tych wymienia autor 40 jeszcze nazwisk, opisując, co zdziałali małymi środkami. Są to wzory godne owej starej książki Smiles'a, w której podziwialiśmy, co może samopomoc. Rozprawa ta powinna być wydana osobno i rozpoproszona. Przy takiej bowiem siebie można stworzyć istotnie warunki psychiczne pracy naukowej, t. zw. atmosferę. Nietylko literatura, ale i nauka zyskuje na zetknięciu z życiem warstw oświeconych.

Wspomniałszy na wstępie zarys dziejów nauki polskiej w w. XIX, wychodził autor z założenia, że „nauka jest funkcją społeczeństwa kulturalnego podobnie jak literatura i sztuka; tak samo jako one, nauka zależy od cech psychicznych narodu i od środowiska czyli od warunków, w których ten naród żyje”. A więc znowu mamy do czynienia z „ludzkim” postawieniem sprawy. Z niezwykłą też spostrzegawczością psychologiczną autor charakteryzuje polską pracę naukową.

Na przestrzeni dziejów nowożytnych Polski widzi trzy prądy duchowe: 1) za czasów Stanisławowskich racjonalizm francuski, 2) pseudoklasycyzm z kultem natury do r. 1820, 3) potem romantyzm (z mesjanizmem). Racjonalizm sprzyjał rozwojowi nauki, mesjanizm naukę rugo-

wał. Położenie polityczne przez cały czas sprzyjało historyzmowi, odpowiadającemu słowem wypisanym na frontonie muzeum Czapskich w Krakowie: „Pamiętkom uratowanym z rozbitcia ojczyzny”. Doskonała jest charakterystyka prac tej epoki, znajdujących wyraz w zbiorach prywatnych i fundacjach.

Prof. Bujak podzielił całą epokę na trzy okresy: 1) 1800—1830, 2) 1831 do 1863, 3) 1863—1880 i tam zmieścił cały багаż faktów, niezmiernie pouczający. Na streszczenie niema tu miejsca. Chciałbym jedynie zatrzymać uwagę na charakterystyce ogólnej.

Cecha naczelną: dyletantyzm. Uczni zaczynają od literatury pięknej. Odpowiada to dziejom nauki wogóle, która korzeniami tkwi w religji i poezji i wyniki swoje ubiera w formy wierszowane (nauka indyjska i grecka, szkoła pitagorejska). Stąd najbliższe do nauk humanistycznych. Jeżeli do tego dodamy charakter patriotyczny i apologetyczny, spowodowany położeniem politycznym kraju, zrozumimy, dlaczego pracownicy łączyli naukę z publicystyką i kultem pamiętek. Stąd takie szeregi jak: Mickiewicz, Niemcewicz, Fr. Skarbek, W. Pol, Kraszewski, Szujski. Stąd też wielką rolę fantazji w umysłowości polskiej, żywość i szerokość zainteresowań, łatwość wyrażania poglądów, ale też i powierzchowność ze skłonnością do werbalizmu (mnożenie terminologii).

Szerokość widnokręgów szła w parze z niejasnością wyobrażeń, wiodącą do mistycyzmu lub spekulacji. — Romantyzm robił swoje, ale więcej szkodził brak metody, którego przyczyną był brak uniwersytetów (od r. 1830). Bujna fantazja wywoływała gorączkową pracę, która po obiecujących początkach nagle się urywała. Oto cecha polskiej nieprodukcyjności tych czasów. Dolatywało się do uogólnień na skrzydłach fantazji, poczem następowało wyczerpanie nerwowe.

Zaznacza się przytem różnica między nazwiskami polskimi a niemieckimi. Uczni niemieckiego pochodzenia (Lelewel, Bandtkie, Linde, Hube, Helcel, Estreicher, Hoffmann, Pusch, Zejsner, Kolberg, Libelt, Kremer, Majer, Dietl) wykazują więcej systematyczności i gruntowności. Bujak zestawia do porównania takie nazwiska: Cieszkowski-Kremer, Trentowski-Libelt, Kolberg-Chodakowski, Hube-Maciejewski, Nehring-Tarnowski. Ale kończy pocieszającym wnioskiem, że w ostatnich 50 latach nie rzuca się już w oczy różnica w twórczości naukowej uczonych o nazwiskach polskich i niemieckich. Dzisiaj uczeni polscy wyjeżdżają zagranicę tylko dla uzupełnienia studjów, ale nie szukają podstaw, jak w w. XIX.

Bardzo staranne i umiejętne zestawienie masy faktów poucza nas w zarysie prof. Bujaka o młodszości naszej kultury naukowej, co jest z pożytkiem dla cnoty skromności, ale z drugiej strony dodaje otuchy, że wiele zrobić możemy, bo już dużo zrobiliśmy. Książka ta przytem jest bardzo pożyteczna, jeśli chodzi o sklejenie naszej świadomości dziejowej, doniedawna dzielnicowej, w jedną całość. Trzeba się nauczyć być jednym ciałem, jedną głową i jednym sercem.

Dziennikarska notatka (taką jak moja w tym wypadku) z zakresu spraw kultury umysłowej potrzebna jest na to, aby ogół czytający orientował się w zjawiskach, które, jak fał, niosą go po morzu dziejów. Jakaś busola, choćby ogólnikowe dająca wskazówki, jest konieczna. Zwłaszcza nam w wolnej odniedawna Polsce, kiedy się dopiero obliczamy (i ze zdziwieniem dowiadujemy się ze statystyki, że liczymy 32 milj. ludności i w 70 proc. jesteśmy narodem czysto polskim), kiedy się dopiero przyglądamy sobie, ile która dzielnica wnosi majątku i sił do wspólnego gospodarstwa, nam — powiadam — potrzebna jest do uregulowania swojej świadomości narodowej również perspektywa historyczna.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

ŻYCIE KULTURALNE NAUKA

Nowe władze Uniwersytetów. Rektorem Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie na rok ak. 1932/3 został profesor anatomji patologicznej na wydz. lekarskim, dr. Kazimierz Opoczyński. Urodzony w r. 1877, szkoły średnie ukończył w Warszawie, studia uniwersyteckie w Kijowie, gdzie w r. 1902 uzyskał dyplom lekarski. Doktoryzował się w r. 1915 w uniwersytecie odeskim. W roku 1922 został profesorem nadzwyczajnym, a w roku 1930 — prof. zwyczajnym anatomji patologicznej na wydziale lekarskim uniwersytetu wileńskiego.

Z Tow. neurologicznego i psychiatrycznego. Oddział krakowski odbył posiedzenie naukowe z referatami p. dr. Bronsteina p. t.: „Pokaz przypadku neurofibromatozy”, dr. Paszkowskiego p. t.: „Pokaz przypadku wyleczonej psychozy symptomatycznej w przebiegu choroby Basedowa”, i dr. Ślaczka: „Patogeneza jamistości rodzenia”.

Z Pol. Tow. Filozoficznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie z odczytem p. S. Oleksiuka pt. „Uwagi do rozprawy dr. T. Witwickiego „O stosunku treści do przedmiotu przedstawienia”.

MUZYKA

Kompozycje polskie w Paryżu. Młodzi muzycy polscy udają się obecnie, jak wiadomo, na studia nie do Berlina — jak bywało przed wojną — ale do Paryża, gdzie założyli zostające pod opieką Paderewskiego Stowarzyszenie. Uczestniczą też w życiu muzycznym Paryża i zaznaczają się w niem pokaźnie. Ostatnio wykonano na estradach paryskich suitę p. A. Szałcowskiego na skrzypce i fortepian, oraz kwartet smyczkowy p. Bolesława Wojtowicza. Suitę wykonali pp. W. Niemczyk i J. Sulikowski, kwartet został wykonany przez słynny kwartet smyczkowy Calveta.

TEATR

Ś. p. Wacław Szymborski. Z Krakowa piszą nam: „Waciu” nie żyje! Śmierć zabrała jedną z najsympatyczniejszych postaci naszego światka tetralnego. Ś. p. Szymborski był uczniem Anastazego Trapszy, potem pracował na szeregu różnych scen — także w Poznaniu — a za dyrekcji Solskiego przybył do Krakowa i już się z nami nie rozstał. Utalentowany aktor charakterystyczny o wybornej dykcji, głosie i wyrobieniu teatralnem, pracował nietylko użytecznie ale zawsze na wyższym artystycznym poziomie, a poza tem był najlepszym kolegą, przemiłym gawędziarzem i wyborym fotografem-amatorem, którego zdjęcia z premier mają dużą wartość dokumentarną, a jest ich niezliczona moc. Liczył dopiero lat 66. Szkoda „Waciu”, będzie go brakowało miłośnikom teatru, a ludzie bliżsi kulis zegnają go z żalem jako artystę i jako człowieka. (kt)

LITERATURA

„Pradziadowy skarb”. W. J. Locke ma w Polsce licznych i wiernych czytelników, zasługując na to swemi opowiadaniem, które są barwne, interesujące i odbrzmiewają zawsze nutą szacunku dla szlachetnych stron ludzkiej natury. „Pradziadowy skarb” („Ancestor Jorico”) jest jedną z najbardziej awanturnych historii jakie Locke napisał, nie należy jednak do najszcześniejszych pod względem artystycznym. Jest to jakby współczesna stevensonowska „Wyspa skarbów”: podróż za złotem i klejnotami, ukrytymi na dalekiej wyspie przez przodka rodziny dzisiaj żyjącej, a z zawodu korsarza. Poszukiwania te są potraktowane nieco ironicznie, a w każdym razie z humorem, węzeł zaplata się i rozplata w interesujący — cóż kiedy dla załatwienia się z nim musi Locke pouśmiać mnóstwo osób (inaczej by nie mógł wyjść z tej gmatwaniny) a śmierć jest rzeczą wcale poważną i tuż przy humorze nie daje artystycznej harmonji. A i te środki by nie pomogły, gdyby Locke nie posłużył się dość sztucznie skonstruowanym deus ex machina, mianowicie człowiekiem, który utracił na wojnie pamięć i odzyskuje ją akurat wtedy, gdy bez tego intryga nie dałaby się rozplatać — a gdy już autor wybrnął z kłopotu dzięki tej nieoczekiwanej pomocy — „deus ex machina” umiera. Całe to rusztowanie jest zbyt wyraźne, i dlatego „Pradziadowy skarb” nie wytrzyma konkurencji z lepszymi utworami sympatycznego pisarza. (rz)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Szkic o Wyczołkowskim. Nakładem „Polskiej Gazety Introligatorskiej”, wychodzącej w Poznaniu, ukazał się szkic biograficzny o znakomitym malarzu-jubilacie napisany przez H. Majkowskiego a poprzedzony wierszem Zegadłowicza „Wyczoł Wielki” oraz przedłożonym na czeskie wierszem J. Sztajdyngera o Wyczołkowskim. Pięknie ułożona i wydrukowana przez dyr. Jana Kuglina książeczka zdobią ryciny, mianowicie szesć reprodukcji z dzieł Wyczołkowskiego, dwa portrety Wyczołkowskiego przez p. J. Pieniżka, oraz ostatnia fotografia mistrza. Zdobniki na okładce i na pierwszej stronie tekstu wykonał prof. Jan Wronecki. Jest to piękna bibliofilka pamiętka jubileuszu, jakim Poznań tak serdecznie uczcił znakomitego artystę. (rz)

PO POŻARZE WDZYDZ

Pożar, jaki zniszczył Muzeum Kaszubskie we Wdzydzach zwraca uwagę naszego świata kulturalnego na zbiory muzealne pomorskie wogóle. Budzi się pytanie, dlaczego dotąd zbiorów tych nie skomasowano w odpowiednim miejscu, chroniąc je od zniszczenia i zagłady? Obok największego i najcenniejszego zbioru muzealnego, jaki Gulgowscy zorganizowali byli we Wdzydzach, istnieją bowiem małe zbiorki po różnych miastach Pomorza, zawierające cenne przedmioty. Wymienię tu tylko Puck, Świecie, Tuchole, Kartuzy, gdzie towarzystwa krajoznawcze, lub też szkoły, starostwa, czy prywatna inicjatywa stworzyły mały przegląd używanych przez lud kaszubski przedmiotów, czy to z dziedziny strojów, czy też zawodowej. Zbiory te, w których niejednokrotnie przechowuje się przedmioty dzisiaj już nie używane, dawne, a przez to cenne, dla badacza kultury pomorskiej, w obecnym rozproszeniu mało mogą przynieść korzyści, a pozbawione właściwej konserwacji wszystkie skazane są na powolne, czy prędkie zniszczenie. Trudno dzisiaj o lokal odpowiedni, nie można też wymagać od osób prywatnych, czy nawet towarzystw, aby zajmowały się ich konserwacją, co wymaga czasu, umiejętności, a wielokroć i pieniędzy. Poza tem Muzeum kaszubskie we Wdzydzach mogło stanowić dla niektórych osób atrakcję naukową, jednakże oddalone od stacji kolejowej, od głównych nawet traktów, dla większości było trudno dostępne i tylko w lecie, przy sprzyjającej pogodzie stanowiło miejsce, do którego urządzano wycieczki, więcej jednakże ze względów turystycznych, niż naukowych.

Muzeum, już nietylko kaszubskie, ale muzeum ziemi pomorskiej powinno znaleźć pomieszczenie w Toruniu, gdzie obok innych zbiorów, jak prehistoryczne i sztuki, przyczyniłoby się w znacznej mierze do stworzenia poglądu na całokształt kultury Pomorza. Tam należałoby skomasować wszystkie inne, prowincjonalne zabytki etnograficzne w całość, która miałaby donieść znaczenie dla nauki polskiej. Wówczas możnaby pomyśleć o zrekonstruowaniu chaty kaszubskiej, ale nie jako oddzielnej jednostki, zagubionej, w jakimś oddalonym miejscu, ale związanej organicznie z muzeum całem, a więc w zależności od niego, a zarazem w organizacyjnej łączności, dającej gwarancję konserwacji.

Katastrofa wdzydzka jest niepowetowana stratą dla nauki, jest klęską pod każdym względem i jest dla nas nauką, że zbiory żadne, choćby tak cenne, a stworzone kosztem mienia i życia całego przez dwoje tak ideowych ludzi, jakimi byli J. Gulgowski, i jego żona, nie ostoja się bez właściwej opieki i właściwego otoczenia. Stąd budzi się troska o wszystkie inne zbiory etnograficzne, prywatne czy społeczne, na Pomorzu, i powstaje wołanie, aby odnośne czynniki wzięły pod uwagę skomasowanie zbiorów na jednym miejscu, najlepiej w Toruniu, jako stolicy Pomorza a zarazem w ośrodku, gdzie najwyższemu tetnem bije życie kulturalne i naukowe tej dzielnicy.

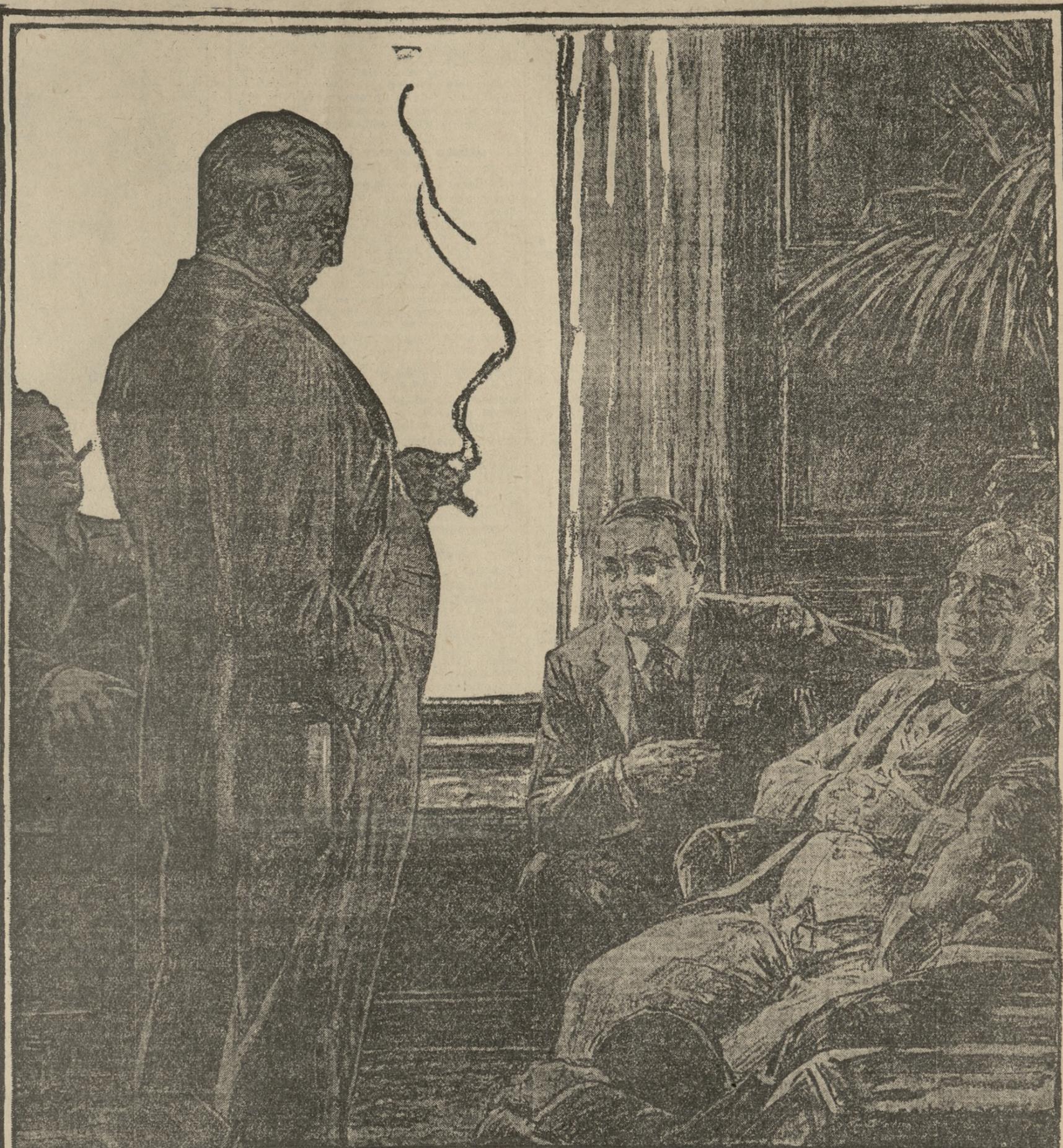
Pamiętajmy, że o krok od nas, w Oliwie, Niemcy stworzyli w dawnym opactwie cysterskim muzeum, gdzie obok innych mieszczą się też wzorowo urządzone zbiory etnograficzne „aus dem Weichselgebiete”. My wiemy, kogo dotyczy ten „Weichselgebiet”, ale Niemcy, zwiędzający muzeum w Oliwie podniecają się tą ekspozycją, w której tereny nadwiślańskie występują, jako „urdeutsch”. Dajmy dowód poglądowy i niezbita na oparcie tych niemilkających niemieckich głosów aneksyjnych stwarzając muzeum etnograficzne w którymby słowiański i polski charakter Pomorza wystąpił w całej jedności, jasności i poglądem uzasadnieniu.

Dr. Bożena Stelmachowska.

Poznań.

Książki nadesłane

Władysław Sep: „W obronie zagrożonych ołtarzy i ognisk chrześcijańskich”. Kraków, 1932. Nakł. „Oświaty”.
Ladislav Reymont: „Pamiętnik młodej Polki”. Texte polonais avec traduction française. Payot, Paris 1932.

— A skąd pan wie to wszystko?

— Czytuję stale „Kurjera Poznańskiego“, to pismo, które prawdę nazywa po imieniu. Czytajcie go, a wiele rzeczy stanie się dla Was zrozumiałych, bez tego niema mowy o wszechstronnej naprawie stosunków.

**Potrzeba nam więcej
uświadomienia w duchu narodowym!**

Wymierająca rasa odradza się

Legenda o „ostatnim Indianinie“

Od wielu lat usiłuje się przekonac Europę i świat cały, że tubylcy północnej Ameryki Indianie są na wymarciu i że ostatni „mohikanin“ przeniesie się niebawem do wieczności. Słownikiem „ostatni“ starano się zasugerować wszystkich, używano go dlatego przy każdej sposobności, przy wszelkich opisach i zestawieniach statystycznych. Wszędzie pisano o „ostatnim“ apaszu, o „ostatnim“ czerwonoskórku, o „ostatnim Indianinie, szczepu Sioux. Charakterystycznym jest, że już w roku 1898 ukazała się w Berlinie książka o Indianach, w której autor tłumaczy, dlaczego zabrał się do jej napisania. Twierdził mianowicie, że pragnął, aby się ukazała i scharakteryzowała rasę ludzką, zanim ona zniknie zupełnie z powierzchni ziemi. Od tego czasu minęło już trzydziście lat, a Indianie nie tylko, że nie wymarli, ale żyją i rozmnażają się.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej istniało dla ludności indiańskiej jeszcze do niedawna t. zw. ministerium dla spraw indiańskich, które było przez długie lata jednym z najważniejszych. Obecnie zmieniło się w „Indian Bureau“ z siedzibą w Waszyngtonie. Otóż urząd ten przeprowadza rok rocznie dokładne zestawienie działalności Indian, w którym podaje między innymi spis ludności 193 szczepów indiańskich, istniejących dotychczas. Zestawienie to sporządzano zazwyczaj tylko w celach urzędowych i zwykły śmiertelnik nie miał do niego dostępu.

Obecnie jednak tajemnice owych statystyk przedostały się do szerszej wiadomości, i stąd gazety amerykańskie rozpisywały się bardzo obszernie i często o kwestji indiańskiej i t. zw. „wymarcia“ Indian. Na owe „wymarcie“ wcale się tymczasem nie zanosi, bo od roku 1919 wzrosła poważnie ich liczba. W roku 1919 było w Stanach Zjednoczonych — jak mówi statystyka — 333702 czerwonoskórych. Cyfra ta w przeciągu dziesięciu lat, a więc w roku 1929

wzrosła do 352956. Również w ostatnich trzech latach podniosła się liczba tak, że obecnie żyje w Stanach okragle 355.000 czerwonoskórych. Cyfra ta nie obejmuje Indian, zamieszkałych w Kanadzie, i północnym Meksyku, gdzie czerwonoskórzy zaliczają się również do ludności autochtonicznej. Obliczają, że w samej Kanadzie jest 107.000 Indian. Widzimy więc, że spis ludności wykazał niezbicie — jak nierealna jest dzisiaj kwestja t. zw. „wymierania“ Indian.

Z ostatnich sprawozdań Indian-Bureau w Waszyngtonie wynika, że wzrost liczebny Indian przewyższa wzrost liczebny białej rasy zamieszkałej w Stanach Zjednoczonych o 11,3 procent. Poza tem zmniejszyła się znacznie śmiertelność wśród Indian, co już wpływa niewątpliwie na przyrost ludności.

Najgłówniejszą jednakże przyczyną pomnażania się czerwonoskórych jest to, że obecnie nie morduje się dla lada przyczyny „kolorowego“, jak to czyniono jeszcze pod koniec zeszłego stulecia. Jak wiadomo bowiem, wolno było dawniej „białemu“ dla lada głupstwa zastrzelić „kolorowego“. Ustały również walki krwawe między poszczególnymi szczepami, w których ginęły zawsze masy Indian. A nakoniec należy podkreślić i to, że obecnie nabierają Indianie pewnej kultury, która nauczyła ich szukania pomocy u lekarza w razie zachorzenia. Dawniej zwracano się z wszelkimi dolegliwościami do „czarowników“ i szarlatanów, którzy truli ludzi masowo. Teraz zaś spotyka się często czerwonoskórych w poczekalniach „białych“ lekarzy, szukających rad i wskazówek na swe cierpienia. Higieniczniejszy sposób życia, prawidłowe leczenie, a przede wszystkim zmniejszające się opilstwo, chroni ich od przedwczesnej śmierci i prowadzi czerwona rasę do ponownego rozkwitu.

Kw.

mocnik milionerki nie ma na podróż, dziwili się również wysokim kosztem tej podróży, ale ostatecznie każdy potargowawszy się nieco, dawał jakąś zaliczkę. P. „pułkownik“ brał, co mógł, wydawał nawet pokwitowania i... zniknął. Później, przy przypadkowym spotkaniu wyjaśniał krótko, że „niestety hrabianie hipoteka dana nie odpowiada“.

W ten sposób zostało już oszukanych kilkunastu ziemian. Podobno jednak p. „pułkownik“ dalej uprawia swój proceder, chwalać gościnnie naszą wsi. Znalazł też naśladowców wna prowincji.

Ofiara ciemnoty i zabobonu w Warszawie

Służąca w domu jednego z bardziej popularnych w stolicy handlowców, Franciszka Osikówna, od dłuższego czasu cierpiła na uporczywe liszaje. Idąc za wskazówkami kumoszek, naiwna dziewczyna udała się do małżonków Marii i Józefa Stępniewskich, którzy rzekomo posiadali znakomite lekarstwo na liszaje. Istotnie, Stępniewscy zapewnili Osikównie, że liszaje znikną bezpowrotnie, ale trzeba będzie zastosować czary, które miały polegać na tem, że Osikówna miała dać swą chustkę, którą Stępniewska zaniesie na Brudno, na cmentarz, tam podłoży ją pod — trupa i liszaje jakby ręką odjął. Naiwna dziewczyna usłuchała. I o dziwo — liszaje jakgdyby przestały dokuczać, a przynajmniej Stępniewscy zdołali wmówić w nią poprawę stanu zdrowia.

I tu dopiero zaczyna się zgoła fantastyczna, nieprawdopodobna, a jednak istotna tragi-farsa. Bo oto Stępniewscy najbezcelniej w świecie szantażują dziewczynę, żądając pieniędzy, a w razie odmowy Stępniewska grozi, że pójdzie na cmentarz, chustkę wyjmie z pod trupa i liszaje — znów powrócą. Biedna dziewczyna żyje w bezustannym strachu, wszystkie, ciężko zarobione pieniądze oddaje dobranej parze oszustów.

Mało tego, Stępniewscy wmawiają w służącą, że pod wpływem czarów złych ludzi, zaszła w — ciążę, a jeśli chce uniknąć następstw, niech przyjdzie do piwnicy domu nr. 2 przy ul. Siennej, gdzie jest gadająca beczka, która udzieli jej rady. To „zachodzenie w ciążę“ i udzielanie rad przez „gadającą beczkę“, powtarza się aż trzy razy. No i oczywiście za każdym razem ma na celu wyłudzenie od łatwowiernej dziewczyny — pieniędzy.

Wreszcie, nie mając już źródeł na zaspokojenie chciwości Stępniewskich, zrozpaczona dziewczyna zwróciła się do władz. Podejrzała ona, że w „gadającej beczce“ siedział Stępniewski. Nie mogła go jednak zobaczyć, bo w piwnicy było zawsze ciemno...

Stępniewscy zaś tłumaczą się, że nic nie są winni, bo dziewczyna wpadła w ręce jakiegoś znachora pod Warszawą, który od niej wyłudził pieniądze.

Obrazek ten świadczy dobitnie, jak wielka panuje jeszcze ciemnota wśród mieszkańców Warszawy.

Podwójne życie rafinowanej złodziejki mieszkaniowej

W Landwarowie, pod Wilnem, aresztowano służącą, Gajewską, która doszczętnie obrabowała jednego z mieszkańców Wilna, zabierając mu gotówkę i biżuterję. Dochodzenia wykazały, iż Gajewska jest od dawna poszukiwana przez władze śledcze Warszawy, Krakowa, Łodzi, Poznania i kilkunastu innych miast polskich oszustką i włamywaczką. Dostawała się ona do bogatych domów jako pokojówka i okradała swych chlebodawców. Gajewska posługiwała się fałszywymi dowodami. Ogółem okradła on 35 bogatych domów na sumę zgórą 80.000 złotych w gotówce oraz na

Dwie Poznanianki laureatkami

w międz. konkursach śpiewaczych

Marja Pomorska, córka ś. p. radcy dr. Pomorskiego użyskała na konkursie wiedeńskim dyplom z wielkim medalem.

Aniela Tomkiewiczówna, uczennica znanej śpiewaczki p. Marii Rogalińskiej Daum, użyskała na konkursie wiedeńskim dyplom z medalem brązowym.

taką kwotę w biżuterji i cennej garderobie.

Jak donosi „Dziennik Wileński“, Gajewska prowadziła podwójne życie. Za zarobowane pieniądze nabyła w Warszawie dom, gdzie „odpoczywała“ po każdej udanej imprezie.

TEATRY

Rewja w Teatrze Polskim z Walterem i Sp. cieszy się nieustannym powodzeniem, wywołując na widzowni salwy śmiechu i słowa zachwytu. Dziś i jutro, w niedzielę, ostatnie przedstawienia Rewji. Nieodwołalnie ostatnie.

W poniedziałek wchodzi na scenę Teatru Polskiego „Królowa przedmieścia“, która z prawdziwie królewskim triumfem przeszła przez wszystkie sceny polskie. „Królowa przedmieścia“ ukazuje się w nowej, niezwykle interesującej inscenizacji. Przygotowana pod każdym względem starannie.

„Miłość już nie w modzie“, głośna kameralna komedia, która dzięki swej przemiłej treści, niezwykłemu urokowi i wybitnie współczesnej fabule wzbudziła wszędzie zagranicą ogromne zainteresowanie, odnosząc wspaniałe sukcesy — wchodzi na repertuar Teatru Nowego w poniedziałek, dnia 27 bm.

W tej czarującej komedji, pełnej pogodnego humoru główne role kreują: znakomity gość Teatru Nowego, Jerzy Leszczyński i ulubienica publiczności poznańskiej Halina Cieszkowska.

Zapowiedź tej ciekawej premjery budzi ogromne zainteresowanie wśród kulturalnych sfer naszego miasta, tak ze względu na samą sztukę, jak i z powodu występu Leszczyńskiego, zaliczającego rolę Francka w tej sztuce do swych najświetniejszych kreacyj.

Ostatnia ambasada carska

W Bukareszcie rezyduje jeszcze przedstawiciel b. rządu carskiego.

Na Calea Victoriei, w sercu Bukaresztu, w niewielkim zaniedbanym budynku, o podwórzu zarośniętem dzikimi zielskami, rezyduje ostatnia w Europie ambasada cesarsko-rosyjska.

Personel ambasady w Bukareszcie składa się dzisiaj — z czterech osób. Ambasada reprezentuje dalej Rosję, ponieważ ukaz carski, mianujący ambasadora w stolicy Rumunii, nie został dotychczas — odwołany. Podobno car Mikołaj nie żyje — co to jednak obchodzi ambasadora? — odwołać go może tylko oficjalny ukaz, a „pogłoski“ w prasie nie mają znaczenia prawnego dla ambasady.

Dawniej w gmachu ambasady rosyjskiej panował niebywały luksus, dzisiaj złoczone sztachety przed ambasadą poczerniały ze starości, tynk odpada całemi płatami z frontu, orzeł dwugłowy nad portalem wejściowym chwieje się za każdym podmuchem wiatru i lada dzień runie na bruk uliczny.

Z czego żyje i utrzymuje się personel ambasady i sam ambasador, hr. Kozieł-Poklewski? Nikt nie potrafi odpowiedzieć w Bukareszcie na to pytanie. Do dzisiaj jeszcze otrzymuje b. ambasador zaproszenia oficjalne na zebrania ciała dyplomatycznego lub na przyjęcia w M. S. Z. bukareszteńskim. Ale od piętnastu lat ambasador jest niewidzialny, nie pokazuje się nigdzie, nie przyjmuje nikogo, choć dziesiątki dziennikarzy starają się sforsować przeszkody i otrzymać interview u hr. Poklewskiego. Raz poraz zjawia się w ambasadzie jakiś Rosjanin, któremu, jeśli przekonał ambasadora o swej wierności dla dynastji carskiej, wystawia hr. Poklewski paszport — oczywiście — carski.

Niekiedy zagłada ktoś z ciekawych lub z prasy do konsulatu, który mieści się w tym samym gmachu. W konsulacie urzęduje dr. Milukow, konsul J. C. Mości. Zapytany o ambasadora, odpowiada stale i niezmiennie: „Widzenie z ambasadorem? Niemożliwe, ja sam nie widziałem go już od kilku tygodni“. Lokal konsulatu przedstawia obraz nędzy i rozpacz; brud, kurz, pajęczyna, w kątach pokojów puste butelki po winie. Wszystko, co było cennego, i droższego, porcelana sewrska, obrazy, brzozy, rzeźby — wywędrowało do sklepów i antykwaryjusz. Ze sprzedaży tych rzeczy utrzymywał się i żył konsul i kilka osób, stanowiących obecnie personel ambasady. Szesnaście osób liczył jeszcze w roku 1918 personel ambasady, dzisiaj jest ich tylko cztery: ambasador, konsul, pierwszy sekretarz i woźny.

Co robią ci ludzie, trwający na swym posterunku? Trudno odpowiedzieć na to pytanie. Jeden z dziennikarzy węgierskich, który złożył wizytę w konsulacie, opisuje niezwykle scenę, jakiej był świadkiem. W pokoju zgromadzeni byli przy stole konsul, jakiś książę rosyjski i generał dawnej armji. Przyglądali się czemuś i debatowali gorąco. Na stole leżało... żelazko do prasowania.

— Żelazko ambasadora — rzekł generał.

Rączka żelazka była złamana; trzech panowie naradzali się nad tem, w jaki sposób ją naprawić, nie uciekając się do pomocy ślusarza.

— Tak — proszę pana — dorzucił konsul — trzeba stosować wszelkie możliwe oszczędności.

Ilu ludzi wyżywić może ziemia

Na tle obecnego przesilenia gospodarczego, które pozbawiło zajęcia miliony ludzi, wysuwa się pytanie, ilu ludzi wyżywić może nasza planeta.

Nauka zadała sobie najpierw pytanie, jakim obszarem użytkowym rozporządza na ziemi i określiła go na miliony km kw. Mimo prac meljoracyjnych w państwach kulturalnych, mimo zdobyczy uprawnej ziemi w koloniach obszar ziemi użytkowej dla rolnictwa według obliczeń fachowców światowej konferencji gospodarczej Ligi Narodów nie przekroczył 80 milj. km. kw. Następnie należało odpowiedzieć na pytanie, ilu ludziom dać może wyżywienie jeden km. kw. ziemi o średniej wydajności. Geograf angielski Ravenstein uzyskał 75 osób na 1 km. kw., co umożliwiałoby wyżywienie 6 miliardów ludzi na całej kuli ziemskiej. Jako średni przyrost ludności przyjęto przed wojną 8% na 10 lat. Na podstawie tych obliczeń starczyłoby pożywienie dla ludzkości tylko do roku 2072. Ekonomista Ballod doszedł wszakże do bardziej pocieszających wyników, wyliczając, że na ziemi starczy pożywienia dla 18—19 miliardów ludzi. Inni ekonomiści jako podstawę swych obliczeń przyjęli ilość białka użytkowego przez człowieka w ciągu roku, a mianowicie 75 kg. Ponieważ zaś przy dzisiejszym stanie produkcji rolnej z jednego km. kw. wyprodukować się da 150 000 kg. białka, daje to pożywienie dla 2 000 osób. Na tej podstawie mogłaby ziemia wyżywić 160 miliardów ludzi, czyli że żywności starczyłoby do roku 3000.

Jest to niewesoła perspektywa dla ludzkości, ale na szczęście nie realna. Daleko nam bowiem jeszcze do wyczerpania wszelkich możliwości zdobywania ziemi uprawnej i podwyższania wydajności gleby. Z wszelkich katastrof, jakieby zagrażały mogły egzystencji ludzkości, głód zapewne zajmie ostatnie miejsce. W i P.

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Nowy oszukańczy proceder

Z różnych stron Polski nadchodzi wiadomości, o nowym oszukańczym procedurze. Niejaki p. K., pochodzący z rodziny ziemiańskiej i mający w Warszawie rozległe stosunki towarzyskie, przedstawiający się jako „emerytowany pułkownik“, począł rozgłaszać pomiędzy znajomymi, że został pełnomocnikiem jakiejś nieznaney nikomu hrabiny z kresów. Wtoku rozmowy wyznawał poufnie, że jego mocodawczyni właśnie sprzedała w Boryslawiu kopalnię nafty i, posiadając kilkaset tysięcy dolarów, pragnie ulokować na hipotekę majątków ziemskich. Więść o tem rozeszła się wśród ziemian. Do p. „pułkownika“ zaczęto się zgłaszać przezwaznie za pośrednictwem dobrych znajomych oszusta, którzy w dobrej wierze aranżowali cały interes.

„Pułkownik“ wszystkich zapewniał, że właśnie dany majątek najlepiej hrabinie odpowiada. Niektórzy ziemianie nie posiadali się z radości. Na wyścigi zaczął zapraszać „pełnomocnika“ do siebie, by obejrzał ich majątki. „Pułkownik“ przyjeżdżał, jadł dużo, jeszcze więcej pił, dawał solenne obietnice. Dla sfinalizowania jednak interesu — jak mówił — był zmuszony wyjechać do Lunińca, do pani hrabiny i na koszt tej podróży żądał kilkuset złotych. Zainteresowani dziwili się, że pełno-

ARMIA POLSKA W FRANCJI
POLISH ARMY IN FRANCE
CENTRUM REKRUTACYJNE
RECRUITING CENTRE No.

Wykłady na Wystawie Plakatów

Jutro, w niedzielę, o godz. 17 odbędzie się na Wystawie Plakatów Wojennych prelekcja p. prof. dr. Tad. Grabowskiego na temat: „Zwolennicy Ententy w Krakowie w czasie wojny światowej“. Dzisiaj, w sobotę, o tejże godzinie i tamże wykład p. dr. Witolda Dalbora p. t. „Sztuka na usługach propagandy patriotycznej“. Prelekcje dla słuchaczy bezpłatnie. Wstęp na wystawę 50 gr. i 30 gr.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Różności

Sięjąc wiatr od dawien dawna, Niemcy zaczynają zbierać — burzę. Ich polityka handlowa, której bezwzględna brutalność nikomu lepiej nie jest znana, niż Polsce, — polityka restrykcyj w stosunku do importu i dumpingu w odniesieniu do eksportu zaczyna wreszcie przynosić zatrute owoce: z dnia na dzień rośnie oburzenie w Europie na egoistyczne, nieprzebiegające w środkach poczynania Rzeszy w dziedzinie handlu międzynarodowego.

W Danji, Norwegji i Szwecji przygotowuje się podstawy prawne dla rządów retorsyjnych w stosunku do Niemiec. Szwajcaria projektu zastoso- wanie wobec Rzeszy systemu clearingowego, tj. placenia za import z Niemiec wartością eksportu do Niemiec. W Holandji prowadzona jest żywa propaganda bojkotu towarów niemieckich. Włochy bardzo głośno stwierdzają niedopuszczalność obecnego stanu rzeczy i w szybkim tempie opracowują zarządzenia, mające zastąpić import niemiecki przywozem z innych krajów.

Niemcy ze zrozumiałym zadowoleniem patrzą na plan protestów i oburzenia. Dodajmy, że coraz powszechniejszą w świecie jest świadomość, iż główną przeszkodą w poprawie sytuacji gospodarczej stanowią obciążańca polityka szowinistycznych Niemiec. Innymi słowy: Rzesza zyskuje sobie, jak w latach przedwojennych, coraz gorętszych „przyjaciół”!

Kursy pożyczek, zaciągniętych pod kontrolą Ligi Narodów przez Austrię, Węgry, Bułgarię, Grecję i Rumunię, spadły przeciętnie o 75 proc. kursu emisyjnego. Stanowi to nowy powód rozczarowania w stosunku do Ligi Narodów, bowiem posiadacze odnośnych papierów w swoim czasie przypisywali patronatowi Genewy bardzo wielką wartość...

Mówi się, że dekret o rewizji nadmiernych uposażen pociągnie za sobą — pośrednio — bardzo doniosłe konsekwencje. Podobno rząd, idąc po linii umiarkowanej deflacji, nosi się z myślą poddania rewizji długoterminowych umów dzierżawnych i kontraktów na kredyt długoterminowy oraz rzekomo zamierza ułatwić redukcję kapitału akcyjnego w pewnych wypadkach.

Ostrożnie na tej drodze!

W piśmie pojawiła się wiadomość, że opracowany ostatnio przez komisję kodyfikacyjną projekt kodeksu karnego zawiera przepis, według którego udział w strejku pracowników instytucji użyteczności publicznej zagrożony jest karą więzienia do lat 5-ciu.

Wiadomość ta wywołała ogromne oburzenie w prasie socjalistycznej.

Fundusz drogowy

Państwowy podatek od koni

Donosiliśmy w tych dniach, że rząd przygotowuje projekt zmian obowiązującej ustawy o funduszu drogowym. Nowy projekt przewiduje:

1) ujednostajnienie wysokości opłaty od pojazdów mechanicznych, która ma wynosić 20 zł. od 100 kg. rocznie zamiast dotychczasowych od 30 do 50 złotych,

2) zastąpienie procentowej opłaty od biletów autobusowych przez ryczałtowaną opłatę 250 zł. rocznie od miejsca w autobusie,

3) zamiast opłaty od przewozu samochodowego samochodami ciężarowymi w wysokości 3 gr. od tonno-kilometra przewiduje się opłatę od wszelkich przewozów po 250 zł. rocznie od tonny nośności, przyczem opłacie tej podlegały również przewozy własnych towarów.

Nadto projekt przewiduje opodatkowanie wszelkich wozów w wysokości 100 zł. rocznie od tonny nośności wozu konna i po 1 do 8 zł. rocznie od każdego konia.

Poza tem będzie wprowadzone opodatkowanie benzyny i mieszanek po 10 gr. od 1 kg.

Mimo gwałtownego ostatnio wzrostu podatków, jeszcze nie mieliśmy podatku państwowego wynoszącego 1 zł., którego ściągnięcie od ludności wiejskiej wyniesie napewno nie mniej niż sam podatek.

Uczniowie rzemieślniczy nie są robotnikami

Ważne orzeczenie Sądu Najwyższego

Od szeregu lat rzemiosło odczuwało krzywdę przez to, że władze skarbowe zaliczały uczeni rzemieślniczych do liczby robotników, co powodowało konieczność wykupywania częstokroć świadectw przemysłowych wyższej kategorii, niż się to faktycznie należało. Liczne interwencje i memorjały, składane w tej sprawie czynnikiem miarodajnym, jak zwykle — nie odnosiły żadnego skutku. Rzemiosło narażone było na ponoszenie znacznych ciężarów materialnych, które wynikały z konieczności opłacania wyższych nadmiernych nawet podatków.

Stanowisko władz skarbowych nie znajdowało uzasadnienia w istniejących ustawach, a jednak, jak się to mówi „prawem kaduka”, zmuszono rzemieślników do placenia, a co gorzej, nakładano na opornych wysokie grzywny. Stan ten nie mógł trwać wiecznie. Sprawiedliwość chadza u nas bardzo powoli, ale dzięki Bogu, jednak można się doczekać, że słuszne postulaty znajdują u niej zrozumienie. Właśnie obecnie jesteśmy świadkami, że niesłuszne żądania władz skarbowych nie ostały się, gdy sprawa znalazła się przed obliczem Sądu Najwyższego.

Jeszcze 16 października 1931 roku zapadł w tej sprawie zasadniczy wyrok przed Sądem Najwyższym, który został opublikowany w ostatnim numerze „Orzecznictwa Sądów Polskich”. Podajemy dokładną liczbę sprawy, bo na te liczby niejednokrotnie trzeba się będzie powoływać zarówno w postępowaniu przed władzami skarbowymi, jak i przed sądami. Zasadnicze to orzeczenie wydała Izba druga (s. e. k. 4) Sądu Najwyższego, w dniu 16 października 1931 r. Liczba czynności II 4 k. 650/31.

W orzeczeniu tem Sąd Najwyższy najwyraźniej i w sposób nie pozwalający na żadne wątpliwości w interpretacji ustalił, że „uczniów nie można uważać za pracowników w rozumieniu ustawy o państwowym podatku przemysłowym”, a co za tem idzie, że „bezpodstawnie wliczono uczniów do ilości robotników przy określaniu kategorii świadectwa przemysłowego”.

Motywy wyroku są bardzo obszerne, a z nich dowiadujemy się, że „stanowisko ucznia w zakładzie przemysłowym jest oparte nie na umowie najmu pracy, lecz na umowie nauczania”, że „praca ucznia ma charakter nauki, zadania pryncypała są nietylko nauczycielskie, lecz i wychowawcze, a świadczona są nie jednostronne ze strony pryncypała, lecz wzajemne”. Dalej Sąd Najwyższy podniósł, że „ustawy przemysłowe nie utożsamiają uczniów z pracownikami młodocianymi”.

Widzimy z tego, że po tym wyroku nie mogą żadną miarą ostać się żądania władz skarbowych. Chodzi tylko o to, czy i kiedy władze skarbowe zmienią swoje stanowisko i kiedy przestaną domagać się wykupywania świadectw przemysłowych wyższej kategorii. Znając praktykę naszych władz skarbowych, możemy już teraz powiedzieć, że niższe organa będą oświadczały mniej więcej tak: dobrze, że jest taki wyrok, ale dla nas miarodajnym jest okólnik ministra i naturalnie będą nadal postępowaly tak, jak postępują dotychczas. Okólnika ministerjalnego dotąd niema i nie wiadomo, kiedy się on ukaże. Ale ukazanie jego jest już tylko kwestją czasu, bo prędzej czy później musi on wyjść. Chodzi tylko o to, jak już teraz mają się zastosować szerokie rzesze rzemieślnicze.

Obecnie świadectwa przemysłowe zostały już dawno wykupione i naturalnie mowy być nie może, by móc żądać zwrotu za nadmiernie wykupioną kategorię, bo żądanie takie nie znajduje uzasadnienia w ustawie. Ustawa bowiem powiada wyraźnie, że świadców przemysłowych wykupuje się na własne ryzyko, a więc, jeżeli się wykupiło kategorię wyższą, niż należało wykupić, to traci na tem wykupujący. Sprawa więc może być dopiero aktualną pod koniec roku, gdy trzeba będzie wykupować świadectwa na rok 1933. Czy wtedy sprawa ta będzie już unormowana okólnikiem ministerstwa skarbu, to wielkie pytanie.

W każdym razie już teraz zaznaczymy, że należy stać twardo na stanowisku wyroku Sądu Najwyższego, nie wykupować wyższej kategorii, dopuścić do nalożenia grzywny, potem odwołać się do sądu. Przed sądem wystarczy się powołać na ów wyrok, o którym piszemy, a sąd wyda wyrok uchylający grzywnę oraz potwierdzający słuszność skarżącego. Innej drogi nie będzie. Ale trzeba koniecznie tak postępować, aby raz wreszcie uwolnić się od smory wykupywania świadectw wyższej kategorii.

Ze sprawą tą łączy się jeszcze wogóle sprawa podatku obrotowego, gdyż powiedziane jest, specjalnie jeżeli chodzi o ryczałt, że jeżeli ktoś zatrudnia jedną siłę najemną, musi płacić już podatek obrotowy. Teraz, po tym wyroku i ta sprawa jest więcej niż wątpliwa, bo zdaniem naszym, jeżeli ta siła najemna jest uczeń a nie czeladnik, to właściwie nie trzeba było płacić podatku obrotowego i rzemiosło winno dążyć do tego aby Sąd Najwyższy, opierając się na poprzednim swoim wyroku, i w tej sprawie jeszcze zajął stanowisko (er.)

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Komisje do opinijowania potrzeby i celowości parcelacji.** W Dzienniku Ustaw nr. 50 z 21 czerwca ogłoszone zostało rozporządzenie min. rolnictwa i min. reform rolnych z 6 czerwca r. b. w sprawie komisji, przewidzianych w ustawie z 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne. Opinie co do potrzeby i celowości zamierzonej parcelacji wydawać będzie w każdym województwie komisja specjalna, nosząca nazwę: „Wojewódzki komitet do spraw finansowo-rolnych”. W celu uzyskania od komitetu opinji przewidzianej w art. 2 ustawy z 12 marca 1932 r. o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne, właściciel nieruchomości winien złożyć odpowiedni wniosek do biura komitetu. Do wniosku należy dołączyć pełny wyciąg hipoteczny (z księgi hipotecznej, gruntowej, rejestru wieczystego) wszystkich nieruchomości wnioskodawcy, szkic nieruchomości, którą właściciel zamierza poddać częściowej lub całkowitej parcelacji, oraz świadectwo hipoteczne o miejscu zamieszkania wierzycieli i osób uprawnionych rzeczowo na parcelowanej nieruchomości, albo też, jeżeli prawne miejsce zamieszkania nie jest ustalone, — znane właścicielowi adresy tych osób, jak również wszystkie materjały, które zdaniem właściciela mogłyby ułatwić pracę komitetu. Po otrzymaniu wniosku biuro komitetu może zwołać właściciela nieruchomości oraz wierzycieli, żądać od nich złożenia oświadczeń, wyjaśnień, przedstawienia dokumentów lub innych dowodów i za zgodą osób zainteresowanych i na ich koszt — powoływać rzeczoznawców. Rozporządzenie powyższe weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Również ubiegły tydzień sprawozdawczy od 17—23. 6. 32. minął bez większych zmian. Zwiększone zamówienia w kraju, oraz korzystniejsze wiadomości z zagranicy, przyczyniły się do nastroju optymistycznego, jednakowoż później nadchodzące wiadomości, w szczególności z Szwajcarii, nie uzasadniły nadziei, że ceny zdołają się utrzymać na wyższym poziomie. To też zasadnicze ceny sprzedaży ponownie opadły, ponieważ część masła przeznaczonego na eksport z konieczności znaleźć musiała zbyt w kraju, względnie przeznaczona jest do Anglii. Ceny eksportowe wahały się przeciętnie od zł. 2.15—2.25 za kg. Ceny krajowe w uzależnieniu od gatunku kształtują się lekko korzystniej.

Położenie na rynku niemieckim pozostało bez zmiany, a notowanie berlińskie utrzymało się na dotychczasowym poziomie, a więc 106 m. za 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gat., 96 mk. za II gat., 89 mk. za III gat. Notowanie na masło zagraniczne obniżyło się i wynosi 105—111 mk za 50 kg. loco Berlin oclone.

Rynek angielski spokojny. Masło polskie notowane jest fob Gdynia 64—69 sh per cwt.

Jarmark wełny w Poznaniu

Staraniem Targów Poznańskich odbył się dnia 22. 6. pierwszy w odrodzonej Polsce jarmark wełny w Poznaniu.

Na otwarcie jarmarku zebrał się reprezentanci zainteresowanych kół gospodarczych. M. in. przybyli prezes Wielkop. Izby Rolniczej i równocześnie prezes Wielkopolskiego Związku hodowców owiec p. dr. Chostowski, dyrektor W. I. R. dr. Konoński, prezes Pomorskiego Związku hodowców owiec p. bar. Lerchenfeld, dyr. Banku Rolnego p. Narbutt, prezes Konwencji Przemysłu Włókienniczego Bielska i Białej p. dr. Heilpern, b. prezes Izby Przem. Handl. w Bydgoszczy p. Bolesław Kaspro- wicz, radca Zaleski, przedstawiciel śląskiej Izby Przem. Handl., przedstawiciel urzędu wojewódzkiego w Warszawie i inni.

Katalog jarmarku obejmował 32 pozycje, w tem 26 partyj wełny przysyłanych na jarmark w całości oraz 6 próbek. Partie całe obejmowały ilość 19.935 kg. wełny, parje o- próbkiowe 7.870 kg., razem jarmark skupił 27.805 kg. wełny. Jedną z partyj obejmującą 1046 kg. nadeszła niestety dopiero dzień po jarmarku, tak że licytowaną być nie mogła.

Na jarmarku reprezentowane były wełny następujących województw:

Poznańskie	10 partyj	6.266
Pomorskie	7	3.501
Warszawskie	5	6.636
Łódzkie	3	1.972
Kieleckie	4	5.661
Lubelskie	1	1.372
Wołyńskie	1	400
Białostockie	1	1.997

Liczne jak na początek obesłanie jarmarku wełną i nadesłanie partyj z odległych województw, jak kieleckiego, lubelskiego a nawet wołyńskiego i białostockiego dowodzą zainteresowania się sfer rolniczych imprezą i zaufania do instytucji organizującej jarmark.

Również zainteresowanie się jarmarkiem okazały sfery kupieckie, dość licznie reprezentowane.

Zawiódł jedynie przemysł, reprezentowany przez cztery tylko firmy. Absencja przemysłu tłumaczy się kilku powodami. O zapotrzebowaniu przemysłu na krajowy surowiec włókienniczy decydują w chwili obecnej głównie zamówienia wojskowe. Zamówienia urzędowe na dostawę sukna wojskowego wydane na przetargu w końcu maja zostały cofnięte i nowy przetarg został rozpisany na dzień 24 czerwca na 2 dni po jarmarku; przemysłowcy przeto nie są zorientowani w zapotrzebowaniu surowca i pozbawieni możliwości kalkulacji jego ceny. Pozatem daje się w przemysle dotkliwie odczuwać brak gotówki potrzebnej na większe zakupy na jarmarku.

Wobec absencji przemysłu przebieg jarmarku na ogół był spokojny. Handlarze wełną licytowali bardzo ostrożnie i powściągliwie. Temwięcej na wyróżnienie zasługuje stanowisko dwóch przemysłowców pp. Zajączka i Landsberga, którzy w obywa- telskim zrozumieniu potrzeby poparcia imprezy kupowali dużo i dobre płacili ceny.

W dniu jarmarku sprzedano 13 partyj na ogółem 7.149 kg. za sumę 15.896 zł.

Ceny dokonanych transakcyj wahały się od 1.80 zł. do 2.45 zł. za kg. Specjalnem zainteresowaniem cieszyły się wełny o sortymentach średnich i grubszych, a więc wełny nadające się na dostawy wojskowe. Cieńsze sortymenty mniejszem cieszyły się powodzeniem i przeważnie nie zostały sprzedane, kiedy sortymenty od A — B w dół zostały sprzedane wszystkie.

Jedyna partja wełny pranej na owce, z powodu zbyt wysokiego limitu, nie znalazła nabywcy, jakkolwiek wzbudziła zainteresowanie.

Przed jarmarkiem wełny zostały wycofane i sklasyfikowane przez komisję składającą się z dyrektora Polskiego Instytutu Wełnoznawczego p. inż. Bronisława Kączkowskiego i p. insp. Witolda Alkiewicza.

Licytację prowadził p. Alkiewicz. Przygotowanie welen na jarmark i opakowanie, poza małymi wyjątkami na ogół było dobre a specjalną starannością wyróżniały się niektóre większe partje, tak że obraz całości robił bardzo dobre i estetyczne wrażenie. Dobre wrażenie ogólne spotęgowane jeszcze zostało przez bardzo staranne przygotowanie całości przez zarząd Targów jak i bardzo skrupulatne zorganizowanie jarmarku i poważnie i spokojne przeprowadzenie licytacji. Wszyscy obecni a specjalnie przemysłowcy, obeznani z techniką jarmarków, niedwuznacznie dawali wyraz swemu zadowoleniu i dyrekcji nie szczędzili pochwał i słów uznania.

Gospodarzem jarmarku był komitet, w skład którego wchodził: dyr. Polskiego Instytutu Wełnoznawczego, inż. Bronisław Kączkowski jako prezes, oraz pp.: Landsberg z Tomaszowa, kapt. Śliwa, dyr. Krzyżankiewicz i insp. Alkiewicz.

Sole potasowe kaluskie i kainity stebnickie

dostarcza pod zasiewy jesienne 1932 za gotówkę i na bezprocentowy kredyt wekslowy, franko każda stacja odbiorcza Spółka Akcyjna Eksploatacji Soli Potasowych we Lwowie

Przedstawicielstwo

zł 15 045

przy Sp. Akc. Centrala Rolników w Poznaniu, Plac Wolności 18.

Pierwsze gimnazjum polskie w Niemczech

Dnia 1 października br. ma być otwarte w Bytomiu pierwsze Polskie Gimnazjum w Niemczech. O znaczeniu tego faktu może mówić porównanie następujących cyfr. Na terenie Rzeczypospolitej istnieje 29 szkół średnich niemieckich, w których wychowuje się powyżej 7.000 przyszłych przedstawicieli inteligencji niemieckiej w Polsce. Na terenie Rzeszy Niemieckiej nie istniała dotychczas ani jedna średnia szkoła polska. Zdolniejsi wychowawcy polskich szkół powszechnych w Niemczech zmuszeni byli albo iść do gimnazjów niemieckich, gdzie się w większości germanizowali, albo też szukać nauki polskiej na terenie szkół średnich Rzeczypospolitej, co — wobec nieuznawania w Niemczech polskich matur i dyplomów — odbierało im w następstwie możliwość zdobycia dla siebie odpowiedniego stanowiska w Niemczech i uubożyło dotkliwie intelektualnie i moralnie siły tamtejszego społeczeństwa polskiego.

Temu niepożądanemu stanowi zaradzić może tylko polskie szkolnictwo średnie w Niemczech. Myśl założenia Gimnazjum Polskiego na Śląsku Opolskim od pierwszych lat podziatu terytorjum śląskiego nurtowała wśród miejscowego społeczeństwa. Jednakże dopiero obecnie, po pokonaniu wiele przeszkód i trudności, myśl ta realizować się zaczyna. Wielki gmach dawnej redakcji „Katolika” przebudowuje się już na cele gimnazjum, według planów zatwierdzonych przez władze niemieckie, które również przyrzekły

już Posko - Katolickiemu Towarzystwu Szkolnemu w Opolu udzielenie koncesji na uruchomienie Gimnazjum. Językiem wykładowym wszystkich przedmiotów będzie język polski, nauki udzielać będą nauczyciele Polacy. Już w chwili obecnej zapewnione jest zgłoszenie się około 200 kandydatów do uruchamianych w roku bieżącym 7 klas gimnazjalnych. Jednym słowem chodzi tu o placówkę o wielkiej i trwałej doniosłości narodowej.

Jednakże tworzenie powyższego gimnazjum przypada na okres wielkich trudności gospodarczych. Z wydatną pomocą na cel powyższy pospieszyc musi również i społeczeństwo Rzeczypospolitej. W ciągu miesięcy letnich musi być zebrana niezbędna do doprowadzenia powyższego dzieła do skutku znaczniejsza kwota. Organizacja zbiórki spoczywa w rękach T-wa Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech oraz Komitetu Niesienia Pomocy Kulturalnej dla Śląska Opolskiego w Katowicach, ulica Pocztowa 16, II p. Wszelkie ofiary i datki należy przysyłać na konto P. K. O. 301.822 Katowice — Komitet Niesienia Pomocy Kulturalnej dla Śląska Opolskiego.

Niechże społeczeństwo polskie w kraju ofiarnym czynem wykaże swą żywą i czynną solidarność z rodakami, walczącymi poza kordonem granicznym o polską duszę naszych dzieci. Wszyscy do ofiar.

Towarzystwo Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech.

Z Tow. Ziemiaków Wielkop.

Na ostatnią niedzielę czerwca zasylamy raz jeszcze gorącą zachętę do wzięcia najbliższego udziału w Zjeździe Katolickim w Kępnie, który odbędzie się 2 i 3 lipca br. Przewodniczącą Kola kępińsko-ostrzeszowskiego p. Marja Thielowa obiecała wystarać się o gościnę wśród członków swego Kola, dla pań przybywających z innych powiatów. Prosimy przeto pp. Ziemiaki o zgłoszenie swego przyjazdu pod adresem p. Thielowej, Doruchów, p. Ostrzeszów.

Poza tem raz jeszcze gorąca usilna prośba w tak bardzo naglącej sprawie letników — tak poszczególne organizacje jak i Biuro Tow. Ziemiaków oczekują z ufnością nowych zgłoszeń.

Koło żnińskie donosi, że kilka pań z Kola przyjmie na wakacje dzieci bezrobotnych ze Żnina, a wszyscy członkowie złożą ofiary w gotówce i naturaljach na utrzymanie kolonii letniej Zw. Obrony Kresów Zachodnich w Janówcu, dokąd przybędzie 50 dzieci z Niemiec, szkoda, że nie poparli „Stelli”.

Z Biura Związku Młodych Polek wiemy, że dotąd 20 druchien po dworach umieszczono.

Najbliższe zloty Młodych Polek odbędą się 29. czerwca w Szamotulach, gdzie tamtejszy Patronat okręgowy z p. Marją Mielęcą z Buszewa i z przewodniczącą Młodych Ziemiaków p. Izą Kurnatowską z Pozarowa gorliwie nad urządzeniem jego pracują.

Dnia 3 lipca odbędzie się zlot okręgowy pow. krotoszyńskiego Mł. Polek w Rozdrażewie. Ufajmy, że Koło koźmińsko-krotoszyńskie choć osierocone przez śmierć długoletniej przewodniczącej s. p. Felicji Chelkowskiej ze Starogrodu — nie przerwie pracy i z nową młodą siłą na czele weźmie się do dzieła.

Rekolekcje zamknięte Młodych Polek w Poznaniu odbędą się od 29. VI. do 2. VII. Czy Patronki danych Stowarzyszeń były łaskawe wytlumaczyć na zebraniach całą ważność takich dni wyłącznie poświęconych Bogu?

Związek Kobiet Pracujących urządza również dla swoich członków rekolekcje zamknięte w czasie od 5—9. VII. w Zakładzie SS. Urszulane kw. Poznaniu.

Katolicki Związek Polek zaprasza członków Stowarzyszeń swoich na rekolekcje zamknięte, które odbędą się w Polskiej Wsi pod Poblędziskami w domu SS. Sercanek od 20—24. VII.

Paniom, pracującym w patronatach Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej (Centrala Poznań, Plac Nowomiejski 5) przypominamy o kursach dla zarządców i naczelników, które odbędą się: w Otówku pow. gostyńskiego od 10—25. VII. i w Rakoniewicach pow. wolsztyńskiego od 1—16. VIII. dla zarządców, — w Potulicach pow. bydgoski dla naczelników, od 17—31. VIII. — Obecnie odbywa się taki kurs w Gołuchowie dawn. pow. pleszewski od 26. VI.—4. VII.

Prosimy zwracać uwagę sąsiadkom i członkom danego Kola tak na sobotni dział „Z Tow. Ziemiaków”, jak i na audycje radiowe co środę o godz. 14.30 (czasami parę minut wcześniej).

Przyszło zawiadomienie z Jankowic, że Tow. Ziemiaków jest zaproszone na dzień 5 lipca h. r. dla zwiedzenia tamtejszego ogrodu. Uprasza się o wcześnie zgłoszenia. Sekretariat nasz zamierza zamówić autobus na ten dzień. Uczestniczki wycieczki przeto zechcą podawać swoje nazwiska, bądź wspólnie jako Kola, bądź pojedynczo, zaraz po przeczytaniu niniejszego komunikatu, do Sekretariatu Tow. Ziemiaków, Mickiewicza 33.

Stow. Zjednoczonych Ziemiaków w Warszawie zwróciło się do nas z zapytaniem o adresy osób, któreby zechciały przyjąć praktykantki. Chodzi głównie o praktyki wakacyjne, 2 i 3 miesięczne słuchaczek Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Prócz tego jest kilka sił z ukończonymi kursami i zagranicznymi szkołami o niczymi.

Sekretariat nasz może podać następujące adresy:

1) korepetytorki na miesiąc letnie (specjalistki w łacinie i matematyce) do starszych pańienek lub młodszych dzieci

2) wykwalifikowanej osoby do pomocy w gospodarstwie domowym, mającej chlubne referencje.

W następną środę dni a29 bm. audycja Tow. Ziemiaków w Radjo nie odbędzie się, z powodu przypadającej w tym dniu uroczystości Piotra i Pawła.

Sprawozdanie z wycieczki do Przybysławia i Raszew umieścimy w następnym tygodniu.

Dwaj męczennicy śląscy

(KAP). Na wspólną prośbę wszystkich biskupów polskich Ojciec św. raczył zaprowadzić we wszystkich diecezjach obrządku łac. Polski uroczystość błog. Jana Sarkandra, którą obchodzić się będzie dnia 17 marca, uroczystość zaś błog. Melchiora Grodzieckiego T. J. w dniu 7 września.

Obaj męczennicy, urodzeni i wychowani na Śląsku Cieszyńskim w diecezji katowickiej, ponieśli śmierć męczeńską z rąk innowierców za wierność wobec Kościoła Kat. Błog. Jan Sarkander urodził się w Skoczowie na Śląsku cieszyńskim, umarł w Otmuńcu 1620 w ciężkich męczarniach w 43 roku życia. Błog. Melchior Grodziecki urodził się w Głębzinie w 1588 r., zamęczony w Koszycach 1611 r.

Stolica św. godzi się na wyniesienie obu błogosławionych Polaków na ołtarze całej Polski, stawia ich jako wzór wytrwania w wierności wobec Kościoła Katolickiego.

Będzie to jeszcze jeden węzeł więcej, łączący prastare ziemie polskie z Macierzą.

SPORT

Hippika

Wielkie zawody kenne odbędą się 26 b. m. o godz. 15. Na program złożą się: konkurs oficerski (otwarty dla wszystkich koni), podoficerski, oraz konkurs dla pań. Między konkursami — walki szermiercze. W zawodach wezmą udział najwybitniejsi jeźdźcy wojskowi.

Lekka atletyka

Zawody międzymiastowe Wiedeń i Poznań w dniu 29 bm., wobec startu lekkooletów, wchodzących w skład ekspedycji olimpijskiej Austrii i Polski wywołują w naszym mieście zrozumiałe zainteresowanie. Kandydat olimpijski Austrii Rinner (400 m 48.6) oraz Janusch (dysk 46.31) stoczą walkę ze znajdującymi się we wspa-

TYLKO NATURALNE WODY

VICHY. célestins
Grande Grille
Hôpital
Z MARKA
VICHY-ETAT
SA SKUTECZNE.

Niezastąpione są
w chorobach **WĄTROBY,**
ŻOŁĄDKA
i **NEREK**
w **CUKRYCY,**
OTYŁOŚCI,
ARTRETYZMIE.
PAMIĘTAJ VICHY-ETAT!

nr 11228

niałej formie Biniakowskim (49.4) oraz Heljaszem (dysk 45.40). Do powyższej czwórki dołącza się inni jak Turczyk i Mikrut. Poza tem Janusz Kusociński zgłosił próbę bicia rekordu polskiego na 5000 m, co przy znanej jego ambitnej walce z czasem, winno zakończyć się pełnym powodzeniem.

Mistrzostwa Polski. W dysku Heljaszowi (W) nie powinien nikt zagrozić, natomiast już o drugie miejsce zacięta walka stoczą: Kozłowski Siedlecki (L), który notują już wyniki powyżej 41 m. Ponad 38 m rzucili: Banaszak (Stadj.), Wietorek (Wilno), Balcer (Wisła), Majorczyk (Stadj.), a niewiele mniej Tilgner (S. - Poznań), Ruczyka (Wisła), Pławczyk (AZS). Oszczep. Rewelacyjna będzie walka startujących dla Sokola - Koronowo i „Warty” braci Mikrutów z utalentowanym, ale nieco nerwowo nieopanowanym Turczykiem (AZS - Pozn.). Wszyscy przekroczyli 60 m. Kądzielawa (Wisła), Buchala (Crac.), Leśkiewicz (Cr.), Żyła, Kinne (Pog. - Kat.), wreszcie Pławczyk (AZS - Warsz.) mają równe szanse. — W kuli znów Heljasz króluje niepodzielnie. Różnica do dwóch metrów dzieli go od pozostałych miotaczy. Tilgner, Siedlecki, Zajusz, Świeliłk (W) Katuba (AZS - Warsz.) to są najpoważniejsi pretendenci do dalszych miejsc. — Czy w młocie osiągniemy granicę 40 m nie uprawniająca jeszcze do optymizmu, wydaje się wątpliwym. Najlepsze tegoroczne wyniki są: Miller (LKS) 34.06, Sumiński (Kr. E.) 34.04 m, Wróć (Cr) 33.85 m, Kiełpikowski (Bydg.) 33.71 m, Kartasiński (Tol. K. S.) 30.38 m, Heljasz (W) w tym towarzystwie też ma jeszcze coś do powiedzenia, mimo, że dla specjalizacji młota do ręki nie bierze na treningach. — Mistrzostwa rozpoczynają się dziś o godz. 16 w Warszawie. Z finałów program przewiduje: tyczkę, dysk, 1500 m., młot, 10 km., trójskok, 400 m przez pł., 400 m., 100 m. Ponadto Heljasz zgłosił próbę pobicia rekordu światowego w kuli oburącz (28.27).

nych „Unja” Kościan i „Czarni; na boisku „Sparty” „Polonia” Poznań i „Unja” Poznań; w Główniej: „Polonia” i „Pogoń” Poznań; na boisku „Korony” przy ul. Chocińskiego: „Pentatlon” i „Korona”; w Rawiczu o godz. 15: „Sokol” (Rawicz) i „Sokol” II Leszno; „RKS” II i „OKS” Ostrów; w Lesznie: „Polonia” i „Ostrovia” II; w Jarocinie o godz. 17: „Venus” Gniezno i „Wiktorja”; w Murowanej Goślinie o godz. 17: „Concordja” i „Jutrznia Poznań.

Tennis

Wimbledon. Do ćwierćfinałów pierwszej doszli zwycięzcy spotkań Vinès i Aoki 6:2, 3:6, 6:3, 6:2; J. Satoh i Timmer 6:3, 6:2, 6:4; Austin i Feret 6:4, 8:6, 4:6, 6:3. Wśród pań zakwalifikowały się zwycięzynie: Moody i Godfree 6:3, 6:0; Jacobs i Jameson 6:1, 6:0; Round i Metaxa 6:1, 6:3; Nuthall i Palfrey 8:6, 9:7; Krahwinkel i James 6:4, 6:2.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Zygmunt Najgrakowski, emerytowany radca Izby Skarbowej 73 l. Weronika Wągnierówna, gospodyni 77 l. Teresa Billńska 1 rok, 20 dni, Marja Fabisiówna 1 godz. Witold Jordan 15 minut.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: R. w pewnej intencji 5.— zł; N. N. 3.— zł; N. N. 20.— zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 820,30 zł.

Na białe dzieci m. Poznania: Absolwenci i absolwentki Państwowej szkoły i kursów ogrodnictwa w Poznaniu pozostałe z wienca dla sp. Alicji z Petrykowskich Zembalowej 28,30 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 103,30 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Trawiransowi”: Ziemiowi Szuman 50.— zł; razem z poprzednio pokwitowanymi 4826,61 zł.

BOISKO WARTY
Niedziela 26, godz. 11
mistrz. A klasy

OLYMPIA Poznań
WARTA Ib Poznań

godz. 18
mistrzostwo Ligi P. Z. P. N.

CZARNI Lwów
WARTA liga Poznań
dłw 3964

Piłka nożna

Skład Warty na mecz ligowy w niedzielę z Czarnymi jest następujący: Kasprzak — Flieger i Nowicki — Scherfke G., Wojciechowski i Przykucki — Radojewski, Kniola, Scherfke Fr., Kryszkiewicz i Nowacki. Drużyna „zielonych” stojąca na dobrym poziomie technicznym starała się w ostatnich tygodniach o poprawę kondycji fizycznej. Zawody odbędą się o godz. 18 na boisku „Warty”. Przedprzedaż biletów dziś w sekretaracie klubu (Al. Marcinkowskiego 26) od godz. 16 do 19, oraz w niedzielę od godz. 10 do 13.

Omistrzostwo klasy B ZPZN grają w niedzielę w Poznaniu: o godz. 14 „Olimpia” i „Liga” na boisku przy stadionie miejskim; „Poznań” i „Maraton” na boisku saperów; „Warta” II i „Liga” II na boisku „Warty”; o godz. 15: „Stella” II i „Sparta” II na boisku „Sparty”; o godz. 16: „Legja” II i „Olimpia II” na boisku przy stadionie miejskim; o godz. 17: na boisku w Górczynie „Wiktorja” i „HCP”; w Starolecie: „Blask” i „Cybina”, oraz na boisku „Czar-

OD 64. WIEKU POWSZECHNE
ZNAWIE SKUTEKNOŚCI

ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

ODDISKI
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

ST. GÓRSKIEGO

POŁUŻYCIE USUWA

POT

NOG RAK PACH

ST. GÓRSKIEGO

EXSIKANS

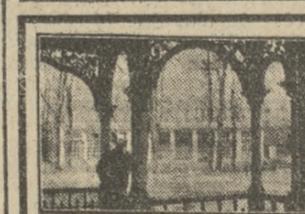
Pw 18 626-62-222

Hel (cypel)

Perła Polskiego Morza! Najpiękniejsza plaża z całego półwyspu! Sliczny park sosnowy. Najdogodniejsze połączenia kolejaj i luksusowymi statkami Żeglugii Polskiej z ładem! Ciepłe kąpiele w hotelach! Kanalizacja, wodociąg i elektryczne oświetlenie! Pensjonaty uroczo położone nad morzem! Światowej sławy zespoły orkiestr w lokalach rozrywkowych i koncertowych! Balety, festyny, zabawy i dancingi na statkach, tarasach i ogrodach. Karty tenisowe! Wycieczki łodziami i kutrami na pełne morze. Ceny w obecnym sezonie w pensjonatach i hotelach znacznie niższe. — W lipcu i sierpniu pokój z całodziennym utrzymaniem od zł. 9.— Obiad z 3 dań zł. 2.— Przyniesienie bagażu z dworca ustaliła gmina na 1 zł. Wyjeżdżając wszyscy nad Bałtyk Polskie Morze — na Hel — Omijajcie niemieckie Sopoty i Gdańsk — a wypełnicie obowiązek Polaka! Obecnie na Helu wyjątkowo piękna i upalna pogoda!

zw 15 086

Właściciele pensjonatów.

Leżalnia Internatu

(bliskość zakładu kąpielowego, park, ogród warzywno-owocowy, sala prac ręcznych, plac i sale do uprawiania sportów, gier i zabaw, biblioteka, czytelnia i t. d.) zapewniają młodzieży możliwość pożytecznego i miłego spędzenia miesiąca wakacyjnych. Pensjonariusze będą pod stałą opieką lekarską i wychowawczą. Zgłoszenia przyjmuje i prospekty wysyła

kw 10 813

WAKACJE RABKA

Internat Sanatoryjnego Gimnazjum Męskiego
Dr. Jana Wieczorkowskiego

przyjmuje na miesiąc wakacyjne (lipiec, sierpień) Młodzież męską w wieku szkolnym, celem przeprowadzenia kuracji lub na wypoczynek.

Internat mieści się w odpowiednim budynku (Dwór w Rabce), którego położenie oraz celowe urządzenie placu i sale do uprawiania sportów, gier i zabaw, biblioteka, czytelnia i t. d.) zapewniają młodzieży możliwość pożytecznego i miłego spędzenia miesiąca wakacyjnych. Pensjonariusze będą pod stałą opieką lekarską i wychowawczą. Zgłoszenia przyjmuje i prospekty wysyła

Dr. Jan Wieczorkowski, Rabka.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Poniedziałek, dnia 27 czerwca 1932 r.
Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.20 „O wyższych uczelniach we Francji” (wygl. dr. Marjan Jedlicki, doc. U. P.); godz. 18.35 lekcja je. ang. (lingwafon.); godz. 18.50 płyty gram.; godz. 19.00 „Silva rerum”; godz. 19.35 (W); godz. 19.45 piyty; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 (W); godz. 21.00 transmisja koncertu z Paryża via Warszawa; godz. 23.00 (W); godz. 23.05 sygnał czasu komun. sportowe i policyjne.
Warszawa (1412 m) godz. 12.45, 13.35 i 15.10 płyty; godz. 16.40 pogadanka w języku francuskim — M. Lucin Roquigny; godz. 17.00 muzyka lekka w wyk. Ork. Cyrku Staniewskich pod dyr. Furmańskiego; godzina 18.00 „Paradoksy techniki” — wygl. dr. Feliks Burdecki; godz. 18.20 muzyka taneczna; godz. 19.35 prasowy dziennik radiowy; godz. 19.45 skrzynka pocztowa rolni-

cza; godz. 20.00 transmisja koncertu europejskiego z Hilversum w Holandji; godz. 22.30 odczyt w języku niemieckim pt. „Tereny turystyczne w Polsce”; wygl. dr. Mieczysław Orłowicz, radca Min. Robót Publicznych; godz. 22.45 wiadomości sportowe; godz. 22.55 muzyka taneczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej Poznań-Sródmieście.** Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, 27 bm., o godz. 20 w „Ognisku”, przy Alejach Marcinkowskiego 26. Na porządku obrad m. i. wykład. O liczny udział prosi Zarząd.
 — **Ze Stow. b. Uczennic Ilc. i gimn. pod wezw. Najsw. Serca Jezusa** urządzi zebranie półroczne w niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 10.30 w szkole przy Św. Marcinie nr. 68.
 — **Koło Absolwentów I Szkoły Wydziałowej** urządzi w niedzielę wycieczkę do Kobylnicy. Zbiórka o godz. 6 przy kościele św. Marcina. Odjazd z głównego dworca o godzinie 7.40.

— **Filja Rob. prac. w Handlu i Przem. Z. Z. P.** Zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 28 bm. o godz. 19.30 na sali p. Gaworskiego, przy N. Rynku 4. Na porządku obrad referat gospodarczy.
 — **Koło Przyjaciół Harcerzy przy VII. Pozn. Druż. Harc.** urządzi w niedzielę,

dnia 26 bm. w Urbanowie wielki kiermasz. Mite niespodzianki i koncert własnej orkiestry dętej. Początek o godz. 15.
 Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Wszyscy się już przekonali że obcasy gumowe marki

„WESTA“

są najtrwalsze i nadają się do wszystkich modeli obuwia zagranicznego i krajowego, a przytem **SĄ TANIE.**

Przy zakupie obcasów gumowych „Westa” otrzymuje kupujący na miejscu od każdej zakupionej pary, kupon premijowy. Właściciel 6 kuponów otrzymuje bezpłatnie, tytułem premji, 1 parę obcasów „Westa”.

„WOLBROM“ Fabryka Wyrobów Gumowych w Wolbromiu.

Dnia 24. 6. 1932 r. zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najdroższa i nigdy niezapomniana matka, teściowa, babka i siostra, ś. p.

Wiktorja Żmudzińska

z domu Nowicka

w 75 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 27 b. m., o godzinie 5 po południu, z domu żałoby ul. Półwiejska 31 na cmentarzu przy ul. Bukowskiej, o czym donoszą,

w wielkim smutku pograżeni
mąż, dzieci i rodzina.

Poznań, dnia 25. 6. 1932. dw 3974
 Zakład Pogrzebowy St. Jaśkiewicz, Poznań, Klasztorna 14.

Dnia 24 czerwca 1932 r. zasnął w Bogu, opatrzony na drogę wieczności Sakramentami św., po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 41, mój najczulszy, najdroższy i nigdy niezapomniany mąż, nasz najtroskliwszy tatuś, nasz najdroższy syn, brat, wujek, zięć i szwagier, ś. p.

Seweryn Jastrzębiec Skrzetuski

por. rez. Wojsk Łączności i Powstaniec Wielkopolski.

Pogrzeb odbędzie się w Poznaniu, w poniedziałek, dnia 27 czerwca 1932 r., o godz. 16.30, z Zakładu św. Józefa na cmentarzu Górczyński.

W nieutulonym smutku pograżeni
żona, córeczki i rodzina.

zw 15089
 Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
 Inowrocław, Oborniki, Poznań, Strzyżewice p. Leszno, Starogard.

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu naszej najukochańszej nigdy niezapomnianej córki, siostry i szwagierki, ś. p.

Jadwigi Broekere

odprawi się w poniedziałek, dnia 27 b. m., o godzinie 9

msza święta

w kościele Kolegijaty Farnej, o czym donosi

zw 15087 **rodzina.**

Dnia 23 b. m. zmarł

Jan Wyrembek

funkcjonariusz lecznicy pod Obornikami.

Zmarły przez blisko 30 lat pełnił gorliwie i z całkowitem oddaniem się instytucji, której służył, spoczywając na nim obowiązki. odznaczając się sumiennnością i niezwykłą uczciwością, dzięki czemu zasłużył sobie na jaknajlepszą naszą pamięć. dw 3960

Zarząd

Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

Dzierżawy

300 do 1500 mórg szukam zaraz. Pośrednicy wykluczeni. Oferty — Kurjer Poznański zw 15076

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec znacznie niższe.

dw 3 545

Dnia 24 czerwca 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa matka, teściowa, babka i siostra, ś. p.

Lucja z Gogulskich Pawłowska

przeżywszy lat 62 Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 27 b. m., o godz. 5 po południu, z kościoła cmentarza Jeżyckiego.

W ciężkim smutku pograżeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Poznań, Dąbrowskiego 27. dw 3973
 Zakład Pogrzebowy St. Jaśkiewicz, Poznań, Klasztorna 14.

Dnia 23 czerwca 1932 r., o godz. 10 przed poł., zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostrzenica i bratanek, ś. p.

Marja Mizgajska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 26 b. m., o godz. 2 po południu, z kościoła cmentarza św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pograżona
rodzina.

dw 3975
 Poznań, Aleje Marcinkowskiego 16.
 Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Poznań, Klasztorna 14, tel. 27-69

Dnia 24 czerwca b. r., opatrzony Sakramentami św., rozstał się z tym światem w pełni sił męskich, przeżywszy lat 31, nasz najukochańszy syn, brat, wnuk, szwagier, wujek i mój najdroższy narzeczony, ś. p.

Bohdan Kluczyński

Sodalis Marianus

Pogrzeb odbędzie się 27 czerwca b. r., o godzinie 3.30, z domu żałoby, św. Wojciech 31, na cmentarzu parafialnym, o czym Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym donosi

strapiona

Pw 19099-55,394 **rodzina z narzeczoną.**

DWUOGNISKOWE SZKŁA

do patrzenia w dal i z bliska przez jedno i to samo szkło

poleca

Specjalny Zakład Optyczny „BOBE”
 Aleje Marcinkowskiego 7.

Blacha cynkowa

Najpraktyczniejszy, najlżejszy, najtrwalszy materiał do krycia dachów i ozdoby wnętrz.

Cena znacznie niższa!

Wszelkich wyjaśnień i instrukcji technicznych udziela bezpłatnie:

„Blacha Cynkowa”

Biuro sprzedaży polskich walcowni cynku.

Katowice, Mariacka 11.

Pw 19 060-71,65

Dnia 24 b. m. podobąło się Panu Bogu zabrać do grona Swych aniołków naszego najdroższego synka, brata sżka, wnuczka, siostrzeńca i bratanek

Tadzinka

W smutku pograżeni
Władysławstwo Chelmiński
 z rodziną.

zw 15 079

NA WYJAZD WYCIEZKI

pończoszki w najrozmaitszych odcieniach, **PY-JAMY** plażowe, **PLASZCZE** kąpielowe rękawiczki poleca tanio przy **pl. Wolności 3** obok P. K. O.

Górski

firma znana z dobroci swoich towarów, tanioci i solidności.

dw 3 967

Kto szuka okazji

Winien pamiętać, że nasze

samochody używane

dają najlepszą sposobność kupna prawdziwie korzystnego, polecamy specjalnie **Fiat mod. 520 . 9/45 KM.**
4-osobowy kryty
Nash 12/50 KM.
4-osobowy kryty
Minerva 8/40 KM.
4-6-osobowy kryty
Ford 11/40 KM.
4-osobowy otwarty
Praga 8/30 KM.
4-osobowy kryty
Peugeot 6/30 KM.
4-6-osobowy landaulet
 i wiele innych, także pierwszorzędnie utrzymane samochody ciężarowe i wysyłkowe.
 Ceny znacznie obniżone.

Brzeskiauto S.A.

Poznań
 ul. Dąbrowskiego 29.
 Tel. 63-23, 63-65.

dw 3 971

OKRĘTKI

mereżki, dziurki, plisowanie, dekoryzowanie obciążanie guzików, nadrabianie stóp podnoszenie oczek, hafty monogramy wykonuje terminowo najtaniej

„HAFTOPLIS”

St. Rynek 10 wejście Kurzanoga (obok F-y Ozdęczyński i Kruk).

zw 14 593

PARCELE

na dług. spłaty
pomiędzy Bukowską, Dąbrowskiego od
50 gr. mtr wplata 100 zł Starolece. Mini-
kowie, Antoninie i wszystkich dzielni-
cach Poznania.

OSADY

na 19 lat spłaty po 250-350 zł
morga.

zw 1F081

POŻYCZKI

na budowę
i spłatę długów.

BUDOWA, projekty, koszty,
rysunki. Przy wpłacie
200% do budowy przystępujemy natych-
miast. Prosimy obejrzeć nasze budowy,
objekty od 2 500—60 000, które są w bu-
dowie. Własne składnice materiałów bu-
dowlanych. DE-KA-HA, Poznań, Al.
Marcinkowskiego 13, pokój 13, telef. 29-58

Ubikacje

w centrum miasta wynajmie
na biura i składnice (przy Apollo) Adm. Domów
H. Cegielski Sp. Akc., Górna Wilda 152, tel. 70-56.
zw 15072

PAPIERY

kancelaryjne i inne oraz tektura staniały!

Hurtowym i detalicznym składom materiałów pi-
śmiennych jak i Hurtowniom Kolonialnym oraz
dla Przemysłu i Handlu poleca najtaniej wszelkie
papiery kancelaryjne i pakowe w hurtowych la-
dunkach wagonowych i drobnicowych wysyłkach.

Tanio Tanio Tanio

Hurtownia artykułów biurowych i piśmiennych
zabawek i gier.

Fr. Szymański

Poznań, Poczta 31.

Telefon 21-87.

Pw 19 074-25.71

OSTRZEŻENIE!!! TYLKO

CZEKOLADA PRZECZYSZCZAJĄCA

DRASTIN LUBELSKI

DZIAŁA SKUTECZNIE

Każda czekoladka w estetycznej torebce. 1 sztuka 15 groszy.
Jedyny preparat polski! Wystrzegaj się bezwartościowych
naśladowców.

Dostarczamy niezależnie od syndykatu

PAPE DACHOWĄ, SMOŁĘ i t. d.

BRACIA SCHLIEPER

Fabryka Papy Dachowej i Destylacja Smoły
Hurtownia materiałów budowlanych
Tel. 306 BYDGOSZCZ Tel. 361

zw 11 344

LIMUZyna

średniej wielkości, oszczędna, czterodrzwiowa, ele-
gancka, jak nowa, w znakomitym stanie, okazynie
do nabycia tanio, na dogodnych warunkach. Oferty
Kurjer Poznański zw 15084

Poszukuje się

MIESZKANIA

4—5 pokoi nie wyżej II. piętra.

Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod
zw 15 077

JAPONSKI PROSZEK

KATOL

ZABIJA

OWADY

i ROBOCTWO

PRZEDST. KATOL' WARSZAWA, WILCZA 58

nw 10911

LETNisko w OTOROWIE

(pow. Szamotulski)

dla dzieci i młodzieży żeńskiej w Zakładzie
SS. Urszulanek S. J. K. zapewnią za umiar-
kowaną opłatą troskliwą opiekę, higieniczne
warunki oraz wszelkie udogodnienia i przy-
jemności odpowiednie dla dzieci i młodzieży.

Zgłaszać się po informacje:

Poznań, Skarbowska 7. Zakład św. Jadwigi
od 10 — 11 i 15 — 19. zw 14 785

Niniejszem mamy zaszczyt podać do wiadomości,
że wobec powierzenia naszej Spółce sprzedaży wyrobów
Państwowej Wytwórni Samochodów, wchodzącej w skład

Państwowych Zakładów Inżynierji

a mianowicie samochodów osobowych i ciężarowych
marki

POLSKI FIAT

otworzyliśmy własny

Oddział w Poznaniu przy ulicy Kantaka nr. 10.

a to w celu nawiązania bezpośredniego kontaktu z na-
szymi P. T. Odbiorcami i zapewnienia im możliwie naj-
sprawniejszej obsługi.

Polecając się nadal łaskawym względom P. T. Kli-
jenteli, zaznaczamy, że nasze składy są obficie zaopa-
trzone w oryginalne części FIATA, jedynie gwarantu-
jące dobre funkcjonowanie samochodów tej marki, i że
samochody POLSKI FIAT odpowiadają ściśle, tak co do
materiału jak i konstrukcji, ostatnim modelom FIATA.

Kierownictwo naszego Poznańskiego Oddziału po-
wierzyliśmy naszemu długoletniemu i doświadczonemu
współpracownikowi p. J. Kowalskiemu.

W najbliższym czasie przystąpimy do urzędzenia
szeregu stacyj obsługi w całej Wielkopolsce.

Zarząd Spółki Akcyjnej

POLSKI FIAT

w Warszawie.

Spędzajcie Wasze urlopy we Francji.

Plaże Francuskie, rodzinne lub towarzyskie odpowiadają
najroźniejszym gustom. Znajdziecie tam świeżość, słoń-
ce, radość i zdrowie.

Informujcie się o podróżach do Francji w biurach podróży w Polsce lub w Bureau
des Chemins de Fer Français, Maison de France, 101, Avenue des Champs-Élysées,
w Paryżu. zw 11 314

Intratne stanowisko życiowe

w jednym z największych, świetnie wprowadzonych zagranicznych kon-
cernów ubezpieczeniowych, uzyskają osoby poważne, ruchliwe, dobrze usto-
sunkowane. — Poszukiwani reprezentanci i zastępcy we wszystkich
miastach wojew. Poznańskiego i Pomorskiego. Nadzwyczajna okazja dla
spensjonowanych lub zredukowanych urzędników, właścicieli nieruchomości,
kupców, przedstawicieli etc. Gruntowne wykształcenie i czynna pomoc
zupełnie bezpłatnie.

Zgłoszenia z podaniem nazwiska, adresu, ewentl. telefonu pod „Zmia-
na zawodu” do „PAR”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 19075-55.379

Dzieła znanego art.-malarza

są do nabycia na wyjątkowych warunkach z po-
wodu okoliczności, związanych z dzisiejszymi trudno-
ściami życiowymi. Reflektanci zechcą się zgłosić do
ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 15 052

W Banku Ludowym w Gołańczy wakuje posada członka Zarządu

Reflektuje się na siły fachowe z kilkuletnim doświad-
czeniem.

Zgłoszenia skierować pod adresem prezesa Rady Nad-
zorczej Ks. prob. Mrotka, Gołańcz. dw 3961

Górnym Śląsk

Fabryka rur świetln. „Neon” dla sztydów świetlnych
odda zastępstwo poważnemu panu lub firmie
na Kraków, Warszawę, Lwów i Poznań. Oferty pro-
simy skierować pod szyfrą „WK 356” do skrytki
pocztowej 240 Katowice. Tw 1184

SERZEDAŻ OKAZYJNA

maszyny, ławy, narzędzia stolarskie, motory 2 — 13½ K M,
prąd stały, forniery, wozy, platformy, szkło gięte, urzą-
dzenia biurowe, jak szafy żelazne, biurka, szafy, regały.
Sprzedaż przy Stolarskiej 7, godz. 9—13. Polecamy: sy-
pialnie, jadalnie, gabinety, salony, w solidnym wykonaniu,
po niebywałych niskich cenach. SPÓŁKA STOLARSKA,
Sp. Akc. Poznań, Stary Rynek 46/47, tel. 32-07. zw 15082/3

Garaze

w centrum miasta
suche, murowane, świa-
tło, telefon, obsługa
wydzierżawimy zaraz,
czynsz od 25 zł miesięcznie.

BRZESKIAUTO S. A. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29
telefon 63-23, 63-65,
ul. Jakóba Wujka 8
telefon 70-60.

dw 3 972

Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5.
Agenci do sprzedaży
maszyn do szycia potrzebni.

Po niższych cenach

poleca
Żelazo sztabowe
Blache żelazna
Bednarke
Tragarze budowlane
Gwoździe i łańcuchy
Śruby i nitki
Okucia do drzwi
Okucia do okien
JAN DEIERLING
skład żelaza
Poznań, Szkołna 3.
Tel. 35-18 i 35-43.

Pw 19 095.23.48

Kupno okazjone

Tatra 2 cyl. 4/12 K. M.
kryta 4 osobowa, prawie
nowa, sprzedam zaraz
za gotówkę względnie
na spłatę. Oferty „PAR”,
Aleje Marcinkowskiego 11
pod nr. 25.100

Pw 19 097.25.100

Dziś!

jeszcze proszę zażądać bez-
płatnych zajmujących cen-
ników higienicznych artykułów
gumowych, kosmetyki, brzy-
tew, nożyków do golenia itp.
Wysyła natychmiast

Perfumerja Federa,
Lwów, Sykstuska 7/r.
Tp 1154

Prywatna siedmio klasowa szkoła przygotowawcza im. E. Estkowskiego

przyjmuje wpisy do klas I—V. codziennie od
godz. 5—6,30 w lokalu W. S. H., Aleje Marcinkowskiego 3.
Opłata umiarkowana, siły nauczycielskie kwalifi-
kowane; specjalna opieka dla klasy V-tej (dawniejszej
I-szej gimn.)
Kierownictwo szkoły.
zw 15 088

Adam Knobelsdorff

lekarz.dentysta

przeprowadził się na ul. Poczta 11, m. 9
narożnik ul. Rzeczypolitej.
Przyjmuje jak zwykle. Tel. 53-96 166 FI MB

Kupię resztówkę

około 100 morgów w ładnej okolicy.
H. GROSSY - Kraków, Filipa 6.
zw 15085

Majętność Długie Stare pow. Leszno ma

kilkaset owiec

z powodu przepełnienia obory na sprzedaż. Zgłoszenia:
Administracja majętności Długie Stare telef. 5. nw 11353

BILANS S. A. BRZESKIAUTO POZNAŃ

z dnia 31. 12. 1931 r.

Aktywa, środki płynne: Kasa z 13 647,86. Waluty zagraniczne 369,23. Banki 4 476,31. Weksle klientowskie 22 792,90. Papiery wartościowe 5 145,—. Dłużnicy 315 652,91. Kaucje 8 615,—. Towary i surowce 408 728,33. Środki niepłynne: Nieruchomości 802 269,43. Ruchomości 164 913,25. Strata w r. 1931 190 863,39. Zysk przeniesiony z 1930 roku 45 412,85. weksle redyskontowane 532 477,51. **Pasywa,** kapitały własne: Kapitał zakładowy 864 000,—. Zapasowy 142 600,—. Zapasowy specjalny 30 000,—. Zapasowy podatek dochodowy 29 345,06. Fundusz emerytalny 24 000,—. Amortyzacja nieruchomości 231 371,87. Amortyzacja ruchomości 101 376,74. Zobowiązania krótkoterminowe: Wierzyciele 289 953,—. Dywidenda 28 114,09. Zobowiązania długoterminowe: Hipoteka pasywna 151 300,—. Obligo wekslowe 532 477,51. — Razem z 2 424 538,27.

Rachunek strat i zysków p. 31. 12. 1931 r.

Straty: Koszty handlowe 274 683,05. Podatki bieżące 128 106,73. Procenty i prowizje bankowe 17 312,80. Strata na kursie papierów wartościowych w l. i kaucji 7 348,20. Amortyzacja nieruchomości 24 068,08. Amortyzacja ruchomości 16 491,32. **Zyski:** Towary i surowce 234 323,92. Fabrykacja i warszaty 17 305,58. Garaże i kursy samochodowe 25 409,49. Administracja nieruchomości 107,90. Strata w roku 1931 190 863,39. — Razem z 4 68 010,18.

Potwierdzamy zgodność powyższego bilansu i rachunku strat i zysków z inwenturami i książkami handlowymi Sp. Akc. Brzeskiauto w Poznaniu. „Powiernik”, Spółka Rev. Powiernicza Thiel & Marciniak (—) A. Thiel, Dyplomowany i przysięgły rzeczoznawca księgowości Poznań, dnia 29 kwietnia 1932. Za Radę Nadzorczą: Dr. Jan Sławiński, Zarząd: St. Brzeski, Dr. Tadeusz Smoluchowski. nw 10893

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Spółdzielni „CARMIN” Centr. Hurt. Materj. Malarskich Spółdz. z o. o. Poznań, ul. Piekary 1. odbędzie się dnia 5 lipca 1932 r. o godz. 16-tej w lokalu Restauracji „Cechowej”, ul. Seweryna Mielżyńskiego 23. Porządek obrad:

1. Zagajenie.
2. Wybór przewodniczącego
3. Wniosek o likwidację Spółdzielni.
4. Wybór likwidatorów.
5. Wolne głosy.
6. Zamknięcie.

Zarząd z 15 060
Przesz Radę Nadzorczą (—) Ig. Wrembel. Zarząd z. Ulatowski (—) K. Pupka (—) W. Duszynski.

Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Poznaniu ogłasza

PRZETARG

na dostawę

- a) 800 tonn koksu hutniczego „Knurów” loco piwnica.
 - b) 60 tonn koksu hutniczego „Knurów” loco koksownia.
 - c) 340 tonn węgla górnośląsk. kostka I-a loco kopalnia.
 - d) 30 tonn węgla górnośląsk. kostka I-a loco piwnica.
- Szczegółowe oferty wraz z kwitem na wpłacone w PKO. na konto nr. 200529 Wydziału Rachunkowego Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu wadium w wysokości 3% od ogólnej oferowanej sumy należy składać do dnia 28-go czerwca b. r., godz. 10. w Oddziale Budowlanym Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu, Wały Zygmunta Augusta nr. 8, pokój 157. Oferty winny się znajdować w zamkniętych i zalakowanych kopertach z napisem „Oferta na dostawę materiałów opalowych”.

Dyrekcja Poczty i Telegrafów zastrzega sobie wolny wybór oferenta jakoteż prawo unieważnienia całego przetargu bez podania motywów.

Blizszych informacji można zasięgnąć w Oddziale Budowlanym pokój 157 Dyrekcji Poczty i Telegrafów w Poznaniu w godzinach służbowych.

Przez w z. Sawicki, Naczelnik Wydziału.

Następną licytację

niewykupionych zastawów do nr. 89.965 i niewykupionych prolongat do nr. 132.731

rozpoczynamy w poniedziałek, 11 lipca 1932 r.

od godz. 10-tej do 14-tej w sali p. Jarockiej przy ulicy Masztalarskiej 8.

Prolongaty przyjmować będziemy tylko do piątku, dnia 8 lipca 1932 r. nw 11336/7

Lombard Miejski w Poznaniu ul. Sieroca.

Trzecie ogłoszenie. Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą **HERZFELD & VICTORIUS**, Spółka Akcyjna w Grudziądzu podaje do wiadomości, że Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie akcjonariuszy w dniu 4 stycznia 1932 r. uchwalilo obniżyć kapitał akcyjny Spółki o 500.000,— zł, czyli do 3.500.000,— zł do 3.000.000,— zł, wobec czego po myśli art. 122 prawa o spółkach akcyjnych z dnia 22 marca 1928 r., zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 grudnia 1930 r., wzywa się wierzycieli Spółki do zgłoszenia swych roszczeń w ciągu 3-ch miesięcy, licząc od daty ostatniego ogłoszenia. Grudziądz, dnia 6 czerwca 1932 r. dw 3846

LICYTACJA

W poniedziałek, dnia 27 czerwca 1932 r., o godz. 8-mej rano, sprzedawać będą w drodze licytacji w Mieszkowie, pow. jarociński (stacja kolejowa w miejscu), co następuje: 60 dojnych krów, 40 sztuk bydła młodoocianego, 23 konie roboczych, 4 wyjazdowe, 14 źrebaków, 3 maciorcy, 16 średniaków, 32 półszorki robocze, 11 wozów roboczych, śrutownik walcowy, parowy garnitur do młócenia kompletny i wszelkie narzędzia rolnicze, jak kultywatory, żniwiarki, siewniki, opelacze, pługi, brony i t. d. nw 11349

O ile nabywca nabędzie większą ilość przedmiotów, to będzie miał możność pokrycia należności wekslem z odpowiednimi zyrantami. Telefon Mieszków nr. 7. Licytacja odbędzie się nieodwołalnie. Jarocin, dnia 14. 6. 1932 r.

Mikstacki, komornik sądowy.

Licytacja dobrowolna

W poniedziałek, 27 czerwca, od godz. 11-tej począwszy, sprzedawcą będą przy ul. Wroneńskiej 4 na odpowiedzialność zainteresowanych najczęściej dającym za gotówkę:

pianino krzyżowe, fortepian, 2 dywany, kompl. salonik, kompl. jadalne dębowa, kompl. sypialne wiedeńska, lustra, kompl. radioaparatu na prąd, 2 gramofony szafkowe z płytami, 3 biurka, lodówka, wagę decymalna, rower męski, 5 kompl. szorów używanych, stoły składowe oraz różne inne meble i urządzenia. Pw 19096-25,99

Brunon Trzeczak

zaprzyjsię. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wronecka 4, tel. 2126 i 3175.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Młocarnie
motorowa prawie nowa, sprzedano — Szczepan Kalwiński. Ostrow Wlkp. Gimnazjalna 12. nw 11 531

Ford
limuzyna jak nowa. Sokoła 19. zdw 72 190

Skład
rzeźnicki, warsztat, kompletne urządzenie zaped elektryczny. — przyjeździe mniejsze mieszkanie korzystnie sprzedaje. Zgłoszenia „Pawilon” Marszałka Focha 15. zdw 72 192

Maszyny
do pisania dobre okazynie z gwarancją od 80 zł. nowe od 550.— S. G. i S. Ka. Poznań. Aleje Marcinkowskiego 23. zdw 72 120

Biuck
6 osobowy limuzyna prawie nowy sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 165

Parcele
zupełnie bezplatnie uzyskać możez. — Hekowski, Gąsiorowskich 11

„Antyki”
meble używane sprzedaje. kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 615-55.361

Rowery
„Lucznik” i innych marek od 200 gotówka ratami. Rymkiewicz Wielkie Garbary 9. dw 3798

Gramofony — Płyty
Mechanizmy - Reparacje
po cenach najniższych F. Balon. Woźna 12 Pw 18 614-25.2

Maszyny
rzeźnicznie z zapędem motorowym korzystnie sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 71 926

40 gr
parcela pomiędzy Bukowska, Dąbrowskiego wpłaty 100 — Antonku Starolecze wszystkich dzielnicach Poznania Kredyt Budowa De-Ka Ha Aleje Marcinkowskiego 13 zdw 71 040

Pianino
sprzedam Poplińskich 12. m. 20. zdw 71 043

Dom mieszkalny
z placem i szopami w Kruszowicy korzystnie do nabycia. Obszar gruntu 4472 m kw. Zabudowania maszynowe 496 m kw. szopy 750 m kw. Cena według umowy. Wpłaty 20 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 928

Okazyjny sprzedaż
Dobre renunujące dom piętrowy z przyległymi 13 morg. piesznej ziemi natychmiast na sprzedaż w Krynin wprost od gospodarza 35 tys złotych J. Paszkowski, Krynin. Libelta 7.

Sealowe
futro damskie prama Petzolda. okazja 400 Latem najtaniej przefasonowuje. nowe na miarę wykonyje pracownia futer. Pawełek Ratajczaka 14. zdw 72 460

Skład
Instrumentów muzycznych 30 lat istniejący. sprzedam przy wpłacie 25 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 593

Złote
marki 4 260 sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 728

Tatrę
dwucylindrowa otwartą sprzedam lub zamienie na silniejsze najcenniejszy Forda nowszy typ. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 732

Nadzwyczaj tanio
sprzedam gabiny jadalne, sypialne nowoczesne oraz biurka. Szczaniecki Tama Gąbrowska 3. Piaskowa 3 telefon 39-77. zdw 71 746

Sprzedam
skład kolonialno-spożywczy i wyroby tytoniowe zaraz, mieszkanie przyjeżdze, dobra egzystencja w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 71 791

Szpagat żniwiarko-snopowiazalkowy
w dowolnych ilościach po zniżonych cenach oddaje Pieczyński, Poczta 11. zdw 71 868

Ford
osobowy limuzyna dobrze utrzymany sprzedaję Roskiewicz, Dąbrowskiego 81. Telefon 68-91. iw 8 488

Meble kuchenne
kupuje się najkorzystniej Łakowa 4a Stolarska. zdw 62 241

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Konecki — Piaskowa 3. kuchnie od 110 zł począwszy zdw 68 137

Samochód
limuzyna 5 osobowa elegancka. jak nowa marka francuska. sprzedam za bezcen 4 300 zł. Oferty Kurjer Poznański. zdw 70 333

Meble
tanie wprost z składnicy poleca K. Bakos ul. Wenecjańska 1. — Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 71 094

Kino
w Bydgoszczy na sprzedaż lub wdzierżawienia około 800 miejsc. specjalny nowy budynek. korzystna okazja. Impregnacja. Bydgoszcz. Marszałka Focha 4. zdw 71 288

Parcele
budowlane — lesne wraz drzewostanem 6 km od Poznania tanio. dogodnie warunki. — Informacje Biuro Majetności Aleje Marcinkowskiego 19 brama prawo. np 10 808

Gwoździe
Blachę cynkową
Okucia budowlane
Części piecownicze
tanie rozsprzedaje „Przewodnik” sw. Marcina 30 Pw 18 604-23.49

Nowy
Dom Komisowy Woźna 15. sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty Pw 18 605-55 277

Pianina Sommerfelda
znanej jakości po cenach zniżonych i na dogodnych warunkach poleca R. Sommerfeld skład fabryczny Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 15. nw 11 121

Skład papieru
najlepsze położenie do objęcia z towaram 1500. Zgłoszenia: Nietzscheński Zbazyński. nw 11 330

Skład
z 1 wielkim pokojem, nadający się dla wszystkich rodzajów kupiectwa zaraz do sprzedania z pięcioletnią podażką w wieku. Mrozek Ignacy, Wielkie Hajdoki, ul. 16 lipca 16 (Stacja). zdw 73 738

Pod wille
ogród ładnie położony, parkan ozdobny owoce, wartości 35 tysięcy złotych sprzedam lub zamienie ewentl. dopłata na gotowy obiekt Poznaniu lub okolicy. Zgłoszenia wyczerpujące do „Par.” Poznań, nr. 25.46. Pw 19 053-25.46

Manicury
olbrzymi wybór. Czysta Szkoła 11 Pp 18 601-22.183

Motocykle
Motocochy modele 1932 sprzedaje. Ceny zniżone. Koszczyński, Ogrodowa 15/16 Pw 16 045-16.42

Sprzedam
korzystnie wille i dom boczny w Swarzędzu nowo-budowana. — Oferty Kurjer Pozn. rw 6 373

Złote
monety tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 72 114

Dom
nowy 7 pokojowy Puszczykowo pod lasem sprzedam. Oferty Puszczykowo 85. zdw 72 112

Zamienie
parcelę centrum na inny obiekt. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 441

Skład
kolonialny, magiel, 2 pokoje kuchnia zaraz. Adres Kurjer Pozn. zdw 72 346

Plac
pod budowę korzystnie sprzedam. Dziennik Wierzbicice 3. zdw 72 285

Aparat Zeissa
fotograficzny doskonały z dodatkami sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdw 72 282

Kamienica
komfortowa nowo-wybudowana — wolna od podatku 34 ubikacje 10 piwnic zaraz na sprzedaż. cena 90 000, wpłaty 70 000. Zgłoszenia Kokot, Jarocin, Warszawska 4. nw 11 332

Skład
obuwia pracownia. towaram lub bez centrum Poznania przy ruchliwej ulicy sprzedaje korzystnie właściciel. Oferty Kurjer Poznański rw 6 394

2
dobrze umeblowane pokoje z całkowitem utrzymaniem lub bez u niem pani. Przemysłowa 40. m. 8. zdw 72 783

Wiolonczelę
tanie sprzedam. Bukowska 41. m. 11. zdw 72 957

Złote
dolary sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 72 640

Filmowy
aparatus 30 metr. do zdjęć ulicznych tanio sprzedam. Zgłoszenia „Par.” Katowice „Filmowy”. Pw 19 071-71.68

Skład
towarów kolonialnych wraz z detaliczną sprzedażą wyrobów tytoniowych i piwa w dużej wsi kościelnej sprzedam lub wdzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 644

Wózek dla chorego
w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zwierzynski Nowy Rynek 13 m. 2. Pw 19 060-25.57

Podwozie
Opla 8-20 oraz części oddam tanio. Kwiatowa 2 Standy. zdw 72 474

Fortepian
Steinway & Sons sprzedam. — Adres Kurjer Poznański zdw 72 461

Wóz
helke, szory sprzedam. Barański Fabjanowo. Kościuski 11. zdw 72 599

Dom
6 pokojowy na sprzedaż w Poznaniu. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 72 591

Dom
sprzedam 4 ubikacje ogród 1000 m² 6 000, wpłaty 4 700. Hudy. Ławica wieś. Piłsudskiego. zdw 72 463

Jadalnia
nowoczesna dębowa, zegar stojący sprzedam. Skarbowska 8 m. 6. od 1-4. zdw 72 460

Rower Rekord
wyscigowy do sprzedania. Piekary 16/17 m. 5. Oglądać w niedzielę. zdw 72 454

Wanne
do kąpiel i nasładowke prawie nowa tanio sprzedam. Marsz. Focha 66. I. mieszkanie 4. zdw 72 429

Domek
nowy z ogródkiem sprzedam podług umowy. M. Siwczak Ławica wieś. poczta Poznań I. zdw 72 427

Parcele
budowlana Chociszewskiego — sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 72 425

Dom
3 pokoje kuchnia 2 morgi ogrodu nadaje się na letnisko. Zabikowo ulica Długa 62. Stachowiak. zdw 72 525

Skład
piekarski, mieszkanie Oferty Kurjer Poznański zdw 72 524

65
morg prywatne gospodarstwo — dom 6 pokoi przy stacji, wpłaty 15 000, sprzedam. Staszewski, Pobiedziska Kazmierzewska 9. zdw 72 521

Lustro
kryształowe duże tanio. Kochanowskiego 17. m. 4. zdw 72 517

Parcel
największy wybór miejskich podmiejskich tanio. „Osadopol” — Rzeczypospolitej 9. zdw 72 510

Kiosk
sprzedam inwalidzie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 528

Pianina
znanych fabryk „Förster”, „Betting”, „Ecke” korzystnie (raty miesięczne). Sw. Marcina 22 (part. ter wyeokli). dw 3 959

Okazyjnie
na sprzedaż polierka na kulę, łożyska transmisja 350 cm dług. 40 mm, tarcze pasowe i łożyska, transmisja 4,5 śred. mm, dług. 4,5 metr. silnik Brown Boveri prawie nowy 27 KM 220/380 volt komplet. Zgłoszenia ul. Mickiewicza 18. m. 5. zdw 73 667

Skład
towarów kolonialnych wdzierżawie od 1 lipca rb. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 549

Maszyna
do szycia tanio. Woźna 1. m. 9. zdw 72 550

Wille
trzymieszkaniowa (10 pokoi) — sprzedam. Szamotulska 49. zdw 72 557

Drukarnię
skład papieru Poznań centrum sprzedam wpłaty 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 559

Sprzedam
restaurację i winiarnię dzień i noc otwarte, cena 25 000 zł lub zamienie na kamienicę albo folwark z dopłatą, hipoteka 100 000 zł na majątku 1 000 morg. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 637

Fiat
501 okazynie na sprzedaż. Zgłoszenia Górna Władza 114. kiosk. zdw 72 622

Restaurację
z ogrodem w Poznaniu sprzedam tanio. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 72 539

Nadzwyczaj tanio
młocarnia H. Lanz 60” młocarnia Marshall 60” 2 lokomobile Marshall rok 1904 i 1911. elewator 4 kola oferuje F. Kujański, fabryka maszyn. Toruń. Pw 18 979-64.156

Domek
dwupokojowy, kuchnia ogród korzystnie do nabycia. Filipiak, Poznań, stara Ławica. zdw 71 396

Majątek
800 morg dobrej ziemi sprzedam lub zamienie na mniejsze kamienicę, dopłata. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 654

Willa
8 pokojowa komfortowa. Cena 38 000 wpłaty 30 000 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 653

Pończochy Bemberga
2,25; 2,75; 3,25; złoty 3,45; strzałka 2,75; 3,50; złoty 3,90; 4,25; rekawiczki kremowe — 1,50; 2,25; 2,75; 3,50; kombinacje jedwabne 2,85; 3,85; koszule dzienne 1,25; 1,60; nocne 2,75; 3,50; torebki damskie, skórkowe modne 2,85; 3,50; nowocześ. 7,50; 8,75; parasole od 3,50; najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska ul. Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 72 674

Kuchnie
przenośne kafflowe sprzedam. — Wojciechowski, Woźna 16. zdw 72 628

Skład
towarów krótkich sprzedam. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 72 677

Kasę
pancerzną kociol centralnego ogrzewania systemu Rapid, rurami do ogrzewania ciepłarni lub wylki. Zgłoszenia Traugutta 32, mieszkanie 5. zdw 72 711

Skład
robót ręcznych, towarów krótkich przy ruchliwej ulicy na sprzedaż. powód choroby. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 719

Męski
gabinet dębowy stylowy tanio sprzedam. Polna 14 miesz. 12. zdw 72 728

Gospodarstwo
85 morg buraczanych, zabudowania pierwszorzędne, inwentarze, 4 konie, 16 bydła 20 świni, martry nowy nadkompletny powiat Leszno, cena 32 000 wpłaty 20 000. Rutkowski, Mickiewicza 28. zdw 72 720

Dom
restauracja sala trzymorgowym ogrodem przy kupnie wolny spiesznie na sprzedaż. cena 17 000, wpłaty 7 000, oraz wdzierżawie. Rutkowski, Mickiewicza 28. zdw 72 721

Fotele
kanapa, kluby, jak nowe, okazynie, Aleje Marcinkowskiego 3b, mieszkanie 21. zdw 72 726

Rower
mało używany tanio. Za Branka 13. m. 9. zdw 72 736

Cukiernia
pierzwoworzona w wielkim mieście powiatowym, dobrze prosperująca, sprzedam za 6000 zł. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 496/7

Pieska
szpica rasowego białego sprzedam. Telefon 70-82, zdw 72 884

Psy
młode rasowe bokserzy sprzedam. Wodzak, Łazienna 2 a, zdw 72 737

Wszelkie
maszyn i narzędzia szluskarsko-kowalskie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 647/8

Restaurację
centrum, mieszkanie, nowoczesnie urządzona, egzystencja zapewniona, sprzedam tanio byle zaraz. Kupujący może obić również bufet salowy. Adres Kurjer Poznański, zdw 72 668

85 groszy kąpielowe spodniki
kąpielowe całkowite od 1.75. Parasole pławowe od 8.90; skarpetki dziecięce od 0.85; damskie 0.50. Bezrękawniki jedwabne 2.75; bluzki jedwabne od 5.70; siatkiowe nowość 6.50; apaszki wełniane 2.75; jedwabne od 3.50; pantaloony jedwabne 1.45; Miloniz 3.25; największy wybór, najtaniej tylko w Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Poddelska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej, zdw 72 673

Wózek dziecięcy, piec
przenośny sprzedam. Zielona 1, m. 10, zdw 72 789

Pianino
krzyżowe czarne, dobre na sprzedaż. Skarbova 4, mieszka 8, zdw 72 756/6

40
pszennych, przedmieście Poznania budynek nowoczesny, kompletne inwentarze, 12 000, wpłaty 6 000. Mroczkowski, Żydowska 1, w łacijskiej Kramarska, r. w 6 337/8

Staro zaprowadzony
wyszynk wódek, destylacja w Poznaniu, sprzedam właściciel tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 377

Motocykl
rower fabrycznie nowy sprzedam niezwykle tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 968

Skład
delikatessowo-kolonjalny przy ul. Wrocieskiej sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 895

Dom
dobre renty 23 000 szybko sprzedam wpłata według umowy. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 888

Skład
kolonjalny towarami, maxtem. Poznaniu, 4 pokojowym mieszkaniem odnowiony. Adres wskaże Kurjer Poznański, zdw 72 986

Chłodnie Ulowe
do samochodów, blotki itp. wykonuje i naprawia wszelki rodzaj St. Gulczyński, Poznań, ul. Dolina 17, na rożniku ul. Szewalskiej, telefon 7552, zdw 72 995

Powielacz
marki „Stappeldruck” oraz mapy „Romera” prawie nowe sprzedam oglądać można Kiosk Marszałka Focha przy wjeździe Górnolaskiej, zdw 72 885

Wytworna
modna sylwetka może każda pani osiągnąć nabywając pas i biustonosz poszczepiałne w specjalnej wiedeńskiej pracowni ul. Szewalska 8, mieszkanie 10, II. piętro, zdw 72 883

Skład kolonjalny
zaprowadzony największy na przynajmniej miejscu większego miasta Wielkopolski z mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 875

Pianino
tanio sprzedam. Dąbrowskiego 65, parter prawo, zdw 72 867

Pianino
sprzedam. Kraszewskiego 13, mieszkanie 5, zdw 72 865

Parcele
budowlane przy Chociszewskiego i Palacza, korzystnie sprzedam właściciel, Górczyńska 30, zdw 72 917

ślubne
obraczki złote nowe fasony para od 12 zł poleca Chwilkowski sw. Marcina 40, zdw 72 906

Ważne
dla P. T. Kupców i Restauracji. Prima twarda oorki: kaszone kopa 4 zł musztard tanio dostarcza Pomorski Dom Delikatessów. Poznań, Pocztowa 30, tel. 2650, zdw 72 880

Salon
nowy okazynie tanio. Mickiewicza 5, m. 3, jw 3 507

Resztówka
200 mórg, ziemia buraczana, budynek jak nowy, dom 6 pokoi, żywy i martwy inwentarz kompletny, cena 63 000, wpłaty 35 000, reszta Bank Rolny, znaczek na odpowiedź. Strausz, Trzemeszno, nw 11 342

Motory
elektr. 220 volt, prad stały 10 KM, 3 KM, 1 KM, oraz wiele innych motorów sprzedam bardzo tanio „Frapol”, Działyskich 3, zdw 72 858

Okazjal
sypialnia mahoni i brzoza polewana tanio sprzedam. Skład Fabryczny, Stary Rynek 80/82, zdw 72 936

1,50 Bemberga
oryginalne 2.25, moty Bemberga 3.00, skarpetki 0.25, 0.35, 0.70, bielizna damska, mekska, kąpielowe, niemowlęce, bielizna lankusowa tylko tu najtaniej. Wielkie Garbary 10, uważać na numer, zdw 72 857

Sprzedam
sznucer Mandlicher z luneta Weelar tanio. Agencja Kurjera Poznańskiego, Krotoszyn, nw 11 339

Parcele
korzystnie na dogodnych warunkach sprzedam. Korpok, Krzyżowicki, Dąbrowskiego 7, jw 3 505

Motocykl
Ariel sportowy przyczepka lub bez sprzedam, lub zamienię na słabszy. Maszalarska 6, m. 5, 8-5, zdw 72 803

Ogródek działkowy
blisko Rynku Wildeckiego, ładnie urządzony, dużo róż, kwiatów i drzew owocowych sprzedam. Dolna Wilda 20, ogródek 124, zdw 72 812

Skład
narożnikowy, przy najruchliwszej ulicy Poznania (centrum) tania dzierżawa, nadający się na każdą branżę z towarami lub bez, odstąpię zaraz lub przyjmę wspólnika. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 820

Piekarnia
w najmniejszym mieście, w pełnym biegu, z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Cena ugodowa. Adres wskaże Kurjer Poznański, zdw 73 077

Powielacz
sprzedam. Wrocławska 15, m. 17, zdw 73 060

2 biurka
sprzedam. Wrocławska 15, m. 17, zdw 73 059

Zamienię
113 mórg dobrej ziemi z domem mieszka, w pow. Wągrowieckim, na 5-6 pokojową willę w Poznaniu. Adres wskaże Kurjer Poznański, zdw 73 054

Skład
nabiału, delikatessów centrum, większą ubikacją odstąpię zaraz. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 972

Okazja
samochód limuzyna Oldsmobile jak nowy, dobre warunki obszarć Piotra Wawrzyniaka 28/30, zdw 72 959

Rower
Dąbrowskiego 81, m. 2, zdw 72 958

Korzystnie
sprzedam kawiarnię cukiernię z pełną koncesją, bez konkurencji zara. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 955

Drukarnia
z maszyną popieszcza 70 x 100 korzystnie do nabycia. Oferty do Kurjera Poznański, zdw 72 952

Piekarnia
w Bydgoszczy zaraz do objęcia. Zgłoszenia Markiewicz, Gdańska 101, nw 11 346

Meble używane
kanapy, leżanki, lustra, obrazy, lampy, umywalnie, krzesła, garnitury gobelinowe sztucer, brązowa, maszynowa damska „Singera”, maszyn krawieckie, maszyni kuśnierskie, boksy, stoliki kawiarńiane marmurowe, siódło, dywany pluszowe, kokosowe, obudowania do zegara, 2 gotownie debowe, jedna biała elegancka oraz dużo innych przedmiotów od dawno do tania. Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 085-25.90

Dobra egzystencja dla marszantki.
Skład kapeluszy i towarów krótkich na prowincji, dzierżawa niską, cena 1000. Adres wskaże Kurjer Poznański, zdw 72 976

Wyjątkowo Tani!
ładny gabinet zł 600,— cena reklamowa, solidne wykonanie kolor czarny. Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 087-25.88

Okazjal
Sypialnia nowoczesna! pierwszorzędne wykonanie gruska afrykańska, wewnątrz mahoni tylko dla znawców cena wyjątkowa zł 2000. Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 088-25.87

Wspaniały gabinet męski dębowy
bogato rzeźbiony ciężki styl, biblioteka 2.30 mtr. jako nowy z klubami w skórze bardzo tanio Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 090-25.85

2 jadalnie luksusowe
bufety 2.60 mtr. stoły okrągłe na 24 osoby z witrajami, kredensami, zegarami Beckera po 10 krzesła i 2 fotele w skórze okazynie Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 089-25.86

Tereny
budowlane wszystkich dziedzinach korzystnie sprzedam. Jaskiewicz, Fredry 6, zdw 73 032

Skład obuwia
ewtl. z pracownią, towarami lub bez w centrum Poznania, świetna egzystencja dla fachowca, sprzedam korzystnie lub zamienię na domkę lub gospodarstwo. Obiekt ca 25 ty. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 822

Najtaniej — Jadalnia
dobrze utrzymana zł 600 kolor czarny, Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 086-25.99

Węgielki
do lamp łukowych, kilka tysięcy sztuk sprzedam za bezcen. „Frapol”, Działyskich 3, zdw 72 857

3500
butelek do piwa jak nowe z patentem i gumą sprzedam. Konsum Urzędników Polskich, Żupańskiego 1, zdw 72 946

Polowczyk
Tretotier, Dominikańska 1, m. 1, zdw 72 943

Autobus
Chevrolet jako ciężarówkę sprzedam 700,— Garaże Międzynarodowe, zdw 72 940

Szklanki szlifowane Kieliszki szlifowane Najlepsze Słoje
prima Alpaka — najtaniej tylko wprost Hurtowni Porcelany, Wrocieska 24 podwórze, zdw 72 936

Majątek
1.300 mórg prywatny, inwentarzem ze zbiorami pięknie położony, cena 130 000, wpłaty 70 000 zł, wprost właściciela. Oferty Kurjer Poznański, zdw 73 044

Szope
dobrze utrzymana, która można przestawić wielkością 35x15 m, obita deskami tanio sprzedam. — Sw. Marcina 73, skład, zdw 73 035

Radjodbiornik
czterolampowy ekranowany nowoczesny okazynie 150 zł. Maleckiego 19, m. 3, zdw 73 013

Biblioteka
170 zł, Dąbrowskiego 24, m. 13, zdw 73 012

Zakład fotograficzny
dobrze prosperujący sprzedam. Zgłoszenia pod ŻF, Ekspozytura Kurjera Poznańskiego, Gdynia, nw 11 351

5 KUPNA

Buldog
tresowanego kupię Oferty Kurjer Poznański, dw 3 958

Pianino
do lokalu za gotówkę kupię. — Oferty Kurjer Poznański, zdw 71 731

Maszynę
do pisania, tylko w dobrym stanie kupię. Oferty proszę skierować do Kurjera Poznańskiego, zdw 71 447

Samochód
używany otwarty do 4 osobowy nowego typu kupię. Kurpiński, Nakło „Skargi” 10, zdw 71 821

Parcele
Sołacz lub Grunwaldzka przy tramwaju kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 113

Wagę
od 25 kilo do 50 kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 71 757

Szucer
kupię. Adres Kurjer Poznański, zdw 71 696

Maszynę
do świec ósemkę kupię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 211

Gospodarstwo
średnie kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 482

Radjo
komplet kupię. Grodzki, Pocztowa 26, zdw 72 597

Gospodarstwo
ca. 50 mórg łąka, blisko Poznania, kolej, dobry dom, ogród kupię. Szczegółowe oferty bez pośredników Kurjer Poznański, zdw 72 448

Składu
z mieszkaniem na kolonijalkę. — Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 523

Kupię
wózek ręczny 2 kolowy w dobrym stanie. Skład Lakierów, Wielkie Garbary 39, zdw 72 514

Willę
pod Poznaniem kupię. wpłata 10 do 17 000, Wojciechowski, ul. Kuchanowskiego 24 — 8, zdw 72 526

Domek
czynszowy lub polewę kupię od gospodarza, wpłaty 15 000. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 642

Forda
reklamówka lub podwozie kupię. Gośliński, Poznań, Langiewicza 2, tel. 77-38, zdw 72 646

Kupię
50 okien pojedynczych, kasto-wość, 50 drzwi. Oferty z ceną Kurjer Poznański, zdw 72 682

Kupię
młynek do mielenia kości. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 741

Kupię
dwa 16łta metelowe w dobrym stanie. Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 753

Powózki
dobrze utrzymana kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 682

Wózki
dziesięć używane kupię Rezer. Szewska 11, narożnik Małych Garbar, zdw 72 871

Wózek - platformę
ręczny 4 kolowy kupię. Jasiak, Stroma 2 a, zdw 72 578

Fotograficzny
aparatus kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 73 001

Parcele
2 000 m² możliwość wodociąg, światła elektryczne, poszukuje. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 794

Samochód
używany osobowy autotankę lub ciężarówkę kupię. Oferty cena Kurjer Poznański, zdw 72 991

Pianino
kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański, zdw 72 806

Narybek
karpia tegoroczny kupię. Cene do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 909

Kupię
aparatus fotograficzny nowy „Kodak” 6x9, tylko okazynie. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 907

Prasę
do papieru kupię zaraz. Fraas Nast., ul. Wielka 14, Pw 19 079-25.72

Kupię
pieśka japońskiego. Władysław Jaroszewski, Wrocieska 6/8, zdw 72 835

100.000
cegły franko Poznań - Wschodni kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 838

Kupię
sypialnię, jadalnię (ciemną) używaną w dobrym stanie, podać cenę. Agencja Kurjera Poznańskiego, Krotoszyn, nw 11 338

Cyrkle
(wielkość komolet) cena. Kurjer Poznański, jw 3 501

Domek
lub willę, obreb Poznania, ewentualnie w budowie niewykończoną, ca. 20 000 gotówką. — Nadwyżka hipoteka. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 802

Willę lub dom
w Poznaniu lub okolicy, przy wpłacie 10 000,— reszta amort. hip. kupi etatowy urzędnik miejski. Oferty szczegółowe wraz ceną proszę skierować do Kurjera Poznański, zdw 72 804

Kupię resztówkę
około 100 mórg w ładnej okolicy. A. Groszy, Kraków, Filipa 5, zdw 73 075

Cukiernicze
formy na figurki gwiazdkowe, różne kupię. Oferty pod „Formy” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54, nw 11 345

Domek
w najmniejszym mieście z wołnym składem (ogrodem) wydzierżawie lub kupię blisko Poznania. Oferty do „Par” Aleje Marcinkowskiego II, pod 25.96, Pw 19 076-25.96

Meble używane! Przyjmuje w komis!
Jadalnie, sypialnie, gabinety mekskie, salony garnitury klubowe skórzane gobelinowe, pianina, dywany kilimy oraz najróżniejsze inne meble i przedmioty urządzenia domowego. Sprzedaż w krótkim czasie zapewniona. Warunki bardzo dogodne! Poznański Dom Komisyowy, Dominikańska 3, Pw 19 084-25.91

Domek
z ogrodem kupię bez pośrednictwa. Oferty Kurjer Poznański, zdw 73 031

Spawania
palniki, reduktor kupię. Suwałski Focha 72, zdw 73 024

Platformę
na 20 otr. i używany rower z motorkiem w dobrym stanie kupię. W. Latusek, Żerków, nw 11 368

Poszukuje
w Poznaniu składu z mieszkaniem nadającego się na kolonijalkę bez lub z urządzeniem. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 120, nw 11 360

Resztówkę
lub gospodarstwo 80 mórg, dobre zabudowania kupię najchętniej bliżej Poznania. Oferty Kurjer Poznański, zdw 73 048

Kupię
Forda otwartego okazynie mało używanego rocznik 1929, 1930, 1931. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 119, nw 11 353

Kupię
futro damskie mało używane. — Opie i cenę do Kurjera Poznańskiego, nw 11 355 także używany parawan i wannę gumowa lub płócienna do podróży.

6 KAMIENICE

Domek
willę, 5-6 pokoi, z ogródkiem, na przedmieściu lub koło Poznania, kupię wprost od właściciela. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 72 374

Sprzedam
dom nowy 2 piętrowy, Poznań, Lodowa 6, Zawartowski, zdw 72 892

Zarząd interesów, administrację domów
przyjmuje bankowo poważny, doświadczony Referencje. Gwarant. Łaskawe zgłoszenia proszę adresować: Warszawa, skrytka pocztowa 81, aw 11 203

Domek lub willę
w Poznaniu lub okolicy Poznania kupię. Wyczerpujące wiadomości do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 399

Dom - willę
nowa duża 12 tys. doch. sprzedam ewent. wezme jedno mieszkanie jako wpłatę. Oferty Kurjer Poznański, zdw 71 737

Dom
lub willę kupię. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 481

Nowy
dom w Poznaniu — bliisko tramwaju, sprzedam 88 500 zł z wołnem mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 587

Kamienicę
Poznań, Mickiewicza 3 i 4 pokojowe komfort sprzedam za zniżką i pół krotna, dzierżawę roczną ustawową. Dochód netto 12 % gotówką 95 000 reszta hipoteki amortyzacyjnie. Zgłoszenia bez pośredników Rolnik, Mickiewicza 17. I, zdw 72 449

Kupię
kamienicę nowoczesną w Poznaniu, wpłaty 35-40 tys. z amortyzacją. Oferty do Kurjera Poznański, zdw 72 431

Kamienicę
w Gnieźnie ul. Chrobrego kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 430

Hallo!
Nadająca się na letniisko willa nowa murowana, 5 ubikacji, 1 morgowy ogród owocowo-warzywny, wodociąg, kanalizacja, balkon, basen z wodotryskiem 2000 mieszkańców, tor kolejowy przechodzi przez wioskę, projektowany dworzec 20 minut od Puszczkiewa, kościół, szkoła w miejscu za 7 500 sprzedam. Ignacy Wawrzyniak — Wiry poczta Komorniki powiat poznański, zdw 72 563

Kamienicę
nowoczesną, centrum Poznania, wołnem 6 pokojowem mieszkaniem dochód brutto 1931, 20 200 sprzedam natychmiast gotówką. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 618

Willę
Łazarsz komfortowa sprzedam, zamienię na dom, dopłace 20 000. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 620

Willę
5-6 pokojową, tuż pod Poznaniem tylko korzystnie kupię. — Braun, Chelmońskiego 10, zdw 72 611

Administrację
domów przyjmie budowniczy poważny, doświadczony. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 750

Kamienica
przy ul. Wodnej blisko Starego Rynku z składami 140 tysięcy. — Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 751

Dom
z zaprowadzonym od 100 lat składem kolonialnym i restauracją na przynajmniej miejscu większego miasta Wielkopolski. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 874

Kamienica
piętrowa, 10 pokoi i skład na prowincji w rynku, korzystnie sprzedam zaraz z powodu wyjazdu. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 910

Kamienica
dochód 21 000, wpłaty 8 000 reszta amortyzacja. Jaskiewicz, Fredry 6, zdw 73 033

Kamienicę
Łazarsz, Jeżyce kupię bez pośrednika. Oferty Kurjer Poznański, zdw 73 030

Kamienicę
kupię z wpłatą 25-30 000. Oferty od właścicieli do Kurjera Poznański, zdw 73 029

Kamienica
czynsz 13 000, cena 90 000, wpłaty 30 000 zł (Łazarsz) Kamienica II, piętrowa, oficyna, 5 lokatorów duży ogród owocowy, cena 28 000, wpłaty 15 000 zł. Willa 6 pokojowa, 2 morgi ogrodu owocowego, 17 000, wpłaty 8 000 złotych spiesnie sprzedam „Pawilon”. Poznań, Marszałka Focha 15, zdw 72 859

Kamienica
ze składami, dochód 24 000, cena 200 000, druga dochód 14 800, cena 90 000, trzecia dochód 9 000, cena 72 000, czwarta dochód 10 500, cena 70 000, wpłaty korzystnie sprzedam Skotnicki, Wierzbicice 26, zdw 73 742

Kamienicę
nowoczesną z amortyzacją w Poznaniu, bez pośredników kupię przy wpłacie 40 tys. złotych. Warunek wolne 4-5 pokojowe mieszkanie. Szczegółowe ilości mieszkań, pokojów i t. p. pod F. Wika, Nakło n/N., Bydgoszcz, nw 11 357

7 PIENIADZ

Wspólnika
poszukuje zaraz lub później cichego lub czynnego z kapitałem 20 000 do 25 000 złotych do dobre zaprowadzonego przedsiębiorstwa handlowego i fabryki cukierków, które ma własne samochody Przedsiębiorstwo mieści się w własnych nieruchomościach i właściciel jest koncesjonariuszem Wołnego Składu Soli na większy powiat który przyznosi czystego zysku około 800,— 9 000,— złotych miesięcznie, który się dzieli także do połowy. Jako zabezpieczenie wkładu może być dana pewna hipoteka Zgłoszenia pod zdw 70 884 Kurjer Poznański.

Pokój
niekierujący, czysty, balkonowy (lazienka) z obiadem lub bez u samotnej osoby tanio do wynajęcia. Zupańskiego 13 m. 3.
zdw 73 079

Klatki
schodowej. Łakowa 21. II.
zdw 72 965

Pokój
ewentl. małżeństwu. Kopernika 4. m. 7.
zdw 72 963

Frontowy
z utrzymaniem dla 3 panienek. Strzelecka 18. m. 5.
zdw 72 966

Pokój
Młyńska 3. m. 8.
Pw 19 077-55.336

Pokój
czysty 1-2 panom - paniom - umebłowany elektryczność, wejście klatki schodowej. Skarbowa 18. skład kolonialny. zdw 73 027

Umeblowany
pokój. Św. Marcina 32. m. 7.
zdw 73 025

Pokoje
1 do 3 kompl. urządzone, nadające się również na biura adwokackie odnajmie. Młyńska 2. mieszk. 10.
zdw 72 822

Ładny
słoneczny. Wierzbiecice 6. mieszkanie 11.
zdw 72 824

Zupełnie
niekierujący. Chwaliszewo 25. mieszkanie 2.
zdw 72 827

Pokój
Śniadeckich 20. m. 8. zdw 72 855

Niedrogi
elektryczność. Trzeciego Maja 3 front III. pietro. zdw 72 933

Parterowy
jeden, dwa Wierzbiecice 13.
zdw 72 950

Pokój
wspólny, elektryczność, frontowy. Szkolna 3. m. 26.
zdw 73 003

Śródmieście
front, wykody, telefon, para. Góra Przemysłowa 4. I. ptr.
zdw 73 002

2 pokoje
jeden duży, frontowy, elektryczność, lazienka, telefon do wynajęcia. Gąsiorowskich 5. m. 6.
zdw 3 968

Solacz
Mazowiecka 62. pokój słoneczny, inteligentnemu panu. dw 3 969

Półwiejska
2. m. 6. utrzymaniem bez, także dni.
zdw 73 041

Pokój
Pocztowa 28. mieszkanie 8.
zdw 73 017

Umeblowany
Wierzbiecice 3. I. lewo.
zdw 73 015

Pokój
dwuosobowy z utrzymaniem 100 zł miesięcznie - bez. Małckiego 19. mieszkanie 3.
zdw 73 014

Jedno-
dwuosobowy wynajmie. Marcina 14. m. 9.
zdw 73 010

Panom
lub panienkom. Zielona 2. III. podwórze Niemier.
zdw 73 008

12 SZUKA POKOJU

Urzędnik
poszukuje pokoju. Oferty, cena Kurjer Poznański zdw 72 579

Próżny
pokój centrum osobne wejście potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 171

Poszukuje
2 próżny pokój zaraz do 50. miesięcznie niewysoko. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 608

Pokoju
próżnego od gospodarza poszukuje panią. Dzierżawę zgóry. Oferty z ceną do Kurjera Pozn. zdw 72 451

Niekierującego
centrum urzędnik kawaler lat 30 Oferty cena Kurjer Poznański zdw 72 502

Pokój
dla pana 25 - 30 śródmieście - może być dom ogrodu. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 551

Poszukuje
2-3 pokój próżny używaniem kuchni lub od gospodarza. Jezycach. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 630

Pokoju
stałego poszukuje w centrum, czystego, elektryczność, front, w lepszym domu od 15 lipca w cenie 30 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 718

Pokoju
umeblowanych poszukuje Drogowskaz. Kramarska 24. rw 6 395

Samotna
próżnego lub umebłowanego. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 399

Pokoju
umeblowanego, słonecznego, poszukuje spokojny pan. Oferty, cena opis do Kurjera Pozn. zdw 72 808

Pokoju
dobre umebłowanego bez pościeli niekierującego wejściem, najchętniej klatki schodowej szuka kulturalny pan. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 73 068

Poszukuje
pokoju. Oferty z podaniem ceny Kurjer Pozn. zdw 72 993

Stałego
25 zł choć bez pościeli. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 818

Pokoju
umeblowanego mekiego lub dwóch (jeden na biuro, telefon) śródmieście poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 969

Próżnego
używaniem kuchni, dolne miasto do 40 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 826

13 LOKALE

Wyrobów skórzaných
skład centrum Poznania sprzedam. Powód dział rodzinne. Zgłoszenia „Par” Aleje Marcinkowskiego 11. pod 55 391 Pw 18 618-55.301

Cztery
mniejsze ubikacje biurowe oraz trzy większe ubikacje, nadające się na biura i składnice. Ratajczaka 16 przy Apollo - wynajmie H Cegielski, Sp. Akc. Zgłoszenia - Górna Wilda 152, telefon 70-56. zdw 72 229

Skład z piwnicą
zaraz do wynajęcia Kamtaka 7. Zgłoszenia A. Dzikiowski. Leszno. Rynek 6. zdw 71 686

Skład
wolny. Dabrowskiego 4. gospodarz. zdw 71 663

Pokój
biura parter, oddam. Skarbowa 18. mieszkanie 4. zdw 71 790

Ubikacje
fabryczne mniejsze i większe centrum, korzystnie do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 099

Ubikacji
pod owocarnie może być sklepowa poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 332

Składziku
lub sklepu na kolonialną poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 600

Składnicy
powierzchni użytkowej 400-500 metrów kwadratowych na hurtownie spożywczo-kolonialną z dwoma pokojami na biura, stajnią i wozownią poszukujemy od 1 października. Spieszne zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 541

Poszukuje
składu próżnego małego przy ruchliwej ulicy w Poznaniu. Oferty do Kurjera Poznania pod zdw 72 562

Ubikacje
blisko Starogo Rynku na fabrykacje odda Karaś. Pocztowa 3. zdw 72 666

Duży i widny
5 pokojowy lokal dla celów handlowych lub przemysłowych do wynajęcia zaraz i tanio wprost od gospodarza. Ulica o bardzo ożywionym ruchu, w śródmieściu Poznania. - Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 11 334

Pokój
na biuro od 1. 7. 32. do wynajęcia. Woźna 14 b. I. m. 12. zdw 72 780

Składu
z mieszkaniami poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 784

Skład
oddam gospodarz. Długa 3. m. 9. zdw 72 846

Prasownia
dobre zaprowadzona do odstąpienia. Piotra Wawrzyńska 3. Jw 3 503

Poszukuje
ubikacji warsztatowej 80-130 mtr. kwadr. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 858

Lokalu
centrum, miasto na restaurację poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 005

Duża sala
oraz trzy pokoje z przynal. Al Marcinkowskiego 3. parter. na cele przemysłowe lub szkolne do wynajęcia. Zgłoszenia Izba przemysłowo-handlowa, ul. Mickiewicza 31. dw 3 976

Dwa
pokoje na biura. 27 Grudnia - czynsz za rok zgóry 2 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 020

2 ubikacje
biurowe śródmieście I. ptr. wynajmie. Zgłoszenia Pocztowa 28. m. 6. zdw 73 018

Telefonem
do wynajęcia. Marcina 14. m. 9. zdw 73 009

14 DZIERŻAWY

Śpiczlerze
stajnie i mieszkanie w rynku wydzierżawi firma Wl. Holdowski. Ostrow Wlkp. zdw 3 952

Rolnik
gotówka 20 000 poszukuje zaraz od właściciela dzierżawy korzystnej około 1 000 morg dobrej ziemi. Dworek parku Budynki dobre. Pośrednicy wykluczeni. Oferty „Par”. Rolnik za wodowę pod nr. 35.386. Pw 19 082-55.396

Zabudowania
fabryczne z donem mieszkalnym, podwórzem, na każdy przemysł do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 403

Willa
2-4 pokoje i kuchnia w pięknym ogrodzie od zaraz korzystnie do wydzierżawienia Jaszcakowa - Zabikowo. Komunikacja autobusowa co godzinę z Placu Drzewskiego zdw 71 740

Ubikacje
przemysłowe 60-1100 kw. jasne także kocioł parowy przy stałym wydzierżawieniu. ewentl. nieruchomości sprzedam. „Renoma” Wielkie Garbary 1. Pw 16 016-14.57

Wydzierżawie
duży plac przemysłowy z budynkami, garaże lub składy warsztat i kancelaria z trzech pokoi na Jezycach od lat dobrze zaprowadzony. Wskaże Kurjer Poznański zdw 72 470

Dzierżawy
1 200-1 500 morg poszukuje zawodowy rolnik z wplatą ca. 40 000 zł od zaraz. Szczegółowe oferty proszę składać pod zw 72 546 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego

Poszukuje
dzierżawy 500-1 000 morg ziemi bez inwentary (inventarzę oddam jako kaucję). Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 72 745

Stajnię
z górką do słomy wydzierżawie. Jezycyca 34. zdw 73 036/7

Wydzierżawie
skład z urządzeniem i pokój w dużej wsi kościół szkoła, stacja kolejowa w miejscu na dogodnych warunkach. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 72 178/9

Stary
zaprowadzony interes paszy kompletnie urządzony warsztat odda Jaskowska Strzelecka 14 a. zdw 72 804

Poszukuje
dzierżawy gospodarstwa od 50-70 morg przy Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 72 978

Warsztaty
garaże dla każdego przedsiębiorstwa do wydzierżawienia. Globisz. Kwiatowa 4. zdw 72 851

Dzierżawy
1 600 morg. objęcie 60 000. 900 - objęcie 30 000. 500 - objęcie 25 000. 200 - objęcie 8 000. - Jaskiewicz Poznań. Fredry 6. zdw 73 034

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Zęgiestów - Zdrój
Pensjonat „Warszawianka” Centrum zakładu. Nowoczesny komfort Ciepła i zimna woda bieżąca w pokojach. Ceny umiarkowane. zdw 3 958

Letnisko
Błotkowo, poczta stacja Lipno Nowe powiat Kościan urzeczono położone wśród pięknych lasów poleca pokoje obfitem utrzymaniem 4.50 złotych dziennie. zdw 72 197

Krynica
„Wielkopolska” „Drów Molenów” renowacja Ziemi Zachodniej Odrębne: internat w zboru panienek. Zadać prospektów. zdw 44 943

Poronin
pensjonat „Renoma”. Radio, biblioteka, gry towarzyskie. Utrzymanie pięciorazowe. Lipiec od 6 zł. zdw 69 188

Szczawnica - willa Szalay
centrum słoneczne pokoje balkon. pierwszorzędne utrzymanie. Ceny znacznie niższe. zdw 69 733

Pensjonat
„Helena” w Chałupach przeniesionym do Jastarni. Polecam pokój z całodziennym utrzymaniem. Ceny od 7 zł do 9, na lipiec. Adres Jastarna, pensjonat „Helena”. zdw 70 323

Wisła
Śląsk Cieszyński pensjonat „Zofjówka” poleca pokoje z utrzymaniem. zdw 70 053

Zęgiestów - Zorza
poleca pokoje schłodzone z balkonami już od 2 zł. Z utrzymaniem 6 zł dziennie. zdw 70 508

Rymanów - Zdrój
Pierwszorzędny pensjonat „Gozdawa”. Ceny znacznie niższe. zdp 70 804

Zęgiestów Pensjonat Alina
poleca tylko dla chrześcijan pokoje słoneczne z wykwintnym utrzymaniem, ceny niższe. Sezon do końca września. Zadać prospektów. zdw 71 660

Letnisko
Majątek ziemski wśród gór, lasów jezior najpiękniejszej okolicy Szwajcarii Kaszubskiej przyjmie gości. Sport wodny. Wyborna kuchnia Calkowicie utrzymanie dziennie 8 zł. Pierwszorzędne referencje. - Zgłoszenia przyjmujcie: Majątek Dolna Brodnica, poczta i tel. G. Brodnica (3) pow. Kartuszy (Pom.) stacja kol. Kartuszy dp 3726

Zakopane - Bristol
Najtańszy luksusowy hotel-pensjonat. Pokoje od 2 zł - z utrzymaniem od 2 zł 12. Idealne warunki wypoczynkowe. W sezonie codziennie dancingsy w ogrodzie lub na sali Chorych bezwzględnie nie przyjmujemy. dw 3 854

Rabka
Pensjonat „Helios” komfortowy. Ceny przystępne. Oktawia Piechocka. Telefon 70. nw 11 066

Truskawiec
Ziemiański pensjonat „Krzysz” położony centrum. Zarząd zeszloroczny. Pw 18 589-21.84

Rabka
pensjonat „Porebianka” blisko lazienki poleca pokoje słoneczne. Utrzymanie pierwszorzędne. Ceny stosowane do obecnych czasów. nw 10 829

Rabka
Zdrój Willa „Japonka” poleca pokoje z utrzymaniem po cenach niskich we wszystkich sezonach. nw 10 830

Hel
„Kujawianka” znany z dobrej kuchni pensjonat Marij Dabrowskiej. Opieka dla młodzieży. Pw 18 636-62.230

Pokój
leśniczówka nad Wartą, wynajmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 568

Letniska
las, owoc. możliwość wędkowania. szukam z żoną - dzieckiem. - Oferty Kurjer Poznański zdw 72 447

Ciechocinek
„Willa Samotna” dla chrześcijan, położona w najzdrowszej dzielnicy. blisko lasu sosnowego. Pokoje z pościelą lub bez. Stalowanie na miejscu według życzenia; używalność kuchni wspólna. nw 10 871

Letniska
we dworze kuchnia smaczna 4 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 044

Inowrocław
dwuosobowy pokój kuchnia na wakacje tanio. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Inowrocław. Kiosk. nw 11 522

Pokój
kuchnia przy jeziorze, lasie okolicy Sleszewa na letnisko od zaraz do wynajęcia. Informację udziela Pakulski, Górna Wilda 113 Poznań. zdw 72 493

Letniska
spokojnego poszukuje pan. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 480

Puszczykółko
nr. 66 I. prawo. pokoje z utrzymaniem i bez do wynajęcia. zdw 72 534

Kobylnica
W willi przy dworcu i lesie są jeszcze pokoje z dobrem utrzymaniem do wynajęcia. Zgłoszenia: Kobylnica, willa 42. zdw 72 552

Jezioro
las, mieszkanie, dwu - czteropokojowe, umebłowane (pianino), ogród wynajmuję pod Poznaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 634

Letnisko
Chodzież przy lesie jeziorze 4 zł dziennie na lipiec, sierpień. Informację Związek Pracowników Kwiecieńskich, Poznań Podgórna 12 b. zdw 72 652

Szukam
dla całej rodziny na 2 miesiące letniska. Warunek - blisko Poznania, w pobliżu lasu i wody i dobre utrzymanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 697

Puszczykółko
47 willa Zofia, urocze położenie, las, woda, spokój, pokoje słoneczne, werandy. Kuchnia zdrowa. zdw 72 685

We dworze
przyjmuje młodzież. - Okolica piękna lasy, woda blisko Poznania. 80 zł miesięcznie. Informacje - Wyspiańskiego 11, mieszkanie 5. zdw 72 672

Mosina
dwupokojowe las woda. Schildknecht. Poznań Mielżyńskiego 22 zdw 72 716

Puszczykółko
pokój wolny. Zgłoszenia Puszczykółko 36. zdw 72 723

Strzeszynek
Poznań, stacja Ławica. Pokoje z obfitem utrzymaniem 5 zł. Ogród las, jeziora, radio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 740

Letnisko
Batorowo, 18 km od Poznania. Dojazd autobusami. Willa skanalizowana na górze, nad jeziorem, słoneczna piękny park, tenis, las, plaża, łódki, rybołówstwo. - Kuchnia pierwszorzędna, ceny niskie dla rodzin ustepstwa. Telefon, kociołki miesiąca. Zgłoszenia Drows Uderska, Poznań, Mielżyńskiego 26/27, telefon 2304. zdw 72 878

Puszczykółko
umeblowany domek. Poznańska 53 do wynajęcia. zdw 73 007

16 OSOBISTE

Francuskim
władający osoby poszukuje celem wspólnego przygotowania ułatwienie natury zawod. wykształcenie obojętne Oferty Kurjer Poznański zdw 72 201

Zaginiony
akademicki dowód osobisty nr. 11 565 unieważniam. L. Mizgajski. zdw 72 150

Unieważniam
zaginiony dowód osobisty oraz polise, Joanna Rauhut Zupańskiego 2. zdw 72 445

Złotowłosa
Kazie prosi rzeźnik o adres do Kurjera Pozn. zdw 72 676

Panienka
lat 22. poszukuje towarzyski, celem wspólnego spędzenia wakacji w lipcu nad morzem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 774

21 ZGUBY

Polowczyk
Gryfon brzozywy. długie owłosienie zaginal. Uprasza się o oddanie za wynagrodzeniem ul. Dabrowskiego 39 I. telefon 62-33. zdw 72 415

22 ROZMAITE

Chorzy
na watrobe, kamice żółciowa żółtaczka, nerki, pecherz płuca, gardło, bezsenność nerwy serca, artretyzm reumatyzm, ischias, otłoczenie zaburzenia żołądkowo-kiszkowe, wadliwa przemiana materji, otrzymują na zadanie bezpłatnie pouczającą broszurę „Kuracja ziołowa” Magister Wolski, Warszawa, Złota 14. nw 11 311

Meble
tanio naprawi, odnawia, również fortepiany poleruje Stolarnia Górna Wilda 24. zdw 70 394

Artystka malarka
poszukiwana. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 899

Gwarna 20 Woźna 12 Podręczniki
szkolne i uniwersyteckie kupuje płać najkorzystniej. zdw 70 861

Koldry
przerabiam poszywam nowe. - Smoczyńska. Kwiatowa 8. zdw 72 213

Para
konie woźnica do dyspozycji. - Oferty Kurjer Poznański zdw 72 131

Koncesji
z wyszynkiem na miasto Poznań poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 701

Dla naszych Milusińskich
Bielizna niemiecka wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadezwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 19 616-24.5

Fotografie
Bracia Pecharcy Aleje Marcinkowskiego 8. Ceny na portrety niższe 50%. dw 2430

Krawcowa
szyje ładnie, tanio. Św. Józefa 6. parter. prawo. zdw 72 968

Restauracja Silesia
Aleje Marcinkowskiego 5. poleca smaczne obiady z 3 dań 90 gr. kolacja 80 gr. zdw 72 833

Chiromantka
z długoletnią doświadczoną praktyką, przepowiada przyszłość, tarot, fizioognomja, grafologji, fotografii i kart. Liczne podkiekowania. Przyjmuje od 10-1 i od 3-8 wieczór. Franciszka Ratajczaka 15. mieszkanie 10. II. pięt. I. wejście w Pasażu Apollo, prawo. zdw 72 937

Futer
naprawa, modernizacja. Wierzbiecice 13. m. 3. zdw 72 949

Trykoty
kapielowe, mekie, damskie i dziecięce w wielkim wyborze po cenach niskich poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 3. Pw 18231-20.53

Na wyjazd
niezbędne garsonki swetry, jumpy, pulowery, kostjumy kapielowe itp. również przeróbki wykonuje „Tricot”. Pocztowa 23. Pw 18 612-23.144

5 zł
strojenie fortepianu. Zgłoszenia Kraszewskiego 11. „Drogerja”. Jw 3 487

Tapety
wybór wielki, niskie ceny. I. Szymański, Kcynia. nw 10 922

Pluskowy
z zarodkami wytepliam radykalnie wydmieniem gazami trującymi. Tępie szczyry, robactwo z powodzeniem tamo. Wawrzynek (Amicus Następcą). Rynek Łazarzski 4. mieszkanie 4. zdw 37 030

Dzwon
25-20. Posłańcy „Express” załatwiają wszystko. 27 Grudnia 16. zdw 60 549

Dr. W. Bernacki
lekarz przyrodnik homeopata Poznań-Winiary Leonarda 1 telefon 2002 przyjmuję teraz również przed południem. zdw 70 780

Obiady
krowcowe, smaczne, cena niższa. Wały Zymuntta Augusta 1 m. 8 (narożnik Marcina), zdw 71 318

Suknia
jedwabna 15.-. Matejki 39. mieszkanie 3. Kapoczyńska. zdw 71 804

Szyje
szybko, tanio kraj pierwszorzędny. Wierzbiecice

Kupiec

zamężny lat 41, chciałby poznać panią do przystojną, zgrabną, mądrą, inteligentną, rodzinną. Cel matrymonijalny, pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty wyszczepiające fotografiami do Kurjera Poznańskiego zdw 71 817

Panna

skromna, inteligentna, zgrabna, wesela. lat 42, poszukuje odpowiedniej znajomości panów, najchętniej leśniczego, administratora lub urzędnika gospodarczego. Wdowy z dziećmi nie wykluczone. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 127

Dia

syna rzym. kat., lat 27, posiadającego realność z większym przedsięwzięciem fabrycznym w mieście powiatowym, dobrze prosperującym, wartości 90 000 zł. Poszukuje żony z odpowiednim majątkiem. Pośrednictwo rodziców i krewnych pożądaną. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 765

Kawaler

kupiec solidny właściciel większych obiektów handlowych, zamężny, pragnie nawiązać znajomość z panną z odpowiednim majątkiem i wykształceniem, celem ślubu. Panie tylko poważnie myślące uprasza się o łaskawe podanie swego adresu oraz fotografii którą się zwraca. Sprawy traktuje się bardzo poważnie. Pośrednictwo rodziców lub krewnych mile widziane. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 71 930

Panna

lat 29, religijna, coślowlak, majatku, pozna panna urzędniczka. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 267

Panny

mb bezdzietnej wdówki, która była dobrą matką dla 2 dzieci lat 10, szuka urzędniczki kolejącej w czterdziestoletniej. Majątek dla wspólnego dobra pożądaną. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 72 853

Młody

lekarski otwierający samodzielną praktykę, pozna zamężną pannę z dziećmi, fizycznie i duchowo. Zgłoszenia tylko z fotografiami, która się zwróci Kurjer Poznański zdw 72 559. Cel matrymonijalny.

Blondynka

wesoła, sympatyczna z kompletną osobistą wyprawą, urządzeniem, dwa pokoje, kuchnia, pozna inteligentnego pana na dobrym stanowisku. Cel matrymonijalny. — Oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 72 486

Panna

lat 23, inteligentna, przystojna, posag 150 000 złotych widuje zamężną za pana posiadającego poważne przedsiębiorstwo najchętniej właściciela młyna parowego. Zgłoszenia: Mrówka Piotr, — Ostrów (Włkn), Kościuszki 2, zdw 72 487

Wdowa

lat 37, inteligentna, posiadająca interes szuka męża. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 598

Urzędniczka

na stałe posiadanie po trzydziestoletniej znajomości pana najchętniej urzędniczka. Wdowiec z dzieckiem nie wykluczone w celu matrymonijalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 515

Krawcowa

wysoka, przystojna, inteligentna, lat 32, biedna, pozna pana wysockiego. Cel matrymonijalny. — Oferty Kurjer Poznański zdw 72 650

Kawaler

posiadający kilka tysięcy gotówki, szuka żony do lat 35, zamężnej, do handlu żywnościowego, chętnie krawcowa. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 624

Panna

krawcowa z wyprawą 2 pokoje, kuchnia, pozna solidnego pana 30—37 lat inteligentnego religijnego rzemieślnika lub urzędnika na stałe posiadzie. Cel matrymonijalny. Poważne oferty proszę Kurjer Poznański zdw 72 590

Dwie studentki

bardzo przystojne, zamężne, poszukują odpowiednich towarzyszy życia. Cel matrymonijalny. Rzecz traktujemy poważnie. Oferty z fotografiami kierować Kurjer Poznański zdw 72 507

Biuro

„Rekord” załatwia sprawach matrymonijalnych. Skarbowa 15, telefon 40-18, zdw 72 730

Zegarmistrza

dobrego fachowca religijnego i trzeźwego pozna panna lat 25 w celu matrymonijalnym. Otrzymać zaprowadzony sklep w mieście powiatowym w Wielkopolsce. — Oferty Kurjer Poznański zdw 72 770

Wdowiec

lat 38 z dziećmi 5 i 8 lat na stanowisku z własnym zabudowaniem poszukuje panny względnie wdowy bezdzietnej w celu matrymonijalnym. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 771

Wdowiec

40 inteligentny z komfortowym mieszkaniem poszukuje panna posiadającą sklep lub jakie inne przedsięwzięcie. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 937

Wdowiec

szuka żony młodej, religijnej, współczującej. Poważne oferty Kurjer Poznański zdw 72 918

Młoda

inteligentna panna, szuka znajomości kulturalnego towarzysza do lat 37. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 970

Kawaler

lat 36, b. oficer, inwalida wojenny, pozna panna, posiadająca do 15 000 w zł, inny majątek potrzebny do powiększenia hurtowni tytoniowej. Cel matrymonijalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 772

Kawaler

lat 27, posiadający 2 000, zapozna szybko zdecydowana panna, gotówka 1 500. Cel matrymonijalny. Pośrednictwo wychycone. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 981

Kawaler

wiek średni, drogerzysta, inteligentny, dobrej rodziny, szuka żony młodej panny, lub wdówki, posiadającej przedsiębiorstwo lub gotówkę. Upraszam o podanie do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 814. Pośrednictwo krewnych pożądaną.

Kawaler

lat 28, rzemieślnik samodzielną, dobry fachowiec, pozna panna religijną gospodarną z posagiem w stosownym wieku. Cel matrymonijalny. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, nw 11 862

Żony

szukam dla brata kulturalnego, kawalera, kupca po trzydziestoletniego charakteru, posiadającego 250 000 złotych gotówki. Reflektuje się na pannie zgrabną, kulturalną, córki właścicieli większych obiektów. Łaskawe zgłoszenia do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr 55 390. Pw 19 051 55 389

Mego przyjaciela

przystojnego kawalera po trzydziestu (akademickie wykształcenie — poważne stanowisko) o wysokiej kulturze duchowej pragnie zapoznać z panną z zamężnego domu lubiącą zacisze domowe. Cel matrymonijalny. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego, zdw 72 864

Wdowa

brunetka przystojna, sympatyczna, lat 32, czteropokojowe mieszkanie szuka inteligentnego wzorowego męża, dobrą egzystencją. Poważne oferty Kurjer Poznański zdw 73 039

Przystojna

inteligentna wdówka lat 50, właścicielka większej kamienicy, widuje zamężną. Panowie na wyższym stanowisku mają pierwszeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 022

Panna

przystojna, inteligentna, lat 28, posag 100 000 poszukuje znajomości panów na wyższym i odpowiednim stanowisku, cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 73 021

Kawaler

z wyższym wykształceniem, chemik-piwovar, poszukuje współczującej z kapitałem do 50 000 zł celem kupna browaru. Ożenek nie wykluczone. Oferty pod „Wyjątkowa okazja” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54, nw 11 850

NAUKA

Kursy

stenografii pisaną na maszynie rozpoczynam 5 lipca. Kantata I II. p. zdw 71 474

Kursy handlowe

Tadeusza Preisza Ratajczaka 29, 2 lipca, zdw 72 034

Student

filozofii wyjeżdża na wieś celem udzielania lekcji, zakres gimnazjum. Adres: Arystydes, Poznań, Dom Medyków, zdw 71 479

Żeńskie

Kursy Techniczne

(budowlane), Poznań Kraszewskiego 17, m. 15, przygotowanie średnie (szesćklasowe). Urzędnikom 75 % zniżka. Pw 18 981-55-340

Student

rutynowany korepetytor przyjmie mile kondycje na wsł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 72 569

Kursy

stenografii, pisaną maszyną — księgowości rachunkowości korespondencji rozpoczynam 4 lipca, Tyran — Zaworska, Strzalecka 33, Plac Światokrzyski, zdw 70 472

Ośmioklasista

poszukuje korepetycji, innego zajęcia za utrzymanie czas wakacyjny. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 769

Poszukuje się

na wieś od 1 września nauczycielki do 2 dziewczynek do 2 gimnazjalnej. Konwersacja francuska pożądana, konieczna kilkoletnia praktyka i pierwszorzędne referencje. Zgłoszenia z podaniem warunków i kopią świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zdw 72 492

Gimnazjastów

przyjme. Dom inteligentny, katolicki, pomoc w nauce, utrzymanie 90. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 522

Niemieckiego

lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki katolik. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 505

Kto

nauczy cudzoziemca mówiącego także po niemiecku przedko i dobie polskiego. Oferty zdolnych panów z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 72 657

Niemieckiego

francuskiego tanio. Oferty Kurjer Poznański, rw 6 358

Kroju

szycia wyuczam w 2 miesiącach. Węty Królowej Jadwigi 3 s. mieszkanie 3, zdw 72 888

Maturzysta

poszukuje kondycji w okolicy Poznania, przygotowany do gimnazjum. Dobre polecenia. Wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 825

Matematyki

udziela podczas wakacji magister tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 73 062

25 MUZYKA

Dyrygent

obejmie chór względnie orkiestrę. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 409

Duet

pierwszorzędny, — fortepian i skrzypce z najnowszym repertuarem potrzebny 1. „Hala Tatrzańska”, ul. Noskowskiego, zdw 72 554

Perkusista,

skrzypce — potrzebny pierwszorzędny, poszukiwani Oferty Kurjer Poznański zdw 72 889

Rutynowany saksofonista

(oboj, klarinet) wolny. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 934

Gabinet męski antyczny mahoniowy

2 szafy, kanapa, stół, biurko, stolik do kart, 5 foteli, 4 krzesła, niebieskim adamaszkiem pokryte. — Bardzo dobrze utrzymane okazuje się Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 19 091-25-84

26 ROZRYWKA

Czytanie

W Wypożyczalni książek Z. Hulanickiej wszystkie nowości polskie, francuskie, książki dla młodzieży. Na wakacje abonament żoniony. Dąbrowskiego 1 nar. Jasnej otw. 9—6-tej Pw 18 561-21-62

Biała Niewolnica

Liana Hald, Włodzimierz Gajdarow. Kino Wilsona, Łazarz, zdw 72 508

Kino Teąza

Bogini Pokus, zdw 72 724

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kupiec - hurtownik

branży spożywczej prosi o oferty Gdynia, skrytka pocztowa 181, dw 3907

Kierownicza gospodarcza

poszukuje posady do sanatorium, zakładu leczniczego, internatu, pensjonatu lub innej instytucji społecznej. Świadectwa i referencje bardzo dobre, długoletnia praktyka, wiek średni, dobra prezencja. Wymagania skromne. Kościan, Smiglewska 7 m. 2, zdw 72 028

Francuska

wykształcona kulturalna szuka posady do dzieci wieku szkolnym od 1 września. Oferty Kurjer Poznański zdw 70 799

Bufetowa

poszukuje posady od 1 lipca jako bufetowa. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Guizno 118, nw 11 350

PP. Ziemianieł

Student U. P., energiczny korepetytor przygotowuje skutecznie do IV kl. gimn., włącznie. (Łacina, niemieckie, francuskie.) Może równocześnie pracować w administracji majątku (ma 2-letnią praktykę). Wymagania umiarkowane. Polecenia bardzo dobre. (Ziemian). Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 70 800

Student farmacji

szuka praktyki bezpłatnej na czas wakacji w Poznaniu ewent. poblizu. Oferty Kurjer Poznański, zdw 70 067

Magistra farmacji

z czteromiesięczną praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 71 819

Biuralistka

masyżystka szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdw 71 783

Panienska

poszukuje posady do dzieci z szyciem. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 883

Bona

wychowawczyni, dobra uczciwa, młoda, poszukuje posady od 1. VII, lub później. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 041

Bona

z kilkoletnią praktyką przy starszych dzieciach i niemowlątach, szycia, pomoc w nauce i gospodarstwie poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Zygmaniak, — Bydgoszcz ul. Brzozowa 58, dia M. K., zdw 72 117

Nauczycielka

szuka posady wychowawczyni ewent. przyjmie posadę biurową ukończona szkoła handlowa. — czteroletnia praktyka biurowa, język polski i niemiecki, wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 102

Inżynier

poszukuje posady kasjera, przedstawiciela i t. p. Gwarancja hipoteczna do 50 000 zł. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 028

Nauczycielka

energiczna, przyrodnicza, uniwersyteckie wykształcenie pełne kwalifikacje, praktyka, poszukuje posady w szkole średniej, przygotowawczej Poznaniu lub w poblizu. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 442

Praczką

dzieci, uczciwa szuka prania 4 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 446

Ekspedjentka

dzieci z branży rzemieślniczej z kasałkowścią poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 435

Starsza

osoba łagodna przyjmie posadę do pielęgnowania chorej lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 437

10 000

zabezpieczenia lub 300 zł kaucji złote za posadę inkasenta i t. d. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 72 438

Sierota

uczciwa, z dobrą świadectwami poszukuje posady do dzieci i wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 423

Panienska

szuka posady do dzieci lub prac domowych. Zgłoszenia Skład Komisowy Ślusarska 3, zdw 72 518

Przyjmę

posadę maszynistki, kancelistki, posiadam długoletnią praktykę, poważne referencje. Kurjer Poznański zdw 72 516

Służąca

z gotowaniem, do wszystkiego, dobre świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 930

Dziewczyna

wiejska samodzielną gotowaniem, dobrą świadectwami i poleceniami poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 460

Apiekerski

asystent praktyka przyjmie posadę, zastępowo, warunki skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 475

Dziewczyna

uczciwa, pracowita, gotuje smacznie, szuka posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 878

Młoda

biuralistka pragnie pracować w jakimkolwiek biurze najchętniej u adwokata jako początkująca za wynagrodzeniem z 30 miesięcznie. — Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 606

Dziewczyna

czysta, sumienna, szuka posady do wszelkich prac, z dobrem gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 588

Na wsi

szuka posady biuralistki. Zajmie się także gospodarstwem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 457

Korespondent

samodzielną poszukuje posady. — Perfect niemiecki, francuski, angielski, księgowość, maszyną. — Studia handlowe w Ameryce — praktyka we Francji i Polsce. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 452

Panienska

lat 22, umiejąca szyc, kochająca dzieci, poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 575

Magister

farmacji z trzyletnią praktyką poszukuje stałej posady lub zastępowo. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 72 337

Asystentka

dentystyczna poszukuje posady z małym wynagrodzeniem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 230

Czeladnik rzemieślniczy

z porządnej rodziny zwolniony od wojska z dobrą świadectwami poszukuje stałej pracy zaraz lub później miejscowość obojętna. — Na żądanie złote kaucje. Łaskawe zgłoszenia uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 72 142

Ogrodnik

samojtny pracowity poszukuje posady zaraz lub 15 lipca. Zgłoszenia: Garaszewo, Jankowicki poczta Krzesin, zdw 72 351

Księgarz

20 lat praktyki w sortymencie, znajomość języków obcych szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański, zdw 72 494

Inżynier

poszukuje posady kasjera, przedstawiciela i t. p. Gwarancja hipoteczna do 50 000 zł. Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 479

Samotna

kulturalna, wiek średni, przyjmie zaraz domem na wsi, jako towarzyszką, opiekunką starszej pani — da opiekę dzieciom u wdowca, wymagania skromne. Zgłoszenia — Kościan, Smiglewska 7, Piotrowicza, zdw 72 029

Dyplomowana

Wzwyż Szkoły Handlowej dwa lata prawa, 1½ roku praktyki poszukuje posady. — Wymagania skromne. Oferty Kurjer Poznański, zdw 72 200

Egzaminowana

Poszukuje się spadkobierców po Walentym Marcinkowskim

urodzonym w Poznaniu w roku 1859, zmarłym w Ameryce w roku 1931. Najbliżsi krewni winni zgłosić się pod adresem S. Kocan, Fredriksbergsgatan 6-8, Malmö (Szwecja), dw 3955

Ekspedjentka
młodsza z branży kolonialnej nawskroś ucziwa pelecenie bardzo dobre, poszukuje posady za skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 843

Dziewczyna
starsza, pracowita, szuka posady do wszystkiego z gotowaniem, miejscowość obojetna od 1 lipca. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 845

Służący
lat 25, poszukuje posady, posiadając chlubne świadectwo, znając palenie centralnego ogrzewania. Przyjme także stróżówkę. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 73 061

Biuralistka
młoda, inteligentna z ukończoną dwuletnią szkołą handlową i praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 058

KUPIEC
samodź. z branży wódczankolony, doświadczony fachowiec zna się na pracach biur., Pomorzanin, włada dobrze jęz. polskim i niemieckim w słowie i piśmie, przyjmie jakąkolwiek kład posadę. Kaucja do dyspozycji. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 15078

Posługi
lub jakiegokolwiek zajęcia poszukuje Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 72 849

Dziewczyna
ucziwa przyjmie posadę do wszystkiego, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 796

Panienska
do dzieci i prac domowych z praktyką szuka posady. Zna hafty, cokolwiek szyć. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 810

Kasjerka, stenotypistka
znająca się w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady. Wynagrodzenia skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 818

Kupiec,
energiczny, zdolny obojętny z książkowicą i prawem handl. posiadający nieco kapitału poszukuje odpowiedniego zajęcia, przedstawicielstwa, kierownictwa lub zawiadowcy Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 821

TEATRY

Teatr Polski: Dziś i codziennie rewja „Walter i Ska” w wykonaniu zespołów „Morskiego Oka” i „Wesołego Wieczoru” z Warszawy.

Teatr Nowy: Dziś — „Bank Nemo” z Jerzym Leszczyńskim.

Niedziela, 26. 6. — „Bank Nemo” z Jerzym Leszczyńskim.

Poniedziałek, 27. 6. — „Miłość już nie w modzie”, — premjera — z Jerzym Leszczyńskim.

Wtorek, 28. 6. — „Miłość już nie w modzie”, z Jerzym Leszczyńskim.

Teatr Letni (Plac Nowomiejski 5, tel. 29-08). W czwartek, 23 b. m., otwarcie sezonu. Codziennie: „Teś szaleje”. Ceny od 1-3 zł.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Zbieg”.

Aurora: Patachon i Albertini.

Colossem: Harold Lloyd się żeni.

Corso: „Złoto Kalifornii” i „Róża ulicy”.

Metropolis: „Tragedje amerykańskie”.

Muza: „Kapitan gwardji królewskiej”.

Odeon: „Trójka”.

Orzeł: „W niewoli u szeka” i „Na tropie przestępcy”.

Renaissance: „Kłamiesz kobieto” i „Diabełek”.

Rozy: „W pogoni za narzeczoną”.

Slinks: „Gielda Mitości” Marleny Dietrich.

Słońce: „Puszcza”.

Tęcza: „Bogini pokus”.

Wilsona: „Biała niewolnica”.

Panienska
z porządnej rodziny zna język niemiecki, chciałaby dokończyć naukę kwiaciarstwa ma rok nauki poza sobą od 1. lub 15. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 72 553

Szofer
obojętny dobrze w swym zawdzie z prawem jazdy na wszystkich maszynach, trzeźwy poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 613

Szukam
posady inkasenta, woźnego, portiera, kaucja 1000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 734

Kasjerka
znająca wszystką pracę biurową ekspedycje, język niemiecki poszukuje osady najchętniej w prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 556

Zecer młodszy
bez pracy posiadający wzięcie na utrzymaniu przyjmie posadę skromne wynagrodzenie Oferty Łaskawe Kurjer Pozn. zdw 72 500

Dziewczyna
ucziwa skromna szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 651

Panienska
ucziwa poszukuje posady do bufetu, możliwe z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 698

Bona
z kilkoletnią praktyką i dobrem świadectwami, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 619

Gospoia
wiek średni, dobrem świadectwami, dobrem gotowaniem poszukuje samodzielnej posady 2-3 osób 1. lub 15. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 607

Dziewczyna
z dobrej rodziny zaufana samodzielnie gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 732

Poszukuje
posługi doświadczoną osobą praniem, gotowaniem także do dzieci. Zgłoszenia Stary Rynek 60, m. 3., Strońska, rw 6 368

Osoba
inteligentna, ucziwa, skromna, pracowita, lat średnich, obojętna branży restauracyjno-kolonialnej również piekarsko-cukierniczej, dobrze gotuje, zna wszelką pracę domową, ostatnie miejsce cztery lata, szuka jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 6 332

Służąca
ucziwa poszukuje posady z cościwką gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 767

Samodzielną
kucharkę w średnim wieku poszukuje posady w lepszym domu od 1 lipca. Zna się na wszelkich zimowych zaprawach, zajmie się także wszelką pracą. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 72 768

Panienska
inteligentna, religijna, zna hafty szyć, poszukuje posady bonny. Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdw 72 897

Dziewczyna
w prowincji przyjmie posadę wszelkich prac domowych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 905

Jazzbandzista
pierwszorzędny, młody, nowoczesne instrumenty, wibrafon, kotły, ślokokenspieli, traba, skrzypce, wolny. Zalewski, Bydgoszcz, Branka 1. nw 11 347

Książkowy-biuralista
pisze na maszynie, przyjmie posadę za 120 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 990

Kucharka
do wszystkiego szuka pracy od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 974

Józef Herrmann
Organista
Improwizator

Kompozytor
brzy dmucholetni dyrygent chorów przy kościele OO. Franciszkańców obejmie stanowisko przy kościele. Poznań, Kopernika 4 m. 6. zdw 72 820

Gospodyni
kucharka lat 28, z dwuletnimi świadectwami, znająca wykwintną kuchnię, pieczenie ciast oraz wszelką pracę domową, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 841

Szukam
posady woźnego, inkasenta lub portiera z kaucją 200-300 zł. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 72 973

Kucharka
z dobrem gotowaniem do wszelkich prac domowych szuka posady od 1 lipca w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 531

Panienska
która pracuje 1½ roku w interesie piekarsko-cukierniczym poszukuje posady celem dokończenia nauki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 536

Kasjerka - ksiązkowa
dobrze obojętna z admin domów wypłat, wszelkie ubezpieczenia, wszelkie statyst. szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 537

Kasjerka
ksiązkowa definity i ameryk. pilna, sumienna, dobre świadectwa może być również kierowniczką filii szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 538

Panienska
lat 20, z gimn. wykształceniem inteligentna, przyjmie posadę jako asystentka u lekarza lub dentysty, ewentualnie prowincja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 623

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem, do wszystkiego poszukuje posady, — miejscowość obojętna Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 560

Młodszy
urzędnik gospodarczy z szkoła rolniczą i kilkoletnią praktyką poszukuje posady urzędnika w zarządzie. Zgłoszenia: Łagódka, — Zbóych, pow. Kościan, zdw 72 530

Młodszy sekretarz
adwokacki piszący również na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 501

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 509

Inwalida
wojenny pomocnik fryzjerski poszukuje pracy wzd. wypożyczki. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań ul. Fredry 7 pokój 47. telefon 39-97. zdw 72 455 6

Inteligentna
panienka z polskiem, niemieckim, znająca gospod. domowe gotow., haft ręczny, maszynowy cościwkę prasowanie sztywnej bielizny, może być na wyjazd — Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 640

Najweseleszy film p. t. **Harold Lloyd** się żeni
Pw 19 083-55-392

Krawcowa
poszukuje posady na wsi sielmem godzim sycia i złoty. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 746

Polecam
moja nawskroś ucziwa i pracowita dziewczyna do wszystkiego. Zgłoszenia ul. Strzelecka 12, mieszkanie 16. zdw 72 703

Française
demande place d'été dans bonne famille. Adresse au bureau du journal zdw 72 775

Dziewczyna
nawskroś ucziwa, skromna, spokojna, skromnym gotowaniem z poleceniem szuka posady lub posługi od 1 lipca, 7. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 864

Kowal
maszynista kawaler lat 29 z szkoła podkuwaczy koni poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 945

Magister
farmacji, Poznańczyk, dwuletnia praktyka poszukuje stałej posady w zarządzie. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdw 72 935

Fryzjerka
przyjme prace poza domem, dobrze odnubuje i zna manicure. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 050

Maszynistka
młodsza, pisząca dyktandem, z praktyką biurową poszukuje posady, pensja 40 złotych. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 202

Inteligentny szofer
służący, umiejący z bardzo dobrimi referencjami, proszę posadę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 71 878

28 WOLNE MIE ISCA

Szofera
potrzebuje, zabezpieczenie 1000. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 004

100%
prowizji domokrążnym artykuły pokupne. Kaucja 15. Ogrodowa 5 mieszkanie 18.

Wspólniczki
do składu kolonialno-restauracyjnego gotówka 1.500-2.000 zł poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 73 053

Inteligentną
panienkę skromnych wymagań na letnisko do nadzoru trzech dziewczynek poszukuje. Podgórnio 10, skład 8. zdw 73 019

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia św. Marcina 31. I., Piątkowska. zdw 72 828

Pań i Panów
do łatwej sprzedaży samoczynnych opatentowanych aparatów zaraz poszukuje. Wysoki zarobek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 863

Do
posługi z gotowaniem, praniem u pojedynczej osoby poszukuje się uczciwej, spokojnej, młodej posługaczki. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 954

Maszynistka
biegła potrzebna zaraz do biura notarialnego na prowincji na okres 4-6 tygodni (system orzel) dogodna komunikacja. Samolewski, adwokat, Pniewy, dw 3 906

Zastępcą rejonowy
dla Inowrocławia, Gniezna, Ostrowa Krotoszyńskiego, Leszna, Grodziska, Czarnkowa, Żnina, Naki, poszukujemy przez Generalne Zastępstwo zaprowadzonej firmy światowej, Wymowni, odpowiednio wykształceni panowie, dysponujący 1000-1500 zł dla przejeżdżających konsygnacyjnych zechcia się zgłosić podaniem referencji „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 55-333. Pw 19 003-55-383

Dziewczyna
z gotowaniem i praniem do wszystkiego zaraz. Wolnica 7, Rynowicka, zdw 72 898

Pielęgniarka
do prowadzenia żłóbka fabrycznego, posiadająca odpowiednie kwalifikacje potrzebna od 1. 7. Oferty wraz z podaniem warunków należy składać do „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11, pod 25-73. Pw 19 080-25-73

Inwalida
wspólnik do kiosku z koncesją poszukiwany. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 996

Przedstawiciela
na Poznańskie kapitałem 3 000 zł poszukujemy, wysokie zyski. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 790

Egzystencja.
Licencje do samodzielnego eksploatacji nowoczesnego opatentowanego artykułu potrzebnego w każdym domu oddam 100% zyski, potrzeba 4 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 791

Kierowniczką
pani zdolna do samodzielnego kierowania biura handlowego, gotówka 500-1 000 zł poszukiwana. Warunek posiadanie mieszkania lub pokoju umeblowanego możliwie z telefonem w centrum. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 792

Wspólnika
kapitałem 3-5 000 zł poszukujemy, dobra egzystencja, wysokie zyski. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 72 793

Młynarz
kawaler, potrzebny od 15 lipca. Zgłoszenia Młyn parowy, Robakowo, stacja Gądkki, rw 6 378

Ekspedjentka
młodsza dzielna z branży rzeźniczej od 1. VII. potrzebna. Zgłoszenia za świadectwami Jerzykiewicza, Kościan Wrocławska 8, nw 11 302

Poszukuje
zręczny do mej drogerji uczeń z ukończoną szkołą wydziałową lub 6 klas gimn., Drogerja Merkur, M. Thiel, Mogilno, zdw 72 370

50 złotych zarobku dziennie
Zastępców i odeprowadców dla rozpowszechnienia nowopatentowanych artykułów poszukuje firma „Maibruch” Anvers, Borgerhout, Belgia. zdw 68 454

Służąca
może się zgłosić, Olejnikowa, Zegrze pod Poznaniem. zdw 72 880

Ogrodowy
kawaler, znający się na rybołówstwie strzelec potrzebny na majątek. Zgłoszenia Kurjer Pozn. pod zdw 71 080

Dentystę (ki)
upraw. poszukuje od 1 lipca lub wydzierżawie sprzedam na dogodnych warunkach praktykę z powodu choroby. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 70 932

Drogerja
poszukuje młodszego ucziwego pomocnika lub starszego ucznia. Oferty z referencjami. Apteka Witkowo, zdw 72 696

Uczeń
z ukończoną szkołą handlową potrzebny do handlowego biura przedstawicielstw. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 125

Za
pożyczkę 500 zł dam stałą posadę z utrzymaniem. Spieszne oferty Kurjer Pozn. zdw 72 428

Młode
bezdzielne małżeństwo poszukuje służącej z gotowaniem na wyjazd do Katowic. Zgłoszenia w godzinach przedpołudniowych Łuczak, Popliński 2 III, prawo, zdw 72 506

Poszukiwani
panowie, panie do pracy piśmiennej, pensja od 100 do 300 zł miesięcznie. Rachowość oraz kapitał zbyteczny. Zgłoszenia: „PAH” Warszawa S. 12. Pw 18 639-62-239

Poszukiwany
pomocnik rzeźniczej kawaler, większa kaucja, na kierownika lub wspólnika do dobrze zaprowadzonego interesu w Poznaniu, Ruchliwa ulica. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 689 do 1 lipca z podaniem warunków.

Francuska
poszukiwana na wies na wakacje. Kantata 6 I. zdw 72 722

Dla
ehetych pracy niema bezrobocia. Każdy może kilkaset złotych miesięcznie zarobić sprzedając nasze sezonowe artykuły gumowe jak fartuszki, obrusy, czepki kapielowe paski damskie i męskie itp. Artykuły bariz, pokupne. Zadzajcie prospektów. Firma Krajin Pesser Katowice K. chanowskiego 4. Tw 1 156/7

Inkasenta
woźnego kaucja 2 000 poszukuje instytucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 120/1

Organizatorów
zastępców prowizyjnych każdej miejscowości potrzebni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 72 122 3

Młodszy
ekspedjent z kaucją zaraz do wójskowej spółdzielni, potrzebny pensja procent od obrotu. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 72 570

Poszukuje
wszędzie kilku panów z kaucją około 50 zł do zbierania abonentów i ogłoszeń po wsiach. Wynagrodzenie stałe. Zgłoszenia Oledek Grodzisk (Wlkp.) Poznańska 44. zdw 72 356/7

Zdolni
akwizytorzy (ki) zredukowani urzędnicy potrzebni do sprzedaży artykułu domowego użytku (nowy opatentowany wynalazek) na większe miasta Poznańskiego. Osobiste zgłoszenia Poznań Plac Nowomiejski 6 a, mieszkanie 25. zdw 72 713

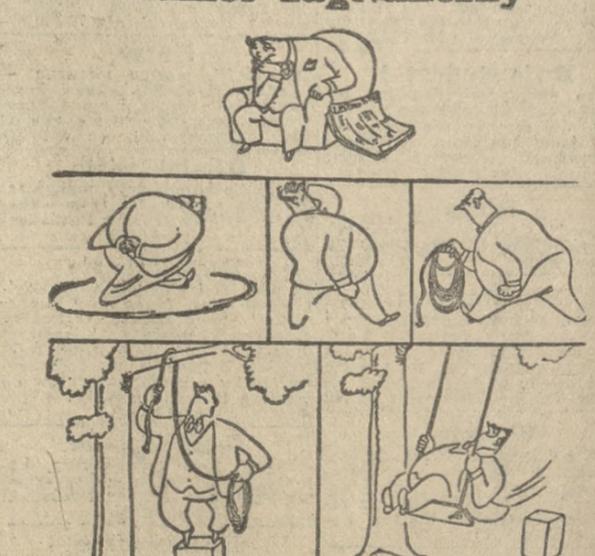
Zdolna
młoda bufetowa zaraz potrzebna. Zgłoszenia — Jasna 67, m. 5, godz. 2-3. zdw 72 617

Szofer
mechanik referencjami potrzebny. Oferty warunkami Kurjer Pozn. zdw 72 581

„Madeleine”
Poznań — Warszawa — Kraków Urodziła kobieta pielęgnuje doskonale odwieża usuwa te skazy i braki Instytut Racjonalnej Kosmetyki „Madeleine” Dr. Magdaleny Poznańskiej. Wszelkie zabiegi kosmetyczne na wysokim fachowym poziomie. Uskanie zmarszczek i wszelkich wad cery. Doraźne upiększenia. Udoskonalone barwienie włosów. Trwałe przyciemnienie brwi. — manicure pedicure. Tamże sprzedaż doskonałych kremów, płynów, pudrów „Madeleine”. Poznań Ratajczaka 29 telefon 54-37. zdw 73 050

10 MODNYCH ODCIENI
PUDEŁKO OZDOBNE
1.50 zł
PUDER „ŚNIEG”
TATRZAŃSKI
FALKIEWICZ - POZNAŃ
Pw 18977-22 64

Humor zagraniczny

O jegomościu, który miał zamiar powiesić się, lecz w ostatniej chwili zmienił zdanie.
(Judge, N. York). S. F.

Przedpłata
na lipiec 1932 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4 00, w agencjach i mieście zł 4 50 z odnośnym em. do domu w Poznaniu zł 4 70 z odnośnym przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4 94 kwartalnie zł 14 82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9 00 w innych krajach zł 11 00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a subskrybenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odeszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 50 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowego miłm. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastąpieniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia o wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża: do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11 w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz. 10: większe dłuższe według możliwości. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiały poświęcone danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072. filja Stary Rynek 2303. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.